

B. H. e

~~Anj 00 148 7~~

oo or

Script. Rom. in Octavo
N. 148.



II 2. 6 67

N. 163

Herr Schmid

Q. HORATII
FLACCI
CARMINUM, seu ODARUM
LIBRI IV.

ET
EPODON LIBER UNUS,
Ab omni obscœnitate

Romæ expurgati,
*In Usum Studiosæ Juventutis
facilioribus notationibus
illustrati.*



COLONIÆ AGRIPPINÆ.

Sumptibus WILH. METTERNICH Bibliop.

Sub Signo Gyphi.

ANNO M. D. CC. XII

GYMNASIUM HALB.

DE Q. HORATII VITA.

Quintus Horatius Flaccus in Venusio, Apulia oppido natus anno Urbis condita 689. Patrem habuit libertini generis; mirum, quam brevi tempore in bonis litteris profecerit; Ingenio enim facili & avidissimo optimas quasque disciplinas mox capiebat. Humanitatis & Eloquentiae studio Roma imbutus, Athenas petiit, Philosophiam additurus vocabat illi, quando post Caesaris necem Brutus Macedoniam petens, ac bellum medians, annos natum 22. ex Philosopho militem, imo Tribunum militum fecit; sed neutri ea res bene cessit. Horatius enim de scho'la recens armorum rudis & Philippensi praelio fugit, Brutus autem eodem periit. Patrono itaque & rebus necessariis destitutus Horatius Romam rediit, ibique ad Livicos versus faciendos sese contulit; qui eundem primo Mecenate, dein Octaviano Augusto reddiderunt imprimis Amicum & familiarem.

Opes à Mecenate habuit, quantas oportuit, ne quid deesses; præcipue villam in Sabina ab eo donatam, non sine grati animi sensu commemorat. Vino intemperanter deditus.

Vitam duxit quidem Calibem, minus tamen castam. Ingenium facile simul & summum exhibent singuli prope apices eorum quæ scripsit. Quod præter Mecenatem, Agrippam, & ipsum Augustum, Virgilio, Vario aliisque plurimis eruditione clarissimis, & dum viveret, & simul post mortem placuit. Corpore fuit obeso, & brevi, oculis lippis. Vivere desuit eodem anno cum Mecenate ætatis suæ 57. Urbis condita 746.

Humatus est in Esquilii iuxta Mecenate tumulum. Hæc de Augusto palam nuncupato, cum urgente morbi violentiâ, ad obsequendum mentis tabulas tempus non sufficeret.

Q. HO

Q. HORATII FLACCI

Carminum, seu Odarum.

LIBER PRIMUS.

ODE I. AD MECENATEM.

Argum. Dedicat libros suos Lyricos Mecanati Horatius, exponens, quæ fuerit causa, cur illos scriberet, scilicet maxima propensio ad hoc genus carminis.

Mecenas (a) atavis edite regibus, O & præsidium, & dulce decus meum: Sunt quos curriculo (b) pulverem Olympicum

Collegisse juvat, metaque fervidis Evitata rotis, palmæque nobilis Terrarum dominos evexit ad Deos. Hunc si mobilium turba Quiritium Certat (c) tergeminis tollere honoribus: Illum si proprio condidit horreo Quicquid de Lybicus vertitur arcis.

A 2

Gau-

- (a) Mecenas fuit progenitus stirpe Regiâ
(b) Equorum cursu & quadrigarum agitatione habebantur ludi ad montem Olympum.
(c) Maximis.

A. Apu- utrem rem- diffi- is & iloso- Bru- n 22. ueuri rudis rono liis, ndem ppi- esse; nimi geni- orum ofsum aris- pore cum are- a, ad

Gaudentem patrios findere sarculo
 Agros; Aetolicis conditionibus
 Numquam dimoveas, ut trabe Cyprîâ
 (d) Myrtoum pavidus nauta secet mare.

Luctantem (e) Icaris fluctibus Africam
 Mercator meruens, ortum & oppidi
 Laudat rura sui: mox reficit rares
 Quasas, indocilis pauperiem pati.

Est, qui nec veteris pocula Massici, (f)
 Nec partem (g) solido demere de die
 Spernit, nunc viridi membra sub arbuto
 Stratus, nunc ad aquæ lene caput sacrae.

Mulos castra juvant, & lituo tubæ
 Permistus sonitus, bellæque matribus
 Detestata; manet sub Jove frigido
 Venator teneræ conjugis immemor:
 Seu visa est catulis cerva fidelibus,
 Seu Iupiter teretes (h) Marsus aper plagas.
 Me doctarum hederæ præmia frontium
 Diis miscent superis: me gelidum nemus,
 Nympharumque leves cum Satyris Chori

Secer-

(d) Pars Ægæi maris, sic dicta à Myrtilo ibi in
 mare præcipitato.

(e) Icaris fluctus ponuntur pro mari Icario, ejus
 appellationis fabulosa origo est ab Icaro lapsus vera
 ab Insula Icaria prope Samum sita.

(f) Vnum optimum ex collibus Massicis in Campa-
 nia.

(g) Die solidus, qui totus negotiis datur usque ad
 Cenam. Unde rara mentio prandii apud Romanos.

(h) Apud Marsos Italia populos inveniebantur
 Apri maximi.

LIBER I.

Secernunt populo : si neque tibus

Euterpe coh bet, nec Polyhymnia

(i) Lesboum refugit tendere Barbiton,

Quod si me Lyricis vatibus inferis,

Sublimi feriam sidera vertice.

(i) Instrumentum Musicum ad modum Lyræ chor-
dis instructum; eo usa est Sappho puella & Alcaeus,
Poëta Lyrici ex Lesbo oriundi.

ODÉ II. AD AUGUSTUM CÆSAREM.

Arg. Commemoratis cladibus, & prodigiis quibus ob
necem Julii Cæsaris Urbem vexarant superi, u-
nam Deorum ira mitiganda & Imperii moderan-
di spem afferit in Augusto constitutam.

J Am fatis terris nivis, atque diræ (a)

Grandinis misit pater: & (b) cubente

Dexterâ sacras jaculatus arces

Terruit urbem;

Terruit gentes grave, ne rediret

(c) Sæculum Pyrrhæ nova monstra questæ:

Omne cum P:ophæus pæcus egit altos

Visere montes:

Piscium & summâ genus hæsit ulmo,

Nora quæ sedes fuerat columbis.

Et superjecto pavidæ naratunt

Æquore damæ.

Vidimus flavum Tiberim retortis

Littore Hetrusco violenter undis,

A 3

Ire

(a) Pluit sepe lapidibus, quos diram grandinam
vocat Poëta.

(b) Plura templa fulmine tacta.

(c) Aquarum eluvio, qualis fuit tempore Deucalis-
is, cui conjux erat Pyrrha.

Secer-
ibi in

ejus
vera

mpa-

ue ad
nos.

antur

C A R M I N U M

6
Ite dejectam [d] monumenta regis,
Templaque Vestæ:

[e] Illic dum se nimium querenti
Jactat ultorem: Vagus & sinistra [f]
Labitur ripâ, Jove non probante
Uxorius amnis.

Audiet vives acuisse ferrum,
Quo graves Perseæ melius perirent:
Audiet pugnas, vitio parentum
Rara juvenus.

Quem vocet divum populus ruentis
Imperiî rebus? prece quâ fatigent
[g] Virgines sanctæ minus audientem
Carmina Vestam?

Cui dabit partes scelus expiandi
Jupiter? tandem venias precamur
Nube candentes humeros amictus
[h] Augur Apollo.

Sive tu mavis [i] Erycina ridens:
Quam jocus circum volat, & Cupido,
Sive neglectum genus, & nepotes
Respicit auctor.

Heu

[d] Vestæ templum fuit excitatum in parva Re-
gia Numa, cujus modestiæ & pietatis monumentum.
[e] Ilia Romuli mater sepulta fuit ad ripam Anie-
nis; unde ejus cineres in Tiberim propulsi fecerunt
locum fabula, illam nupsisse Tiberi. [f] Roma Vetus
tota erat ad sinistram Tiberis. [g] Virgines Vestales
propter Virginitatem, quam debebant servare intami-
natam, in maximis erant honoribus. [h] Quia Di-
vinationibus præsidet. [i] Cognomen Veneris à mon-
te Sicilia Eryce, in quo præcipue colebatur.

Heu nimis longo satiare ludo :
 Quem iuvat clamor, galeæque læves,
 Acer & Mauri peditis cruentum
 Vultus in hostem.

Sive mutatâ juvenem figurâ,
 Ales in terris imitaris, almæ
 [k] Filius Majæ, patiens vocari
 Cæsaris ultor.

Serus in cœlum redeas, diûque
 Lætus inter sis populo [l] Quirini:
 Neve te nostris vitiiis iniquum
 Ocior aura,

Tollat; hic magnos potius triumphos,
 Hic ames dici [m] pater,arque princeps,
 Neu finas Medos equitare inultos
 Te duce, Cæsar.

[k] Mercurius, cui Octavianum Augustum simili-
 lem dicit. [l] Romani à Romulo, qui etiam diceba-
 tur Quirinus, dicebantur populus Quirini. [m] Pa-
 ter patriæ

ODE III. AD NAVIM, VIRGILIUM
 ATHENAS DEVEHENTEM.

Ag. Virgilio sibi Carissimo felicem precatur navigatio-
 nem; tum ut ostendat, quàm agrè ejus ferat absen-
 tiam, acriter in illum invohitur, qui primus navi-
 gandi dedit exemplum.

(a) Sic te (b) diva potens Cypro,
 (c) Sic fratres Helenæ, lucida sidera,

A 4

Ven-

[a] Adjurandi formula Poëtis familiaris. [b]
 Venus colebatur in Cypro, unde & invocabatur à nau-
 iis. [c] Castor & Pollux mutati in geminas stellas
 navigantibus salutare.

Heu
 a Re-
 ntum.
 Anie-
 cerunt
 Vetus
 stales
 tami-
 a Di-
 mon-

8 C A R M I N U M

Ventorū Mque regat pater, [d]
 Obstrictis alius præter Iapyga, [e]
 Navis, quæ tibi creditum.
 Debes Virgilium, finibus Atticis.
 Reddas incolumem precor:
 Et serves animæ dimidium mex. [f]
 Illi robar, & æs triplex [g]
 Circa pectus erat, qui fragilem truci
 Commisit pelago ratem
 Primus: nec timuit præcipitem Africæ
 Decertantem Aquilonibus:
 Nectistes Hyadas [h] nec rabiem Notis,
 Quo non arbiter Adriæ
 Major, tollere seu poncee vult freta
 Quem mortis timuit gradum, [i]
 Qui siccis oculis monstra natantia,
 Qui vidit mare turgidum, &
 Infames scopulos Acroceræunia:
 Ne quicquam Deus abscidit
 Prudens Oceano dissociabili
 Telas: si tamen impiæ
 Non tangenda rates transiliunt vada.
 Audax omnia perpeti,
 Gens humana ruit per vetitum nefas.

[d] Æolus.

[k] Au-

[e] Japyx est ventus ex Italia in Græciam propellens. [f] Optimum meum amicum.

[g] Homo durus & barbarus. [h] Atlantis filie, quæ ob continuas lacrymas quibus fratris à Leone occisi funus prosequerantur mutatae finguntur in bellas pluviam invehentes. [i] Seu mortis generata, alia aliis atrociora, quasi per gradus.

(k) Audax Japeti genus

Ignem fraude malâ gentibus intulit.

Polt ignem æthereâ domo

Subductum, macies, & nova februm

Terris incubuit cohors :

Semotisque prius tarda necesse ab

Lethi corripuit gradum.

Expertus vacuum Dædalus aëra (l)

Pennis non homini datis :

Perrupit (m) Acheonta Hercules labor :

Nil mortalibus arduum est.

Cælum ipsum perimus stultitiâ: neque

Per nostrum patimur scelus

Iracunda Jovem, ponere fulmina.

(k) Prometheus Japeti filius hominem ex luto primus finxisse dicitur, quem igne caelesti animavit.

(l) Dædalus faber ingeniosissimus Icaris pater, ut fugeret è Creta, alas sibi & filio aptavit. (m) Fluvius apud Inferos, quos adire cum esset difficillimum, inter labores Hercules numeratur.

ODE IV. AD P. SEXTIUM.

CONSULAREM.

Arg. Amœnitate veris, & communi moriendi necessitate propositâ hortatur Sextium, ut genio indulgeat.

Solvitur acris hiems gratâ vice veris, & Favoni, (a)

Trahuntque ficcas machinæ carinas,

Ac neque jam stabulis gaudet pecus, aut arator igni,

Nec prata canis albicant pruinis, (Lunâ)

Jam (b) Cytherea choros ducit Venus, imminente

Junctæque Nymphis Gratiæ decentes,

A 5

Alterno

(a) Seu Zephyri qui incipit flare tempore veris.

(b) Cognomen Veneris ab Insula Cythera.

Alcerno terram quatiant pede, dum graves (c) Cyclo-
pium

Vulcanus ardens urit officinas.

Nunc decet aut viridi nitidum caput impedire myrto
Aut flore, terræ quem ferunt soluta.

Nunc & in umbrosis Fauno decet immolare lucis,
Seu poseat agnâ, sive malit hædo.

Pallida mors æquo pulsat pede pauperum tabernas,
Regumque turres, ô beate Sexti,

Vitæ summa brevis spem nos vetat inchoare longam,
Jam te premet nox, fabulæque manes,

Et (d) domus exilis Plutonia, quo simul (e) mearis,
Nec regna vini sortiere talis.

[c] Officina graves ob laborem, item oderem.

[d] Rebus necessariis parum instructa [e] id est, Dis-
cesseris. [f] Dari solebat uni conviviarum regnum vi-
ni. id est potestas imperandi, quantum cuique biben-
dum. Hac autem deferebatur illi, qui alexi projectis
habebat Veneris jactum, seu felicissimum, qualis ha-
bebatur, quando omnes tessera referant diversos
numeros.

ODE VI. AD M. VIPSANIVM AGRIPPAM.

Arg. Bella ab eo gesta asserit à Vario insigni illorum
temporum Poëta esse decantanda.

Scriberis Vario fortis, & hostium
Victor, [a] Mæonii carminis alicæ,

Quam rem cumque ferox navibus, aut equis
Miles; te duce, gesserit.

Nos Agrippa, neque hæc dicere, nec [b] gravem
Pel. dx stomachum cedere nescii,

A

S

Nec

[a] Varius Mæonii seu Heroici carminis insignis
Poëta. [b] Gravem iram Archillis filii Pelei ob rap-
tam sibi ab Agamemnone Briseidem puellam.

Nec cursus duplicis per mare Ulyssæi,
 Nec sævam Pelopis domum
 Conamur, tenues grandia : dum pudor,
 Imbellisque syra: Musa potens vetat
 Laudes egregii Cæsaris, & tuas
 Culpa deterere ingenii

Quis Martem tunicâ tectum adamantinâ
 Dignè scripserit? aut pulvere Troico
 Nigrum Merionen? aut ope Palladis

(c) Tydidem superis parem?

(c) *Diomedem, qui adjuvante Pallade Martem
 vulneravit, & Venerem.*

ODE VII. AD MUNATIUM PLANCUM.

Arg. M. Plancum Consularem variis fortuna casti-
 bus agitatum objectâ Tiburtina regionis, ubi Plan-
 cus habebat villam, amœnitate à mœnore animi co-
 natum revocare ad hilaritatem.

L Audabunt alij claram Rhodon, aut Mitilenen,
 Aut Ephesum, bimarive Corinthi (a)
 Mœnia, vel Baccho Thebas, vel Apolline Delphos
 Insignes, aut Thessala Tempe :

Sunt, quibus unum opus est (b) intactæ Palladis ur-
 bem

Catmine perpetuo celebrare, &

Undique decerptam, fronti præponere olivam :

Plurimus in Junonis honorem,

Aptum dicit equis Agros: (c) diésque Mycenæ,

Me nec (d) tam patiens Lacedæmon,

A 6

Nec

(a) *Quam alluit geminum mare. (b) Athe-
 nas. (c) Id est Divites. (d) Vel Sparta, qua
 ut pueros ad patientiam institueret, à teneris annis
 severissimâ eos exercebat disciplinâ.*

Nec tam Larissæ percussit campus opimæ:
 Quam domus Albunæ [e] resonantes,
 Et præceps Anio, & Tiburni lucus, & uda
 Mobilibus pomaria rivis.

[f] Albus ut obscuro detergit nubila cælo
 Sæpe Notus, neque parvurit imbres
 Perpetuos: sic tu sapiens finire memento
 Tristitiam, vitæque labores
 Molli, Plance, mero: seu te fu'genria signis
 Castra tenent, seu densa tenebit
 Tiburis umbra tui. Teucer [g] Salamina, patrém-
 que

Cum fugeret, tamen uda Lyæo
 Tempora populeâ fertur vinxisse coronâ,
 Sic tristes affatus amicos:
 Quo nos cunque feret [h] melior fortuna parente,
 Ibimus, ô socii, comitè que:
 Nil desperandum Teucro duce, & auspice Teucro:
 Certus enim promisit Apollo,
 Ambiguam tellure novâ Salamina futuram,
 O fortes, pejorâque passi
 Mecum sæpe viri, nunc vino pellite curas,
 Cras ingens iterabimus æquor.

ODE

[e] Albunea est nomen fontis & sylvæ juxta fluvium Anienem.

[f] Notus dicitur albus, quod nubes collectas serenato aere dissipet.

[g] Telamonis Salaminæ Regis filius.

[h] Equiorem speramus fortunam, quam Parentem Telamonem, qui quod suspicaretur à Teucro ad Trojam Ajacem fratrem esse occisum, ipsi gravissime fuit iratus.

ODE VIII. AD LYDIAM.

Arg. *Ostenditur exemplo Sybaris, quàm homines faciunt ignavos profani amoris insania.*

LYdia dic, per omnes

Te Deos oro, Sybarim cur pro operes amando
Perdere: cur apricum,

Oderit Campum patiens pulveris, atque Solis?
Cur neque militaris

Inter æquales equitet; Gallica nec [a] lupatis
Temperet ora fœnis.

Cur timet flavum Tiberim tangere? cur olivum [b]
Sanguine viperino

Cautius vitat? neque jam livida gestat armis
Brachia, sæpe disco,

Sæpè trans finem jaculo nobilis expedito?
Quid latet, ut matinx

Filium dicunt Thetidis sub lacrymosa Trojæ
Funera: ne virilis

Cultus in cædem, & Lycias proriperet catervas.

[a] *Frænis in modum lupinorum dentium eb inæqualitatem asperis.* [v] *Hæc duo significant luctam: Olive enim ungebantur Athletæ; antequam certarent, & post certamen ad eluendum oleum & pulveres corpori adherescentes immergebant se vicino Tiberi.* [c] *Achilles Thetidis filius, ne cogeretur contra Trojanos pugnare, latuit sub veste muliebri.*

ODE IX. AD THALIARCHUM.

Arg. *Thaliarchum invitat ad hilarioris vite letitiam.*

Vides, ut altâ stet nive candidum

[a] Soracte, nec jam sustineant onus

A 7

[b] Syl-

[a] *Soracta mons,*

C A R M I N U M

[b] Sylvæ laborantes, gelidæque
 Flumina constiterint acuto;
 Dissolve frigus, ligna super foco
 Largè reponas, atque benignius [c]
 Deprome quadrimum Sabinâ,
 O Taliarche, merum [d] diorâ,
 Permite divis cetera; qui simul
 Stravere ventos æquore fervido
 Depæliantes, [e] nec cupressi,
 Nec veteres agitantur omni. [f]
 Quid sit futurum cras, fuge quaerere: &
 Quem fors dierum cûmque dabit, lucto
 Appone; nec dulces amores
 Sperne puer, neque tu choreas.
 Donec virenti [g] canities abest
 Morosa, nunc & campus, & aræ,
 Lenè que sub noctem susurrî
 Composita repetantur horâ.

(b) Sylvæ laborantes propter nimiam molem nivium.
 (c) Vinum vetus. (d) Vasis genus duobus Ansis
 tanquam auribus utrinque instructum. (e) Omnia
 quiescunt. (f) Species ponitur pro genere. (g)
 Canities morosa, quia senes communiter morosi.

ODE X. AD MERCURIUM.

Arg. In Mercurii laudes excurrit.

Mercuri facunde, (a) nepos Atlantis,
 Qui feros cultus hominum recentium,
 Voce formasti carus & decoræ
 More palestra;

A 7

Te

(a) Quia filius Maja, cui pater Atlas, docuit ille
 homines prius efferos humanitatem. Erat Deorum
 nuntius, Et inventor Lyra.

Te canam magni Jovis, & deorum
Nuntium, cuiusque (b) lyrae parentem,
Callidum quicquid placuit jocosum
Condere furto.

Te boves olim nisi reddidisset
Per dolum amotas puerum minaci
Voce dum terret, viduus pharetrâ,
Risit Apollo.

Quin & (c) Attridas duce te superbos
(d) Illo dives Priamus relicto,
Thessalosque ignes, & iniqua Trojæ
Castra fefellit.

Tu pijs lætis animas reponis
Sedibus, (e) virgâque levem coërces
Auræâ turbam, (f) superis deorum
Gratus, & imis.

(b) *Potest artificiosè furari.* (c) *Menelaus & Agamemnon filii Atrei.* (d) *Priamus Rex Ilîi seu Troja decepit Græcos excubantes, & Trojam obsidentes.* (e) *Virga Mercurii est caduceus, quæ habet duos serpentes inter se implexos.* (f) *Omnibus gratus.*

ODE XI. AD LEUCONEN.

Arg Leuconen de vitæ diuturnitate Mathemat-
icos consulentem monet, ut omisâ futurorum cu-
râ præsentibus utatur.

TU ne quaeris (scire nefas) quem mihi, quem tibi
Finem dii dederint, Leuconoe; nec (a) Babylonios
Tentaris numeros, ut melius, quicquid erit pati.

Seu

(a) *Supputationes, quibus utebantur Chaldaei ad divinationes ex rationibus Astrologicis conficiendas.*

(Seu plures (b) hæme, seu tribuit Jupiter ultimam:
 Quæ nunc oppositis debilitat pumicibus mare
 Tyrrhenum,) sapias, vina (c) liques, & spatio brevi
 Spem longam reseces: dum loquimur, fugerit invida
 Ætas: carpe (d) diem, quàm minimum credula pos-
 stero.

(b) *Seu annos.* (c) *Bibas.* (d) *Utere presenti tempore.*

ODE XII AD AUGUSTUM.

Arg. *Augusto gratulatur. Marcellum generum &
 nepotem. Ominatur omnes hæcenus Duces ab eo
 virtute bellicâ esse superandos.*

Q Uem virum, au. heroâ lyriâ vel acri
 Tibiâ sumes celebrate, Clio? (a)
 Quem deum? cujus retinet jocosa (b)
 Nomen imago.

Aut in umbrosis (c) Heliconis oris,
 Aut super Pindo, gelidove in Hæmo?
 Unde vocalem temere insecutæ

(d) *O phea silvæ,*

Arte maternâ rapidos morantem
 Fluminum lapsus, celestique ventos,
 Blandum & auritas fidibus canoris
 ducere quercus.

Quid prius dicam solitis parentum
 Laudibus? qui res hominum, ac deorum,
 Qui mare, & terras; variisque mundum
 Temperat horis?

Unde nil majus generatur ipso,
 Nec viget quidquam simile, aut secundum:

Pro-

(a) *Nomen Musæ.* (b) *Echo.* (c) *Helicon, Pindus,
 Hamus tres montes Musis grati.* (d) *Orphea vel Or-
 pheim, fuit filius Calliopes, Musarum præstantissima.*

Proximos illi tamen occupavit

Pallas honores.

Præliis audax neque te silebo

Liber, & lævis inimica virgo (c)

Belluis: nec te me uende certâ,

Phœbe, sagitta.

Dicam & (f) Alciden, puerô(que) (g) Ledaæ

Hunc equis, illum superare pugnis

Nobilem: quorum simul alba nautis

Stella refulsit:

Defluit saxi agiturus humor;

Concidunt venti, fugiuntque nubes:

Et minax (sic Diâ voluere) ponto

Unda recumbit.

Romulum post hos prius, an quietum

(h) Pompilij regnum memorem, an superbos

Tarquini fasces, dubito, an (i) Catonis

Nobile leihum.

Regulum, & Scauros, animæque magnæ

Prodigum Paulum superante Pœno.

Gratus insigni referam [k] Camanâ,

Fabriciumque.

Hunc & incomptis Curium capillis

Utilem bello tulit, & Camillum

Sæva paupertas; & avitus apto

Cum Latæ fundus.

Crescit

(c) Diana Venationis Præses.

(f) Seu Herculem. (g) Castor & Pollux Lada filii;
 quorum stellâ fulgente tempestates residunt. (h) Nu-
 ma Pompilii secundi Romanorum Regis. (i) Cato,
 Regulus Scaurus &c. sunt insignes Roman. Duces (k)
 Musæ pro Carmine.

Crescit oculo velut arbor ævo
 Fama Marcelli: micat inter omnes
 [/] Julium fidus velut inter ignes
 Luna minores.

[m] Genus humanæ pater, atque custos
 Orre Saturno, tibi cura magni.
 Cæsaris fati data: tu secundo
 Cæsare regues.

Ille, seu Parthos Latio imminentes
 Egerit iusto domitos triumpho,
 Sive subjectos Orientis oris
 [n] Seras, & Indos;

Te minor latum reget æquus orbem,
 Tu gravi curru quaties Olympum:
 Tu parum castis inimica mittes
 Fulmina lucis.

(1) *Marcellus Junior ob nuptias cum Julia Augusti filia in familiam Juliam fuerat adscitus.* (m)
Jupiter. (n) *Seres extremi Orientis populi.*

ODE XIV. AD REMPUBLICAM.

Arg. Sub allegoria navis ex præterita tempestate Laceræ Remp. hortatur, ut omis à novi belli cogitatione Cæsari se permittat.

○ Navis, referent in mare te novi
 Fluctus, & quid agis? fortiter [a] occupa
 Portum, nonne vides, ut
 Nudum remigio latus,
 Et malus celeri faucibus Africo,
 Antennæque gemant, ac sine funibus

[b] Vix

(a) *Id est, Cæsaris clementem potentiam.*

(b) Vix durare carinæ
 Possint imperiosus
 Equor: non tibi sunt integra linea,
 Non dii, (c) quos iterum pressa voces malo,
 Quamvis (d) Pontica pinus
 Silvæ fîsa nobilis
 Jactes & genus, & nomen inutile.
 Nil pictis timidus navita puppibus
 Fidir, tu, nisi ventis
 Debes ludibrium, cave.
 Nuper sollicitum quæ mihi tædium.
 Nunc desiderium, curaque non levis,
 (e) Interfusa nitentes
 Vites æquor a Gycladas.

(b) Non possunt ferre vim maris cencitati. (c) Deos vocat Magnates, qui velint aut possint esse Duces pro Rep. pugnaturi. (d) Id est, navis ex optimis arboribus fabricata. In ponto enim crescebant præstantissima ligna pro construendis navibus. (e) Bellum Civile dicit esse simile mari Ægeæ, in quo nuper acriter erat dimicatum.

ODE XV.

Arg. Inducitur Nereus Paridi vaticinans excidium Trojæ ob raptam Helenam.

Pastor cum traheret per freta navibus
 (b) Idæis Helenam perfidus hospitam,
 Ingrato ceteres obtulit otio
 Venos, ut caneret fera

(a) Paris, quia cum Pastoribus fuerat educatus.
 (b) Ida mons prope Trojam, unde Trojani sumebant arbores pro navibus construendis.

Nereus

Nereus fara. [e] Malâ ducis avi domum,
 Quam multo reperet Græcia milite,
 Conjurata tuas impere nuptias

Et regnum Priami verus.

Eheu! quantus equis, quantus adest viris
 Sudor? quanta moves funera [d] Cardanæ

Gentis? jam galeam Pallas, & ægda,

Curiusque, & rabiem parat.

Nequicquam, Veneris præsidio ferox,

Pectus Gælaricem: gratæque fœminis

Imbelli citharâ carmina divides:

Nequicquam thalamo graves.

Hastas, & calami [e] spicula Gnoſſij

Vitabis, streptumque, & celerem sequi

Ajacem, rāmen, heu, fetus adulteros

[f] Crines pulvere collines:

Non [g] Laërtiaden exitium tuæ

Gentis, non (h) Pylium Nestora respicis?

Ugent impavidi te Salaminius

Teucæ que, & Sthenelus sciens

Pugnæ, sive opus est imperitare equis,

Non auriga piger, Merionem quoque

Nolces, ecce furit te reperire atrox

(i) Ty-

(c) *Infelici omine: ex avibus enim capiē-*
bantur auspicia & auguria bona & mala. (d) *Trojanis, qui à Rege Dardeno gens Dardania*

(e) *Prope Gnoſſum Urbem Crete cresce-*
bat lignum sagittis conficiendis aptiſſimum. (f) *Fru-*
stra effugies sagittas, quæ te occident. (g) *Ulyſſes La-*
ertis filius, (h) *Nestor ex Pylo oriundus.*

[i] Tydides, melior patre.

Quem tu, cervus uti vallis in altera
Vidit sum parte lupum graminis immemor,
Sublimi fugies mollis anhelitu,
Non hoc pollicitus tux.

[k] Iracunda dem proferet Illio,
Matronique Phrygum classis Achillei,
Post certas hiemes uret Achaicus
Ignis Iliacas domos.

(i) Diomedes Tydei filius. (k) Achilles propter ereptam
sibi ab Agamemnone Briseidem irâ pertinaci offensus
longo tempore recusavit pugnare in Troja unde &
dilatum Trojæ excidium.

ODE XVI. PALINODIA.

Ag. Cenatur placare aliquam iicâ veementi attribu-
ens aliquos versus, quibus illa se lesam conqueretur.
Effectus ita per totum.

[a] O Matre pulchrâ filia pulcrior,
Quem criminosis cûmque voles modum
Pones Jambis: sive flammâ,
Sive mari liber Adriano.

Non [b] Dindymene, non adyis [c] quatit.
Mentem sacerdotum incola [d] Puthius:
Non liber æquè, non acuta.

Sic

(a) Quam volueris fer sententiam de meis Carmini-
bus, pereant flammis vel aquis submergantur. (b) Cy-
bele à monte Dindymo, in quo illi sacra faciebant Cory-
bantes inter magnos tympanorum strepitus. (c) Ady-
ia sunt interiora templi sacraria, quæ soli Sacerdotes
frequenter habebant. (d) Apollo à cade Pythonis serpentis
sic dictus. Liber pro Baccho.

C A R M I N U M

Sic geminant Coribantes æra,
 Tristes ut *ix*: quas neque [e] Noricus
 Deterrerentis, nec mare naufragum,
 Nec *ix*vus ignis, nec tremendo
 Jupiter ipse tuens tu multu.
 Ferrur Promo: heñs addere principi
 Limo coactus particulam undique.
 Defectam, & infani leonis
 Vim stomacho apposuisse nostro.
Ixx Thyesten exitio gravi
 Stravê: ej: & altis urbibus ultimæ
 Stetê: e caulæ, cur perirent
 Funditus, imprimetque muris
 Hostile ararum exercitus insolens.
 Compesce mentem: me quoque pectori,
 Tenravit in dulci juvena
 Fervor, & in celes Jambos
 Misit furentem, nunc ego mitibus
 Mura: e quæto tristitia: *

(e) *Apud Noricos Germania populus erat ferrum
 probatissimum ad gladios maxime idoneum.*

ODE XVII. AD TYNDARUM.

*Arg. In Persona Pastoris invitat Tyndarum in Mon-
 tem Amœnissimum Lucretilem.*

V Elox amœnum sæpe Lucretilem
 Murat [a] Lyceø Faunus, & igneam
 Defendit æstatem capellis
 Usque meis pluvio/que ventos.
 Impunè tutum per nemi: abutuos
 Quærent latentes, & thyma devix

(a) *Lycæus mons est Arcadia.*

[b] *Olea-*

(b) Olenis uxores mariti:
Nec virides meruunt colubros.

(c) Nec martiales (d) hæduli lupos:

(e) Utrumque dulce Tyndari fistulâ
Valles, & (f) Usticæ cubantis
Levia personuere saxa.

Dii me teneant: diis pietas mea,

Et musa cordi est: hinc tibi copia

Manabit ad plenum benigno

Ruris honorum opulenta cornu,

Hic in reducta valle, Caniculæ

Vitabis æstus: (g) & fide Teiâ

Dices laborantes in uno

(h) Penolopen, (i) vitreamque Circes,

Hic innocentis pocula Lesbii,

Duces sub umbra: nec (k) Semelcius

Cum Marte confundet Thyoneus.

Prælia:

ODE

(b) Hirci male olenis, qui à Virgilio etiam dicitur vir gregis. (c) Quia Marti sunt dicatur. (d) Pro hædulis sic equuleus pro equulo. (e) Idem ac quoties. (f) Ustica est mons decurvis. (g) Fides Teiâ dicitur Cythara Anacreontis Poeta Lyrici oriundi Tojo. (h) Penelope Uxor castissima Ulyssis. (i) Circes perfidiam etat, cujus fides in maritum fuit vitro similis, hunc enim veneno interfecit. (k) Bacchi cognomina à duplici matris nomine, hæc Semele & Thione vecata est.



ODE XVIII AD QUINTILIUM VARUM.

Arg. *Varum nimis curis se conficientem hortatur ut moderato vino se exhilaret.*

Nullam, Vate; sacra vite prius severis arborem
Circæ mite solum Tiburis, & mœnia [a] Catyli,
[b] Siccis omnia nam dura Deus propsuit: neque
Mordaces aliter d'ffugiunt sollicitudines.

Quis post vina gravem militiam, aut pauperiem [c]
crepat?

[d] Quis non te potius, Bacche pater, & que decens
Venus?

At, ne quis modici transiliat mûnera Liberi,
Centaurea monet cum Lapithis rixa super mero
Debellata: monet [e] Bithonis non levis [f] Evius:
Cum fas atque nefas exiguo sine libidinum
Discernunt avidi, non ego te, candide [g] Bassareû
Invitum quatiam: nec variis obsita frondibus
Sub dium rapiam, sæva tene cum [h] Bercynthio
Conn tympana: quæ subsequitur cæcus amor sui.
Et tollens vacuum plus nimio gloria verticem.
Arcanæque fides prodiga, perlucidior vitro.

ODE

(a) Catyli frater Tiburnus condidit Tibur. (b) Abstemis infelicia omnia superi destinant. (c) Nec alia ratione quàm vini hausti discedunt curæ agris animis. (d) id est, conqueritur. (e) In nuptiis Pirithoi cum Hippodamia cum vino in caluissent Centauri rixas moverunt cum Lapithis, inter pocula, sed fuerunt hæ multis centaurorum fatales (f) Thraciæ populi. (g) Cognomina Bacchi (h) Bacchi cornu idèd dicitur Bercynthium, quod æquè faceret furiosos ejusdem sonitus ac cornua in sacrificiis Cybeles in Bercynthe monte Phrygiæ adhiberi solita.

ODE XX. AD MECÆNATEM.

Arg. Mecænatis, qui apud Horatium cœnare se velle
monuerat, denuntiat ipse pro consueta familiaritate
suam tenuitatem.

Vlle porabis modicis (a) Sabinum
Cantharis: Græcâ (b) quod ego ipse testis
Conditum (c) levi, datûs in theatro
(d) Cum tibi plausus.

Care Mecænas: eques: ut (e) paterni
Fluminis ripæ, simul & jocosa
Redderet laudes, tibi Vaticanæ
(f) Montis imago.

(g) Cæcubum, & prælo domitam Caleno
Tu bibes uvam, mea nec Falernæ
Temperant vites, neque Formiani
Pocula colles.

(a) Sabinum nota tenuioris vinum. (b) In Græ-
cia conficiebantur vasa fictilia. (c) Quæ pice ob-
linebantur, ne aër illaberetur, aut subtiliores vini spi-
ritus evagarentur. (d) Viris Principibus, populus
applaudebat manibus & voce, cum in theatrum ingre-
derentur, ut omnia latè resonarent. (e) Tiberis ex
Patria Hetruria Mecænatis ortum ducit. (f) Echo. (g)
Vinum generosum, quod apud Cæcubos Campania po-
pulos, item apud Calenas ejusdem Campaniæ oppi-
dum, item in monte Falerno & Formiano crescebat.

ODE XXI IN DIANAM ET APOLLINEM.

Arg. Invitat Romanam Juventutem, ut cantandis
Apollinis & Dianæ laudibus obtineant Populo &
Cæsari pacem & rerum omnium copiam.

Dianam teneræ dicite virgines:
Intonsum pueri dicite (a) Cynthium,

B

Lato.

(a) Nomen Apollinis.

Latonáque supremo
 Dilectam penitus Jovi.
 Vos lætam fluviis, & nemorum comam
 Quæcunque aut gelido prominet (b) algido,
 Nigris aut Erymanthi,
 Silvis, aut viridis Cragi.
 Vos (c) Tempe toridem tollite laudibus,
 Natalémque mares (d) Delon Apollinis,
 Insignémque phætrea,
 Fraternaque humerum lyrâ, (e)
 Hic bellum lachrymosum, hic miseram famem;
 Pestémque à populo, & principe Cæsare, in
 (f) Persas, atque Britannos
 Vestra motus aget prece.

(b) *Algidus, Erymanthus & Cragus sunt montes Italia, Arcadia & Lycia* (c) *Tempe sunt loca amœnissima Thessalia, in qua post interfectum Pythoneum se recepit Apollo ut illâ cæde expiata lauro se coronaret.* (d) *In Insula Delonatus est Apollo.* (e) *Lyræm fingitur accepiss. à Mercurio fratre.* (f) *In Persas & Britannos, Populi Rom. hostes omne malum perit converti.*

ODE XXXII. AD ARISTIUM FUSCUM.

A g. *Morum integritas & vitæ innocentia facit
 hominem ubique securum.*
 Nec eget vitæ selesque purus
 Non eget Mauris jaculis, (a) nec arcu,
 Nec venenatis grævida sagittis,
 Fusce, phæretâ,

Sive

(a) *Mauri populi arani jaculando peritissimi.*

Sive per (b) Syrtis iter astuosas,
Sive facturus per inhospitalem
(c) Caucasum, vel quæ loca fabulosus

Lambit (d) Hydaspes.

Namque me silva lupus in Sabina,
Dum cano lætas Charites, & ultra
Terminum curis vagor expeditus,

Fugit inermem.

Quale portentum neque militaris

(e) Daunia in latis alit esculetis.

Nec (f) Jubaæ tellus generat, leonum

Arida nutrit.

Pone me, pigris ubi nulla campis

Arbor æstivâ recreatur aurâ:

Quod latus mundi nebula, (g) malusque

Jupiter urget:

Pone sub curru nimium propinqui

Solis, in terra domibus negata,

(h) Dulcè videntes Charites amabo,

Dulcè loquentes.

(b) Syrtis sunt vada brevia in mari lybico. Item similitudines ardentibus arenis astuantes, itinerantibus maxime periculosa. (c) Mons altissimus Scythiæ. (d) Fluvius India. (e) Regio Apuliæ. (f) Mauritania Regio Africa, ubi multi Lecnes. (g) Gravis & insalubris aer. (h) Sub Zona terrida, quam veteres falsò opinabantur esse inhabitabilem.

ODE XXIV. AD VIRGILIUM.

Arg. In gratiam Virgilii deplorat mortem Quintilii ejus cognati, & communis amici.

Quis desiderio sit pudor, aut modus
Tam cari capitis? præcipe lugubres

Cautus, (a) Melpomene: cui liquidam (b) pate,
Vocem cum cithara dedit.

Ergo Quinctilium perpetuus sopor,
Urget? cui pudor & iustitiæ soror
Incorrupta fides, nudaque veritas,
Quando ullum invenient parem?

Multis ille quidem flebilis occidit;
Nulli flebilior quam tibi, Virgili,
Tu frustra pius, heu, non ira creditum

Polcis Quinctilium deos

(c) Quod si Thracico blandius Orpheo
Auditam moderere arboribus fidem?

(d) Num vanæ redeat sanguis imagini.

Quam virga semel horrida
Non lenis precibus fata recludere,
Nigro comput'erit Mercurius gregi?
Durum, sed levius fit patientia

Quicquid corrigere est nefas.

(a) *Una Musarum, Trajici carminis Præses.* (b) *Jupiter.* (c) *Orpheus ex Thracia oriundus fingitur ad se pertraxisse saxa & arbores.* (d) *Fingitur Mercurius Caduceo suo compellere animas in Orcum, ita, ut simul omnem iis exitum prohibeat.*

ODE XXVI. AD MUSAS DE
L A M I A.

A g. *Ælium Lamiam virum Romæ nobilissimum de statu Reip. sibi amicè questum monet exemplo suo, ne se tot rebus angat.*

Musis amicus, tristitiam & metus
Tradam protervis in mare Creticum
Portare ventis: quis sub arcto

(a) Rex gelidæ metuatur oræ.

(a) *Rex Schytie Septentrionalis.*

Quid

Quid (b) Tyridatem terreat unice
 Securus. O quæ fontibus integris
 Gaudes, apricos nocte flores,
 Nocte meo Lamix coronam
 (c) Pimplea dulcis, nil sine te mei
 Profunt honores, hunc fidibus novis,
 Hunc Lesbio sacrare plectro,
 Teque, tuasque decet sotores.

[b] Tyridates invaserat Regnum Parthorum, pul-
 so Phraate, qui accedens maximis Scytharum auxiliis
 iniquum possessorem male occupato regno expulsi [c]
 Musa dicta Pimplea & Pimpleides à Pimpla Ma-
 sedonia monte fonte ibidem Musis sacro.

ODE XXVII. AD SODALES CONVIVAS.

Arg. Eos hortatur, ne cana & vini hilaritatem in-
 tempestivis rixis & pugnis interturbatum eant.

Natis in usum lætitiæ scyphis
 Pugnare, Thracum est, tollite barbatum
 Morem, verecundumque Bacchum
 Sanguineis prohibite rixis.

Vino & lucernas Medus (a) acinaces
 Immane quantum discrepat? impium
 Lenite elamore sodales,
 (b) Et cubito remanete presso.

[a] Gladius Persicus, [b] Romani in lectis ad
 mensam discumbentes alteri cubito solebant iniri.

ODE XXVIII.

De morte Archite Tarentini Mathematici.

TE (a) maris & terræ, numeroque carentis arenæ
 Mensorem cohibent, Archite,

B 3

Pul-

(a) Mathematici mensurant terram & maria.

Pulveris exigui prope litus parva (b) Matinuum
 Munera : nec quicquam tibi prodest
 Aëtas tentasse domos, animò què rotundum
 Percussisse polum morituro.
 Occidit & (c) Pelopis genitor, conviva deorum;
 (d) Tithonùsque remouus in auras :
 Et Jovis arcanis Minos admissus; habéntque
 (e) Tartara Panthoiden, iterum Orco
 Demissum: quamvis clypeo Trojana refixo
 Tempora testatus, nihil ultra
 Nervos atque cutem morti concesserat atra,
 Judice te, non sordidus auctor
 Naturæ, verique. [f] Sed omnes una manet nox
 Et calcanda semel via lethi.
 Dant alios [g] Furie torvo spectacula Martis:
 Exitio est avidis mare nautis.
 Mistra senum, ac juvenum densentur funera; nullum
 Sæva caput [h] Proserpina fugit.

Me

(b) A Matino Calabria monte. (c) Tantalus Rex
 Phrygiæ, qui Deos hospitio excepisse fingitur. (d) Ti-
 thonus Laomedontis filius ob pulchritudinem adama-
 nus Auroræ. diuissime vixit. Minos Rex Cretæ Jovis
 consiliarius. (e) Pythagoras ex doctrina sua de ani-
 marum transmigratione in varia corpora affirmabat, se
 fuisse Euphorbum Panthoi filium, qui ad Trojans
 700. annis ante fuerat occisus. (f) Omnibus est mori-
 endum, alii moriuntur in bello, alii in mari. (g) Furie
 finguntur belli præfides, quod in eo plus turor, quam
 ratio dominetur. (h) Plutonis Uxor, Mortis & vitæ
 arbitra.

Me quoque devexi [i] rapidus comes Orionis
 Illyricis Notus obruit undis.
 At tu nauta vagæ ne parce malignus arenæ
 Ossibus, & capiti in humis o
 Particulam dare, sic, quodcumque minabitur Eurus
 Fluctibus Hesperitis, Venusinæ
 Plestantur: silvæ, te sospite: multaque merces.
 Unde potest, tibi defluat æquo
 Ab Jove, Neptunoque sacri custode Tarenti.
 Negligis immeritis nocituram
 Post modote natis fraudem committere: fors &
 Debita jura, vicésque superbæ
 Te maneant ipsum, precibus non linquar inultis;
 Téque piacula nulla resolvent.
 Quamquam festinans, non est mora longa: licebit
 Injedo ter pulvere curras.
 (i) *Violentia Austri me etiam fecit pati naufragium
 apud Illyricum.*

ODE XXIX. AD ICCIUM.

Arg. *Miratur. quod à Philosophia studio ad militiam transeat, in Parthos expeditionem facturus.*

ICCI, beatis nunc Arabum invides
 Gazis, & aerem militiam paras
 [a] Non ante devictis Sabæ
 Regibus, horribilique Medo
 Nectis catenas, quæ tibi virginum
 Sponso necato barbara servet?
 Puer quis ex aula capillis
 Ad cyathum statueret unctis,

B 4

Do-

(a) *Medis & Parthis, qui nunquam hactenus devicti sunt.*

Doctus (b) sagittas tendere Sericas
 Arcu paterno? quis neget arduis
 Pronos relabi possere rivos
 Montibus, & Tiberim reverti
 Cum tu Coëmptos undique nobiles
 Libros (c) Panæti, Socraticam (d) & domum
 Mutare lorice (e) Iberis,
 Pollicitus meliora tendis?

(a) *Medis & parthis, qui nunquam hactenus devicti sunt.* (b) *Sagittas, quibus uruntur feres Orientis populi.* (c) *Panætius fuit excellens Philosophus quem sæpe laudat Cicero.* (d) *Familiam & sectam Socratis.* (e) *Lorica Hispanica ob ferri insignem temperaturam exercebant.*

ODE XXXI. AD APOLLINEM.

Arg. *In Dedicatone templi ab Augusto in honorem Apollinis exstructi petit tranquillam & bilarem vitam.*

Quid dedicatum poscit Apollinem
 Vates? quid orat, de patre a novum
 (a) Fundens liquorem? non opimas
 (b) Sardinie segetes feracis:
 Non æstuosa grata Calabriae
 Armenta: non aurum, aut ebur Indicum:
 Non rura, quæ Lyris quietâ
 No: det aquâ, taciturnus amnis.
 Preman: Calenâ falce, quibus dedijt
 Fortuna, vitem: dives & aureis

Mer-

(a) *In sacrificiis effundebatur vinum vel in aram vel in mensam.* (b) *Sardinia est insula ferax frugum.*

Mercator exsiccat (b) culullis

Vina (c) Sy:â reparata merce.

Dit: carus ipsi: quippe ter, & quater

Anuo revisens æquor: (d) Atlanticum

Impune. Me pascunt olivæ;

Mè cichorea, levésque malur.

(e) Frui paratis, & valido mihi

Latoödones, ar, precor, integra

Cum mente, nec turpem senectam

Degere, nec cithara carentem.

(b) Culullus est capax & vastum poculum. (c) Vina quæ emptæ sunt mercibus ex Syria advehtis. (d) Mare Occidentale sic dictum ab Atlante Mauritania. (e) Cognomen Apollinis à Latona ejusdem matre.

ODE XXXII. AD LYRAM SUAM.

Quam Commendas.

POscimus, si quid vacui sub umbra

Lusimus tecum, quod & hunc in annum

Vivat, & plures: age, dic Latinum

(a) Barbite carmen,

(b) Lesb. o primùm modulate civi:

Qui ferox bello, tamen inter arma

Sive jactatam religarat udo

Ligore navium.

(c) O decus Phœbi, & dapibus supremi

Grata testudo Jovis, & laborum

Dulce

(a) Barbiton seu Lyra, quam alloquitur. (b) Alcaeus Poeta Lyricus ex Insula Lesbo oriundus. (c) Laus Lyrae,

Dulce lenimen, mihi (a) cunque salve

Ritè vocant.

(a) Ubique & semper.

ODE XXXIV.

Arg. *Detestatur sectam Epicuri, & fatetur Deos esse omni cultu venerandos.*

P Arcus Deorum cultor, & infrequens,

[a] Insanientis dum sapientia

Consultus eris, nunc terror sum

Vela date atque ite are cursus

Cogor relictos, namque [b] Diespiter

Igni corusco nubila d. videns,

Plerumque per purum torantes

Egit equos, voluc. emque currum

[c] Quo bruta tellus, & vaga flumina,

Quo Styx, & invisi horrida Tanari

Sedes, Atlanteúsque finis

Concurrit, valet ima summis

Mutare; & insignem attenuat Deus,

Obscura promens, hinc apicem rapax

Fortuna cum stridore acuto

Sustulit: hic posuisse gaudet.

(a) *Stulta & erronea doctrina Epicuri.* (b) *Jupiter de caelo mittit fulmina: quae Epicurus tribuebat collisioni nubium.* (c) *Ad strepitum fulminis summa & ima concutuntur.*

ODE XXXV. AD FORTUNAM.

Arg. *Rogatur servet Caesarem cum exercitu adversus Britannos collecto.*

O D va. gra. um quæ regi [a] Antium,

[b] Praesens vel imo tollere de gradu

Mortale corpus, vel superbos

Ventere funeribus triumphos. [c] Te

(a) *Antii Urbe Italiae erat insigne templum fortunae.* (b) *Facile potes omnia invertere.*

LIBER I.

3

[c] Te pauper ambit sollicitâ prece
 Ruris colonus: te dominam æquoris,
 Quicumque [d] Bithynâ laceffit
 Carpathium pelagus carinâ,
 Te Dacus: asper, te profugi Scythæ,
 Urbesque gentesque & Latium ferox,
 Regumque matres barbarorum, &
 Purpurei metuunt tyranni:
 [e] Injurioso ne pede prorsus
 Stan: em columnam: neu populus frequens
 Ad arma cessantes, ad arma
 Concitet, imperiumque frangat.
 Te semper antèit sæva necessitas,
 Clavos trabales, & cuneos manu
 Gestans athenâ: nec severus
 Uncus abest, liquidumque plumbum:
 Te spes, & albo rata fides colit
 Velata panno: nec comitem abnegat:
 Utrumque mutatae potentes
 Veste domos inimica linquit.
 At vulgus infidum, & meretrix retro
 Perjura cedit, d'ffugiunt cadis
 Cum face siccatis amici,
 Ferre jugum patiter dolosi.
 Serveturum Cælatem [f] in ultimos
 Orbis Britannos, & juvenum recens

B 6

Exa-

(c) Omnes te venerantur & metuunt. (d) Bithy-
 na naris pro quacumque ponitur, sicut & Carpathium
 mare, pro quolibet mari. (e) Respicunt hæc vita pe-
 riculum, quod Augustus adiit in Dalmatiâ, ubi fuis-
 vulneratus. (f) Censebantur ultimi, quod alie Insu-
 re ulteriores Romanis essent ignote.

Examen (g) Bois timendum
 Partibus, Oceanôque rubro,
 Eheu! cicatricum, & sceleris pudet,
 Franguntque, quid nos dura refugimus
 Ætas? quid intactum nefasti
 Liquimus? unde manus juventus
 Me: u Deorum continui? quibus
 Pepercit aris? ô utinam nova

Incude diffingas reclusum in

(b) Massagetæ, Arabasque ferrum.

(g) Parthos, intelligit, qui erant populi Orientis,
 hos variis cladibus attriverant Romani. (h) Scythiæ
 populi imprimis fereces.

ODE XXXVI.

Arg. Gratulatur filii & Ælio Lamie felicem redi-
 tum Numidæ ex Hispania Romam reversi.

(a) ET thure, & fidibus juvat
 Placare, & vituli sanguine debito
 Custodes Numidæ deos:
 Qui nunc Hesperia (b) sospes ab ultima
 Caris multa sodalibus
 Nulli plura tamen dividit oscula
 Quam dulci Lamie memor
 Aetæ non alio (c) rege pueritiæ.
 (d) Mutatæque simili togæ.
 (e) Cicisâ ne careat pulchra dies nota
 Neu promptæ modus amphoræ,

Neu

(a) Gratia agenda Divis. (b) Ab extrema Hispania. (c) Pueritiæ per syncope pro pueritiæ (d) Magister olim dicebatur Rex pueritiæ, quod regat pueriti-
 am (e) Pueri post annum ætatis 16 tum deposita præ-
 textâ induebant togam virilem, & Pedagogi imperio
 absoluebantur.

Neu morem (f) in Salium sic requies pedum :

Neu multi Damalis meri

Bassum Treicia vincat (g) amystide :

Neu desint epulis rosæ ,

Neu vivax apium, neu breve (h) liliium.

(f) *Cressa nota seu Cretensis lapillus natura candidus, cui à regione ipsa adhæsit nomen Creta. (g) Ut solent Salii, Sacerdotes Martis, qui certis anni temporibus tripudia exercebant mirâ velocitate. (h) Amystis grande poculum, quod uno haustu erat exhauriendum; erat familiare Thracibus. (i) Quia brevi deflorescit.*

ODE XXXVII. AD SODALES.

Arg Quos invitat ad læta convivia & tripudia ob
victoriam Actiacam de Antonio & Cleopatra ab
Augusto reportatam.

Nunc est bibendum, nunc pede libero

Pulsanda tellus: nunc (a) saliaribus

Ornare pulvinar deorum

Tempus erat dapibus, sodales.

Ante hac netas depromere Cæcubum

Cellis avitis: dum Capito'io

(b) Regina dementes ruinas,

Funus & Imperio parabar.

Contaminato cum grege turpium

Morbo virorum: quidlibet impotens

Sperare, fortunâq; dulci

Ebria, sed minuit furorem

B 7

(c) Vix

(a) *Saliares dapæ erant læta & opiparæ. b Cleopatra iactabat eversâ Urbe Romanâ Imperiis sedem se velle transferre in Ægyptum.*

(c) Vix una sospes navis ab ignibus:
 (d) Mentemque lymphatam (e) Marcoticis
 Redegit in veros timores
 Cæsar, ab Italia volantem
 Remis adurgens; accipiter velut
 Molles columbas, aut leporem citus
 Venator in campis nivalis
 (f) Æmonix: daret ut catenis
 Fatale monstrum: qua: generosius
 Perire quærens, nec muliebriter
 Expavit ensem, nec latentes
 Classe citâ reparavit oras,
 (f) Aufa & jacentem visere regiam
 Vultu sereno sortis, (g) & asperas
 Tradare serpentes: ut atum
 Corpore combiberet venenum,
 Deliberatâ morte ferocior:
 (b) Sævis Liburnis scilicet (i) invidens,
 Privata deduci superbo
 Non humilis mulier triumpho.

ODE

(c) *Omnes naves in pugna Actiaca fere sunt exustæ.*

(d) *Seu furore perturbatam.*

(e) *Vino Ægyptio: Mereotis enim est palus Ægypti.*

(f) *Theffalia ob montes præaltos toto anno tegitur nivibus. Ab Æmone Rege dicta est Æmonia*

(g) *Cleopatra ad motis pectori suo viperis sibi ipsi mortem intulit. (h) Classiarum milites è Liburnia, qui ex gentis indole erant efferrati. (i) id est nolens deduci in triumphum.*

ODE XXXVIII. AD PUERUM
SUUM.

*Arg. Fuum monet, ne nimium mense ornatum
curet.*

(a) **P**ersicos odi, puer apparatus:
Displicent nexæ (b) philyra coronæ.

Mitte sectari, rosa quo locorum

Sera moretur.

Simplici myrto nihil allabores

Sedulus curo: neque te ministrum

Decedet (c) myrtus, neque me sub arcta

Vite bibentem.

(a) *Sumptuosas Persarum delicias, odores, unguen-
ta & coronas artificiosè compositas.*

(b) *Tenuissima tilia membrana, quâ flores inter se
connegebantur.*

(c) *Corvisiis adhiberi solita ob gratum, quem
spirat odorem.*



Q. HORA:

Q. HORATII
FLACCI

Carminum, seu Odarum.
LIBER SECUNDUS.

ODE I. AD ASINUM POLLIONEM.

Arg. Hortatur Pollionem, ut à descriptione & publicatione Carminum & historia, quam coeperat de bello Civili, tantisper desistat.

Morum ex (a) Metello Consulc civicum,
Bellique causas, & vitia, & modos,
Ludumque fortunæ (b) gravesque
Principum amicitias, & arma

(c) Nondum expiatis uncta cruoribus
Periculose plenum opus alex

Tractas: & (d) incedis per ignes,
Suppositos cineri doloso;

Paulum severæ Musa tragœdiæ
Desit (e) theatris: mox, ubi publicas

(a) Sub consularu Metelli Cesare, Crasso & Pompeio inter se collis factum est initium belli Civili.
(b) Fuerunt hi tres Urbis Rom. viri precipui & antecedenter optimi amici. (c) Bella civilia que nondum sunt extincta (d) Allegoria. (e) Tragœdia cantabantur in theatris.

(f) Res ordinâris, grande munus
 (g) Cecropio repetes cothurno,
 (h) Insigne mœstis præsidium reis,
 Et consulenti Pollio curiæ:
 Cui laurus æternos honores
 (i) Dalmatico peperit triumpho,
 Jam nunc minaci murmure cornuum
 Perstringis aures; jam litui strepunt:
 Jam fulgor armorum fugaces
 Terret equos, equitumque vultus.
 Audire magnos jam videor duces
 Non indecoro pulvere sordidos:
 Et cuncta terrarum subacta
 Præter (k) atrocem animum Catonis.
 (l) Juno, & deorum quisquis amicior
 Afris, insultâ cesserat impotens
 Tellure victorum nepotes
 Rettulit inferias Jugurthæ.

Quis

(f) Pollio Cæsari erat à Consiliis & rerum plurimum
 administer. (g) Tragedia inventa fuit Theopis apud
 Athenas, ubi regnavit Cecrops. Hæc verò exhibebatur
 à Cothurnatis actoribus. (h) In foro per Eloquentiam,
 & apud Cæsarem gratiâ valens multos ei reconcilia-
 bat. (i) Pollio devictis Dalmatis Romæ triumphavit.
 (k) Cato, ne deveniret in potestatem Cæsaris
 sibi necem intulit. (l) Hæc pertinent ad
 eum, quem superius vocavi ludum fortune;
 Annon enim est ludus fortune, quod orbis qui à
 Julio Cæsare Romanis fuerat subactus, etiam Rom.
 victorum cadibus impleretur, quod multis deploræ
 Poëta.

Quis non Latino sanguine pinguior
Campus, sepulchris impia prælia
Testatur? auditumque Medis (m)
Hesperia sonitum ruinae?

Qui gurges, aut quæ flumina lugubris
Ignara belli? quod mare Dauniae (n)
Non decoloravere cædes?

Quæ caret ora cruore nostro?
Sed, ne, relatis Musa proeas jocis,
(o) Cææ retractes munera nantia:
Mecum Dionæo sub antro (p)

Quære (q) modos leviore plectro.
(m) *Ad mundi fines innotuerunt Cædes Romæ.*
(n) *Daunia seu Apulia est pars Italiae.* (o) *Næ-
nia est genus casti carminis, inventum à Simoni de in-
Cæa Insula maris Aegæi.* (p) *Venus à matre Dio-
næe Dionææ.* (q) *Carmen seu versus jucundos.*

ODE II. AD CRISPUM SALLUSTIUM.

Arg. *Qui divitiis bene utuntur, soli laudabiles, Re-
ges & beati.*

Nullus aigen: o color est avaris
Abdito terris, inimice laminae,
Crispe Sallusti, nisi temperato
Splendeat usu.

Viver extento, (a) Proculcius ævo,
Notus in fratres animi paterni:
Illum æget pennâ metuente solvi
Fama superstes.

Latius

(a) *Proculus semper laudabitur, qui inter fra-
tres suos à Cesare bonis omnibus exutus, bona sua pa-
terne divisit.*

Latus regnes avidum domando
 Spiritum, quàm si [b] Lybiam remotis
 Gadibus jungas, & ut è que Pœnus

Serviat uni:

Crescit indulgens sibi dirus [c] hydrops:
 Nec sitim pellit, nisi causa morbi
 Fugerit venis, & [d] aquosus albo
 Corpore languor.

[e] Redditum Cyri [f] solio Phraaten
 Diffidens plebi, numero beatorum
 Eximit virtus, populùmque falsis
 Dedocer uti,

Voelibus, regnum, & diadema tutum
 Deferens un, propriam que laurum,
 Quisquis ingentes oculo [g] irretorto
 Spectat acervo.

[b] Toti mundo imperes. [c] Ponitur pro ipso
 agro seu avaro. [d] Aqua intercus facit languera
 & Pallefcere. [e] Phraates etiam si sit restitutus in
 regnum suum, non est tamen beatus. [f] Cyri solium
 dicitur regnum Persie, quia illud primus fundave-
 rat. Persiam hoc tempore occupabant Parthi. [g] Quo
 potest aurum intueri, nec tamen illius fulgore perstrin-
 gitur.

ODE III. AD DELIUM.

Arg. Hortatur ut jucundè vivat, sive enim mœstus,
 sive jucundus fuerit, certò tamen morietur.

Æ Quam mentem rebus in arduis
 Scilicet vate mentem: non secus in bonis
 Ab insolenti temperatam
 Lætitia; moriture Deli,
 Seu mœstus omni tempore vixeris,
 Seu te in remoto gramine per dies

Fe-

Festos reclinatum beâris

(a) Interiore notâ Falerni,

Quò pinus ingens, albâque populus,
Umbram ho pitalem consociare amant

Ramis: & obliquo laborat

Lympha fugax trepidare rivo.

Huc vina, & unguenta, & nimium breves

Flores amœnæ ferre jube rosæ:

Dum res & ætas (b) & sororum

Fila trium patiuntur atra.

Cedes coëmptis saltibus, & domo,

Villâque, (c) flavus quam Tiberis lavit:

Cedes, extructis in alium

Divitiis potieretur hæres.

Divésne prisco natus ab (d) Inacho,

Nil interest, an pauper, & infima

De gente sub dio moreris,

Victima nil miserantis Orci.

Omnes eodem cogimur: omnium

Versatur (e) urna: sæcius, ocys

Sors exitura, & nos in æternum

Exilium impositura (f) cymbæ.

ODE

(a) Meliore vino, quod solet reponi in loco magis abscondito. (b) Parca erant tres sorores, quæ erant arbitra vitæ & mortis. (c) Ob arenas flavi coloris. Olim lavo lavis vavero pro lavo lavas lavare. (d) Primus Rex Argivorum. (e) Sortes mittebantur in Urnam, quæ tanquam symbola designant omnes & singulos homines. (f) Quæ Charon devehit animas ad Inferos.

ODE VI. AD SEPTIMIUM.

Arg. Eum invitat ad villam Tiburtinam & Tarentinam.

Septimi Gades adire mecum, &
(a) Cantabrum indoctum juga ferre nostra, &
Barbaras Syrtis, ubi Maura semper
(b) Æstuat unda.

(c) Tibur Argeo positum colono
Sic meæ sedes utinam fenestæ:
Sit modus (d) lassæ maris, & viarum,
Militiæque.

Unde si Patræ prohibent iniquæ,
Dulce pellitis ovibus (e) Galeffi
Flumen, & regnata petam Laconi
(f) Rura Phalancho.

Ille terra:um mihi præter omnes
Angulus ridet: ubi non (g) Hymetto
Mella decedunt, viridique certat
Bacca (h) Venafro.

Ver ubi longum, tepidâque præbet
Jupiter b. umas: & amicus Aulon

Fer:

(a) Cantabris sæpe victis, nunquam planè subactis.
(b) Ad Syrtis, quæ erant prope Lybiam, ubi est continu-
am maris agitationem aqua semper spumat. (c) Tibur-
nus græcus exstruxit Urbem Tiburtinam. (d) Ponat
modum & finem meis laboribus. (e) Galeffus fluvius,
ubi amœna pascua ovium. (f) Rus Tarentinum; ubi
regnavit Phalanthus. (g) Hymethus mons Atticæ
abundans optimo melle. (h) Venasrum Urbs Campa-
niæ, cujus olea celebres ubi omnia ad delicias.

ODE

ma-
qua
co-
va.
rtes
est-
ron

Fertili Baccho minimum Falernis

Invidet uvis.

Ille te mecum locus, & beatæ [i]

Postulant arces: ibi tu calentem

Debitâ sparges lachrymâ favillam

Vatis amici.

[i] *Beatæ arces Horatio sunt Aulon, & alii colles vitiferi, non autem arces Munitæ Cantabria Medullus & Vinnius, ad quas eum invitabat Septimus.*

ODE VII. AD POMPEIUM VARUM.

Arg. *Gratulatur felicem reditum & ad Epulas invitat.*

O Sæpe mecum tempus in [a] ultimum

[b] Deducte, Bruto militiæ duce,

Quis te redonavit Quiritem

Dâs patriis, italôque cælo.

Pompêi meorum prime sodalium?

Cum quo morantem sæpe diem mero

[c] Fregi, coronatus nitentes

[d] Malobathro Syrio capillos,

Tecum Philippos, & celerem fugam

Sensi relicta non bene parmula:

[e] Cum fracta virtus, & minaces

Turpe solum tevigere mento,

Sed me per hostes Mercurius celer

Denso pavem em tulitlit aère;

[a] *In presentissima vite pericula.* [b] *Cum militarem sub Bruto.* [c] *Tempus transégi inter pocula.* [d] *Unguentum pretiosum.* [e] *Quando viri fortes occubuerunt.* [f] *Citò & feliciter aufugi.*

Te

LIBER II.

47

Te rursus in bellum [g] resorbens

Unda freis tulit altuosis.

Ergo obligatam redde Jovi dapem:

Longaque fessum militiâ larus

Depone [h] sub lauru mea: nec

Parce cadis tibi destinatis.

Oblivioso lavia (i) Massico

Ciboria (k) exple: funde capacibus

Unguenta de (l) conchis, quis udo

Deproperare apio coronas,

Curâve myrto? quem Venus arbitrum

Dicit bibendi? non ego sauius

Bacchabor (m) Edonis: recepto

Dulce mihi furete est amico.

(g) Tu iterum ad bellum es abreptus metaphora desumpta à navibus, quas vis tempestatis denue propellit in mare. (h) Apud me, Laurus enim est arbor Poëtarum. (i) Massicum vinum generosum. (k) Genus poculi. (l) Testa unguentaria, quæ vel erant veræ conchæ, vel in modum concharum. (m) Thraces ab Edone Thraciæ monte.

ODE IX. AD VALGIUM.

Arg. Ut aliquando desinat flere puerum mortuum.

NON semper imbres nubibus hispidos

Manant in agros; aut mare Caspium

Vexant inæquales procellæ

Iisque: nec (a) Armeniis in oris

Amice Valgi, ita glacies iners

Menses pe. omnes: aut Aquilonibus

Quer-

(a) In Armenia montes præalti, qui diu nivibus manent secti.

Quercera (b) Gargani laborant,
Et foliis viduantur (c) orni.

Tu semper urges flebilibus modis
Mysten ademptum: nec tibi (d) vespere.

Surgente, decedunt amores,
Nec rapidum fugiente solem.

At non (e) ter avo functus amabilem
Ploravit omnes Antiochum senex

Annos: nec impubem parentes
(f) Troilon, aut Phrygiæ sorores

Flevire semper desine mollium

Tandem querelarum: & potius nova

Cantemus Augusti trophæa

Cæsaris, & (g) rigidum Niphaten,

Medumque flumen genibus additum

Victis, minores volvere vortices:

Intræque præscriptum (h) Gelonos

Exiguus equitate campis.

O D E

(b) Garganus mons in Apulia. (c) Ornus species arboris, ponitur pro genere (d) Vesperus stella Veneris, cum solem præcedit dicitur Lucifer, cum sequitur, est vespere. (e) Nestor, qui 300. annis vixit, non semper deflevit filium suum Antiochum. (f) Troilus Priami & Hecuba filius sorores habuit Polyxenam, Cassandram, & Creusam Hæneæ conjugem. (g) Niphates est fluvius Armenia, Euphrates autem Persiæ, qui ponuntur pro Parthis has regiones occupantibus ab Augusto devictis. (h) Geloni sunt populi Scythiæ felici Rom. armorum progressu terris.

Arg

m

R E

S

Cau

Aur

Dilig

Sord

(b) S

P. nu

Dec.

Sper

Alter

Pect

Sum

Sic e

Susci

Rebu

Forti

Con

(c)

Alia

stru

forti

ODE X. AD LICINIUM.

Arg. *Monet mediocritatem in omni vita esse opti-
mam, & iustissimam.*

Rectius vives, Licini, neque altum
Semper urgendo: neque dum procellas
Cautus horreolis, nimium premendo

(a) *Latus iniquum.*

Auteam, qui quis mediocritatem
Diligit, tutus caret obolei
Sordibus tecti, caret invidendâ
Sobrius aulâ.

(b) *Sæpius ventis agitur ingens
Pinus: & celsæ graviore catu
Decidunt tuties; feruntque summos
Furina montes.*

Sperat infestis, meruit secundis
Alteram sortem bene (c) præparatam
Pectus. Informes hiemes reducit
Jupiter: idem

Summovet, non: si male nunc, & olim
Sic erit: quondam citharâ tacentem
Suscitat Musam, neque semper arcum
Tendit Apollo.

Rebus angustis animosus, atque
Fortis appare: sapienter idem
Contrahes vento nimium secundo
Turgida vela.

C

ODE

(a) *Latus à scopulis vel syrtibus periculosum.* (b)
Alta multis infortuniis obnoxia. (c) *Animus bene in-
struitus.* (d) *Inter adversa oportet se esse fortem, in
fortuna secunda prudenter moderatum.*

ODE XI. AD HIRPINUM.

Arg. *Omissis curis hilariter vivendum.*

Quid bellicosus Cantaber, & Scythes,
Hirpine Quincti, cogitet, (a) Adriâ
Divisus objecto, remittas

Quarere: nec trepides in usum
Poscentis ævipanca, fugit retro
Lavis juvenus, & decos, (b) aridâ
Pellente lascivos amores

Canitie, facilémque somnum;
Non semper idem (c) floribus est honos
Vernis: neque uno Luna rubens nitet
Vultu, quid æternis minorem
Consiliis animum fatigas?

Cur non sub alta vel platano, vel hac
Pinu jacentes, sic temere, & rosa
Canos odorati capillos

Dum licet, (d) Assyriâque vardo,
Potamus uncti? dissipat (e) Evius

Curas edaces. quis puerocyus
Restinguet (f) ardentis Falerni
Pocula prætereunte lympha?

ODE

(a) *Hæstes interjecto mari à nobis remoti.*

(b) *Senes non possunt multum dormire.*

(c) *Nihil in mundo est stabile, ut patet in floribus,
& Luna.*

(d) *Unguenti genus, quod conficiebatur ex herbis
collectis in Syria.*

(e) *Seu Bacchus pro vino, quod tollit omnes curas.*

(f) *Vinum, quo est generosius, et plus habet caloris,
qui admixta aqua temperatur.*

ODE XII. AD MECÆNATEM.

Arg. *Res Tragicas non convenire Carmini Lyrico.*

Nolis longa (a) feræ bella Numantia,
 Nec dirum (b) Annibalem, nec Siculum (c) mare
 Pœno purpureum sanguine, mollibus
 Aptari citharæ modis,
 Nec (d) ævos Lapithas, & nimium mero
 (e) Hylæum, domitiosque Herculeâ manu
 (f) Telluris juvenes: unde periculum
 (g) Fulgens contemuit domus
 Saturni veteris: tûque pedestribus
 Dices historiis prælia Cæsaris
 Mæcnas melius, ductâque per vias
 Regum colla minacium.

(a) Per annos 14. à Romanis fuit obsessus. (b) Hannibal per annos 16. continuato in Italia bello Romanos pluribus affectit cladibus. (c) Prope Siciliam Carthaginenses sæpe præliis navalibus casti. (d) Lapithæ gens ad bella & rixas ferax. (e) Hylæus Centaurus Ebricus à Theseo occisus. (f) Gigantes terra filii Deos ausi sunt impugnare, sed ab Hercule victi. (g) Cælum. (h) Stylo historico & soluto, qui numerosis incedit pedibus.

ODE XIII.

Arg. *Execratur arborem, cujus inopinato casu prope oppressus fuerat Horatius in agro suo Sabino.*

Tlle & (a) nefasto te posuit die
 Quicumque primum, & sacrilegâ manu

C 1

Pro-

(a) Die infelicis quo propterea nefas erat Prætorum publicè prænuntiare sententiam.

Produxit, arbor, in nepotum
 Perniciem, opprobriūque pagi.
 Illum & parentis crediderim sui
 Fregisse cervicem, & penetralia
 Sparsisse nocturno cruore
 Hospitis; ille venena (b) Colchica.
 Et quicquid usquam concipitur nefas,
 Tradavit: agro qui stavit meo,
 Te tritte lignum, te (c) caducum
 In domini caput immerentis.
 Quid quisque vitet, nunquam homini satis
 Cautum est in horas. Navira (d) Bosphorum
 Pœnus perhorrescit; neque ultra
 Cæca timet aliunde fata
 Miles sagittas, & celestem fugam
 Parthi: catenas Parthus, & Italum
 Robur: sed improvisa lethi
 Vis rapuit, rapiēque gentes.
 Quam penē furvæ regna Proserpinæ,
 Et judicantem vidimus (e) Æacum.
 Sedesque descriptas priorum, &
 (f) Æoliis fidibus querentem

Sap-

(b) Colchus ferax veneni & veneficarum. (c)
 Ruminosum & casui proximum. (d) Bosphorus est angustum fretum navigantibus periculosum. (e) Quam cito morimur. Proserpina est Uxor Plutonis mortis & vite arbitra. Æacus est unus ex 3. iudicibus Infernalibus.

(f) Sappho fuit insignis Poëtria oriunda ex Insula Lesbo Æolicarum Urbium metropoli. Ejus contra-
 neus fuit alcaeus.

Sappho puellis de popularibus:

Et te sonantem plenius aureo

A cæ, plectro, dura navis,

Dura fugæ mala, dura belli?

Utrumque sacro digna silentio

Mitantur umbræ dicere: sed magis

Pugnas & exactos y annos

Densum humeris bibit aure vulgus.

Quid mirum, ubi illis carminibus stupens

Demittit atra (g) bellua centiceps

Aures: & in orti capillis

(h) Eumenidum recreantur angues?

Quin & Prometheû, (i) & Pelopis parens

Dulci laborum decipitur sono:

Nec curat Orion leones,

Aut rimides agitare lyncas.

(g) Cerberus, qui propter multiplices serpentes in triplici capite sibilantes dicitur centiceps. (h) Seu furiarum quæ serpentes habent pro criminibus (i) Seu Tantalus, cujus vitæ & Promothei pœna apud inferos sunt vulgò nota.

ODE XIV. AD POSTHUMUM.

Arg. A moriendi necessitate probat bonis presentibus esse fruendum.

Eheu! fugaces, Posthume, posthume,

Labuntur anni: nec pietas moram

Rugis, & instanti senectæ

Afferret indomitæque morti.

Non si tricentis, (a) quotquot eunt dies,

C 3

Amice,

(a) Quotidie.

Amice, places [b] illaerymabilem
 Pluona raris: qui ter [c] amplum
 Geryonem, [d] Tiryónque tristi
 Compescit undâ, scilicet omnibus,
 Quicumque terræ munere vescimur,
 Enaviganda sive reges,
 Sive inopes erimus cœoni.
 Frustra eruento Marte carebimus,
 Fracti que ranc fluctibus Adrix.
 Frustra per autumnos nocentem
 Corporibus metuemus Austrum,
 Visendus ater fluminae languido
 [e] Cocytus errans, [f] Danaï genus
 Infame, damnatûsque longi
 [g] Sisyphus Æolides laboris
 Linquenda tellus, & domus, & placens
 Uxor: neque harum, quas colis, arborum.
 Te præter (h) invitas cupressos,
 Ulla brevem dominum sequetur.

Ab.

(b) Quia nullis lacrymis movetur. (c) Geryon fuit 3. regnorum in Hispania Rex, hinc illi triplex corpus in fabulis datur. (d) Tiryus portentosa magnitudinis gigas. (e) Fluvius infernalis (f) 50. Danaï filia ipsa nuptiarum nocte sponfos occiderunt, unde apud Inferos haurienda cribro aqua inuili & perpetuo labore fatigantur. (g) Sisyphus Æoli filius propter infesta Latrocinia ingens saxum in montis verticem cogitur propellere sine nullo, quia semper deorsum relabatur. (h) Cupressus arbor funebri Proserpine dicata, quia semel excisa nunquam renascitur.

Absumet hæres Cæcuba dignior,

(i) Servata centum clavibus: & mero

Tinget pavementum superbum,

Pontificum potiore cœnis.

(i) Vina, quæ tu tam sollicitè asservas, hæres tuus
profundet.

ODE XV.

Arg. In sui sæculi Luxum invehitur.

(a) Am pauca aratro jugera regix
Moles relinquent: undique latius
Extensa visentur (b) Lucrino
Stagnalacu, (c) plantandisque cælebs
Evincet ulmos, tum violaria, &
Myrtus, & omnis copia narium
Spargent olivetis odorem,
Fertilibus domino priori.
Tum spissa ramis (d) laurea fervidos
Excludet ictus: non ita Romuli
Præscriptum, (e) & intonsi Catonis
Auspiciis, veterumque normâ:
Privatus illis census erat brevis,
Commune magnum: nulla (f) decempedis

C 4

Metata

(a) Omnes agros occupant superba ædificia, &
amplissima vivaria. (b) Lucrinus fuit amplissi-
mus lacus prope Bajas. (c) Quia non potest ma-
ritaricum vite. (d) Quæ omnia ferè tantum sunt
ad amœnitatem, non ad fertilitatem. (e) Non
ita præscripserunt Majores. (f) Decempeda est
mensura decem pedum, quæ non nisi ad magna me-
dienda adhibetur.

Metata privatis, opacam
 Porticus excipiebat (g) Arctona
 Nec fortuitum spernere (h) cespitem
 Leges sinebant, oppida publico
 Sumptu iubentes, & deorum
 Templata novo decorare laxo.

(g) *Ad evitandos calores Tuscula Rom. communi-
 ter respiciebant septentrionem.* (h) *Exiguus agrum.*

ODE XVI. AD POMPEIUM GROSAPHUM.

Arg. *Traaquietatem vita sola efficit animi mode-
 ratio.*

[a] **O** Cium divos rogar in patenti
 [b] Prensus Ægæo, simul atra nubes
 Condidit Lunam, neque certa fulgent
 Sidera navis.

[c] **O** cium bello furiosa Thrace,
 Ocium Medi Pharetra decori,
 Grosaphe, non gemmis, neque purpurâ venale,
 nec auro.

Non enim gaze [d] neque consularis
 Summovet lictor mileros tumultus
 Mentis, & curas [e] laqueata circum
 Tecta volantes.

Vivitur parvo bene, cui patrum
 Splendet in mensa tenui [f] salinum.

Nec

[g] *Tranquillam vitam nauta in tempestatibus.*
 [h] *Prensus per syncopen pro prebensus* [i] *Barbari
 & belligerantes* [k] *Consulem in publicum prodeuntem.*
stipabant undique lictores, qui populum submovebant.
 [l] *Domus, quæ laqueatibus operosè elaborantis sunt
 exornata.* [m] *Sal sufficienter significat victum te-*
stacina.

Nec leves somnos timor, [g] aut cupido
Sordidus aufert.

Quid brevi fortes jaculamur ævo
Multa? quid terras [b] alio calentes
Sole mutamus? patriæ quis exul
Se quoque fugit?

Scandit [i] aratas vitiosa naves
Cura: nec turmas equorum relinquit,
Ocyor cervis, & agente [k] nimbos
Ocyor Euro.

Lætus in præsens animus, quod ultra est
Oderit curare: & amara læto
Temperet risu. Nihil est ab omni
Parte beatum.

Abtulit clarum cita [l] mors Achillem:
Longa [m] Tithonum misuit senectus:
Et mihi forsitan, tibi quod negarit,
Pottiget hora.

Te greges centum, Siculæque circum
Mugiant vaccæ, tibi tollit h nntum
Apra quadrigis equa: te bis Afro
[n] Murice tinctæ

Vestiant lanæ, mihi parva rura, &
Spirantum Grajæ tenuem Camœnæ,

C

[o] Parca

[p] Id est, sordida cupiditas. [b] Quibus sol
vel est remotior ut in Zona frigida, vel propinquior ut
in Zona torrida. [i] Naves in prora erant munitæ
are. [k] Eurus nubes & pluvias abigit [l] A-
chilles in ætate juvenili ex insidiis à Paride interfe-
ctus. [m] Tithonus fuit ætate grandævus. [n]
Murex genus conchylium, ex cujus sanguine color fie-
bat purpureus.

(a) Parca non mendax dedit, & malignum
Spernere vulgus.

(o) Fata, quia immutabilia.

ODE XVII. AD MECÆNATEM.

Arg. Mecenas ex morbi doloribus querulus mortem
sibi optabat præ vitæ nimis amarae tædio, eum con-
solari conatur Horatius.

CUR me querelis exanimas tuis?
Nec diis amicum est, nec mihi, te prius,
obire, Mecenas, mearum.

Grande decus, co'uménque rerum.

Ah! te meæ si partem animæ rapir

[a] Matutior vis, quid moror altera,

Nec carus æquè, nec superstes.

Integer? ille dies utramque

Ducet ruinam, non ego perfidum

Dixi sacramentum: ibimus, ibimus,

Utcunque præcedes, supremum

Carpere iter comites parati.

Me nec [b] Chimææ spiritus igneæ,

Nec si re'urga [c] centimanus Gigas.

Divellit unquam. Sic potenti

Justitiæ, placitumque Parcis.

Seu Libra, seu me Scorpius aspicit

[d] Formidolosus, pars violentior.

Næ.

(a) Te mortuo nolo supervivere. (b) Chimææ
Mons Lyciæ flammis vomus, fingunt Poëtæ esse mon-
strum trium capitum. (c) Briareus Gigas centum
manus habuisse fingitur à Poëtis. (d) Sunt signa
Zodiaci, quibus veteres variam vim tribuebant.

LIBER II.

Natalis horæ, seu (e) Tyrannus

Hesperia Capricornus undæ:

Utique nostrum incredibili modo

Consentit astrum. te Jovis impio

Tutela Saturno resurgens

Eripuit (f) volucrisque fati

Tardavit alas: cum populus frequens

Lætum theatris res crepuit sonum

Me truncus illap'us cerebro,

Sustulerat, nisi Faunus ictum

Dextrâ levasset, (g) Mercurialium

Custos virorum: reddere victimas,

Ædémque votivam momento:

Nos humilem feriemus agnam;

(e) Capricorno exoriente excitantur in mari Occi-
dentali graves tempestates. (f) Quia improvisum

(g) Poëta, quia ingeniosi, dicuntur viri Mercuria-
les.

O D E XIII.

Arg. Se sua licet tenui sorte contentum vivere; dum
aliis de morte nihil cogitantes, nullum edificandis
quarendi & rapiendi faciunt fidem.

(a) Non ebur, neque aurum

Mea tenidet in domo lacunar:

Non trabes (b) Hymettæ

Premunt columnas ultimâ recisas

Africâ: neque (c) Attali

Ignotus hæres regiam occupavi:

C 6

Nec:

(a) Domi meæ nihil pretiosi. (b) Videntur trabes illæ
fuisse ex cedro vel citro. (c) Videtur hic sugillare Romæ
Senatores, qui Attali Regis Romæ populo amicissimæ
maximam hereditatem convertebant in Luxum.

Nec [d] Laconicas mihi
 Trahaat honestæ purpuras clientæ.
 At fides, & ingeni
 Benigna vena est: pauperemque dives
 Me petit. Nihil supra
 Deos lacesso: nec [e] potentem amicum
 Largiora flagito.
 Satis beatus unicus [f] Sabinis.
 Truditur dies die:
 Novæque pergunt integre Lunæ:
 Tu secunda marmora
 Locas sub ipsum funus, & sepulchri
 Immemor struis domos:
 [g] Marî que Bajis obstrepentis urgea
 Summovete littora,
 Parum locuples continente ripa.
 Quid, quod usque proximos
 Revellis agri terminos: & ultra
 Limites clientium
 Satis avarus? pellitur paternos
 In sinu ferens deos
 Et uxor, & vir sordidûsque natos.
 Nulla certior tamen
 Rapacis Orci sine destinata
 Aula divitem manet
 Herum, quid ultra tendis? Æqua tellus
 Pauperi recluditur.
 Regûmque pueris: nec [h] fatelles Orci

Calli-

(d) Prope Tenarum Laconia Promontorium capie-
 batur Murex. (e) Mecœnatem intelligit. (f) In agro
 Sabino habebat villam suam. (g) Ad Bajas fortis im-
 petu allidebantur mare. (h) Mors.

Callidum [i] Promothea

Reverax auo captus, hic superbum

Tantalum, atque [k] Tantalum

Genus coëce: hic levare functum

Pauperem laboribus,

Vocatus, atque non vocatus audit.

(i) Promotheus dicitur callidus, ob hominē ex luto factū,
& ignem solis dolo ablutum (k) Atreus & Thyestes.

ODE XIX. IN BACCHUM.

Arg Narrat se à Baccho in faciendis carminibus fuisse
instructum, & ut ejus laudes narrare sibi liceat.

Bacchum in remota carmina rupibus

Vidi docentem (credite posteri)

Nymphâque discentes, & aures

Capripedum Satyrorum acutas.

[b] Evæ, recenti mens trepidat meus,

Plenôque Bacchi pectore turbidum

Extatur. Evæ, parce [c] Liber,

Parce gravi metuende [d] thyrsô.

Fas pervicaces est mihi (e) Thyadas.

Vinique (f) fontem, lactis & uberes

Cantare rivos (atque truncis

Lapsa cavis iterare mella.

Fas & (g) beatæ conjugis additum

B 7

Stellis

[a] Satyri humana facie, ob longis auribus & pedes habebant caprarum. (b) Intercalare in Bacchi sacrificiis.

(c) Pro Baccho. (d) Hasta vel sceptrum Bacchi pampinis & uvivinctum. (e) Bacchi sacrificula ob furias ex vino conceptas proterva. (f) Ex thyrsô Bacchi fingunt Poeta aliquando vinum, lac & mel profluxisse. (g) Ariadne à Baccho in conjugem assumpta: ejus corona, novem stellis ornata, astris est inserta.

Stellis honorem (b) estâque Penthei

D'sjecta non levi ruinâ:

Thracis & exitium (i) Lycurgis.

Tu flectis amnes: tu mare barbarum:

Tu separatis (k) uvidus in jugis.

Nodo coërces viperino:

(l) Bistonidum sine fraude crines:

Tu, cum (m) parentis regna per arduum.

Cohors Gigantum scanderet impia,

Rhorum retorsisti leonis.

Unguibus, horribilique malâ.

Quamquam choreis aptior, & jocis,

Ludôque dictus, non sat idoneus.

Pugna ferebaris: sed idem:

Pacis eras, mediûque bellâ.

Te vidit infons Cerberus aureo.

Cornu deco:um, lenitor attorens.

Caudam & recedentis trilingui

Ore pedes, retigique Crura.

(h) Pentheus Rex Thebarum à matre, coniuge, sô-
rore & aliis Mœnadibus disceptus est ob contempto:
Bacchi sacra, cum sicut quidam volunt esset abstemius..

(i) Lycurgus Rex Thraciæ cum ad tollendam morum cor-
ruptelam vites jubere succidi, in furias ætus sibi ipsi
crura amputauit. (k) Id est, vino madidus (l) Mulieres
Thraciæ à Bistone Rege. (m) Cum Gigantes impugna-
rent Jovem, Bacchus rem strenuè contra illos egit.

ODE XX. AD MECÆNATEM.

Ar. Promittit sibi & carminibus suis famæ immortalitæ.

NOa uilitatâ nec tenui fe:ar

Pennâ (n): biformis per liquidum æthera.

Vatces

[a] Quin Præta Lyricus & Satyricus.

Vates: neque in terris morabor

Longius, invidiâque major

Urbes relinquam, non ego, pauperum

(b) Sanguis parentum: non ego, quem vocas,

D. lecte mecenas, ob bo:

(c) Nec Stygiâ cohibebor undâ.

Jam jam residunt cruribus asperæ

Pelles, & album mator in (d) alitem

Superna: nascuatûque leves

Per digitos humerôsque plumæ.

Jam Dædaleo ocyor (e) Icaro,

Visam (f) gementis littora Bosphori.

(g) Syrtésque Gæulas (h) canorus:

Ales, Hyperboreôique campos:

Me Colchus, & qui dissimulat me: um

(i) Marsæ cohortis, Dacus & ultimi.

Noscent (k) Geloni: me peritus:

Difcet (l) Iber, (m) Rhodanîque potori.

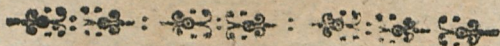
Absint inani funere nenæ,

Luctûsque tuspes, & querimonîæ:

Compelce clamorem, ac sepulchri

Mitte supervacuos honores.

(b) Pauperibus Parentibus natus. (c) Non moriar. (d) Cygnus avis candida Apollini sacra, symbolum Fœtæ Excellentis, ut Anser mali. (e) Icarus Dædali filius. (f) Propter continuos fluctus. (g) Syries prope Lybiam. (h) Cygnus: suavi cantu. (i) Marsæ Italia populæ, præ reliquis bello asperi. (k) Geloni populæ Scythiæ. (l) Hispani à fluvio Ibero. (m) Galli.



Q. HORATII ILLACCI

Carminum, seu Odarum
LIBER TERTIUS.

O D E I.

Arg. Horatius proponit, se praecepta sapientiae carmine lyrico traditurum Juventuti Rom. eum in finem captat Auditorum benevolentiam. Incipit de Deorum cultu, de obsequio in Principes, de communi moriendi necessitate, de refranandis cupiditatibus.



D. (a) profanum vulgus & arceo
Favete linguist carmina non prius
Audias, (b) Mulla um sacerdos
Vingibus, puerisque canto.
Regum timendorum in proprios greges,
Reges in ipsos imperium est Jovis,
Clari Gangan triumpho,
Cuncta supercilio moventis.
Est, ut viro vir latius ordinet
A busta sulcis: hic generosior

Def.

(a) Plebs parum religiosa & male morata.
(b) Poeta.

LIBER III.

65

Descendant in (c) campum petitor;

Morbis hic, mel & que famâ

Concedat illi turba clientium

Sit major: (d) æquâ lege necessitas

Sorritur insignes, & imos,

Omne capax movet urna nomen.

(e) D' strictus ensis cui super impiâ

Cervice pendet, non Siculæ dapes

Dulcem elaborabunt saporem,

Non avium, citharæque cantus

Somnum reducent, fomus agricolium

Lentis virorum non humiles domos

Falt dit, umbroâ que tipam,

Non (f) zephyris agitata Tempe.

Desiderantem quod latis est, neque

Tumultuosam sollicitat mare,

Nec sævus (g) ætæuri cadentis

Imperus, aut orientis Hædi:

Non verberatæ grandine vineæ,

Fundusque (h) mendax, at bote nunc aquas

Culpante, nunc torrent a agros

Sidera, nunc hyemes iniquas.

Con-

(c) Petitores Magistratum in campum Martium descendebant in veste candida supplices. (d) Omnibus moriendum. (e) Alludit ad Historiam vulgaram de Damocle, qui cum Regem Dionysium prædicaret beatum & felicem, ab eo invitatus ad prandium, ubi imminentem capiti gladium vidit ex filo pendere, mutavit sententiam, monente Tyranno, se simili felicitate esse beatum. (f) Zephyri venti amœnissimi. (g) est stella in cauda Urse majoris cujus ortus & occasus excitat temp. states (h) qui non respondet labori & expectationi.

Contracta pisces æquora sentiunt

Jactis in altum molibus, huc frequens

Cæmenta demitti redemptor

Cum famulis, dominusque terræ

Fastidiosus; sed timor, & minæ

Scandunt eodem, quò dominus: neque

Decedit ætara tritemi: &

Post equitem sedet atra cura.

Quod si dolentem (i) nec Phrygius lapis,

Nec purpurarum sidere clarior

Delenit usus, nec Falerna

Vitis, (k) Achæmeniumque costum: æ

Cur invidendis postibus, & novo

Sublime ritu moliar atrium?

Cur (l) valle permurem Sabinâ

D vitias operosiores?

(i) pretiosum marmor eruebatur in Phrygia. (k)

Unguentum Persicum ab Achæmene Persarum Rege.

(l) villam suam in Agro Sabino intelligit.

ODE II.

Arg. Juventus Rom à pueritia parco vitæ & militaribus est assuefacienda.

A Ngusta amice pauperiem patâ

Robustus acri militiâ puer

Condiscat: & Parthos feroces

Vexet eques meruendus hastâ.

Viramque sub dio, & trepidis agar

In rebus. Illum ex mœnibus hosticis

Matrona bellantis tyranni

Prospiciens, & adulta virgo

Suspire: Eheu, ne rudis agminum

Sponsus lacessat regius alperum

Tactu (a) leonem, quem cruenta

Per medias agis ita cædes.

Dulce, & deco. um est pro patria mori.

Mors & fugacem persequitur virum,

Nec parit imbellis iuventæ

Poplitibus, timidòque tergo.

Virtus, repulsa nescia sordidæ,

(b) Intaminatis fu'get honoribus:

Nec sumit, aut ponit secures

Arbitrio popularis auræ.

Virtus, recludens immeritis mori

Cœlum, negata tentat iter via,

Cœ' usque vulgares, & udam

Spernit humum fugiente pennâ.

Est & fidei tuta silentio

Merces, verabo, qui Cereris sacrum

Vulgârit arcana, sub iisdem

Si [c] trabibus, fragilémque mecum

Solvat Phaselum, tæpe Diespiter

Neglectus, incesto addidit integrum.

[d] Ratò antecedentem scelestum

Deferuit pede pœna claudo.

(a) fortem bellatorem, (b) Eius virtutis. (c) sub eodem tecto vel in eadem navi (d) scelerati tandem puniuntur à Deo.

ODE III.

Arg. Pergit Horatius Juventuti Rom. commen-
tare iustitiam & fortitudinem.

Iustum [a] & tenacem propositi virum,

Non civium ardor prava iubentium,

Non

(a) virtute pradius nihil timeo.

Non vultus instantis tyanni
 Mente quatit solidâ, neque Austet
 Dux inquieti turbidus Adriæ,
 Nec fulminantis magna Jovis manus.
 Si factus illabatur o bis.
 Impavidum fessent ruinæ.
 Hac arte polux & vagus Hercules
 Innixus, [b] Jaceat gurgiteas:
 Quos inter Augustus recumbens
 Purpureo biber ore nectar.
 Hac te mentem Bacche patet, tuæ
 Vexere [c] greges, indocili jugum
 Collo trahentes, hac Quirinus
 Martis equi [d] Acheronta fugit.
 Gratum eloquentâ consistantibus
 Junone divi: Illion Illion
 [e] Fatatis, incestûque iudex,
 Et mulier peregrina venit
 In pulverem, ex quo destituit deos,
 Mercede pactâ [f] Laomedon, mihi,
 Castaque damnatum Menerve
 Cum populo, & duce fraudulente.
 [g] Iam nec Læonæ splendet adulteræ
 Famulus hospes, nec Priami domus
 Perjura, pugnaces Achivos
 Hæcœre:is opibus refringit:

No-

(b) Cælum. (c) Currius Bacchi trahitur à tigribus.
 (d) Romulus obtinuit immortalitatem. (e) Paris ob
 raptam Helenam fuit causa belli & excidii Trojani.
 (f) Laomedon Rex Troja ob pactam mercedem Nepu-
 no & Apollini non persolutam ab his occisus (g) Paris
 violato hospitii jure rapuit Helenam ex urbe Spartana.

Nostrisque ductum sedit onibus
 Bellum resedit: protinus & graves
 Iras, & inv. sum [h] nepotem,
 Troica quem peperit sacerdos,
 Marti redonabo, illum ego lucidas
 Inire sedes, ducere nectaris
 Succos, & adseribi quietis
 O diuibus patiar deo: um,
 Dum longus ineret sævat Ilion,
 Romamque pontus: qualibet oxules
 In parte [i] regnante beatis
 Dum (k) Priami Paridisque busto
 Insulset armentum, & carulos feræ
 Celent inulta: hæc Capitolum
 Fulgens, (l) triumphansque possit
 Roma ferox dare jura Medis,
 Horrenda latè nomen in ultimas
 Extenda: oras: (m) quàm medius liquor
 Secernit Europen ab Afrio:
 Quàm tumidas rigat arva Nisus
 Autum irrepertum & sic melius situm.
 Cum terra celat, spernere fortior,
 Quam cogere humanos in usus.
 Omne lacrum sapiente dextrâ.
 Quicumque mundo terminus obititit,
 Hunc tangat armis, velere gestiens,
 Qua parte debacchen: urignes,
 Qua nebula, pluvique: co: es

Sed

(h) Romulum Junonis nepotem ex Marte hujus fi-
 lio; inv. sum, quod ex matre Trojana & V. stas Virgine
 Rhea esset natus (i) regnent (k) modo Priami & Pa-
 ridis tumuli maneant spelunca ferarum. (l) Roma to-
 ra orbe triumphet. (m) mare mediterraneum.

76 C A R M I N U M.

Sed bellicosus fata [n] Quiritibus

Hac lege dico: ne nimium pii,

Rebùsque fidentes, avitæ

Tecta velint reparare Trojæ,

Trojæ renascens [o] alice lugubrâ

Fortuna tristi clade merabitur,

Ducenro victrices catervas

Conjuge me jovis, & sorore,

Tet si resurgat murus aeneus

[p] Austore Phœbo: res pereat meis

Excisus Agvivi: ter uxor

Capta virum, pueri òsque plorer.

[q] Non hæc joveolæ conveniunt Sytæ.

Quò Musa tendis? desine perivicax,

Referte sermones deorum, &

Magna modis tenuare pavis.

*(n) Romani à Quirino seu Romulo. (o) infelicè
omine (p) Mœnia Urbis Trojana exstruxerat Apollo.**(q) Correctio.*

ODE IV. AD CALLIOPEN.

A-g. Commemorat Musarum erga se beneficia.

DESCENDE cœ'lo, & dic, age, tibiâ

[a] Regina longum Calliope melos:

Seu voce nunc mavis acutâ,

Seu fidibus, citharave Phœbi,

Auditis? an me ludit amabilis

Insania? audire, & videor pios

Errare per lucos; amœnæ

Quos & aquæ fubeunt & auræ.

Me fabulosæ [b] Vulure in Appulo,

*(c) Al-**(a) Calliope Musarum præstantissima. (b) Vul-*
sur mons Apulia Ulterioris.

(c) Altricis extra limen Apul'æ,
 Ludo, fatigatūque somno
 Fronde novâ puerum palumbes
 Textere: mitum quod foret omnibus,
 Quicumque (d) celsæ nidum Acherontæ,
 Salūsque Bantios: & arvum
 Pingue tenent humilis Ferentis
 Ucturo ab atris corpore viperis
 Dormirem, & urfis: ut premetur sacra
 Lau òque, collatæque myrto,
 Non sine Dâs animosus infans,
 Vester, Camœnæ, vester, in arduos
 Tollor Sabinos: seu mihi frigidum (e)
 Præneste, seu Tibur supinum,
 Seu liquidæ placuere (f) Bais,
 Vestris amicū fontibus & choris,
 Non me (g) Philippis versa acies retro,
 (h) Devota non extinxit arbor,
 Nec Siculâ (i) Palinurus undâ,
 Urcumque mecū vos eritis, libens
 Insanientem navita Bosphorum

Tenta-

(c) Venusium patriæ Horatii oppidum, Apulie
 Citerioris. (d) diversa loca Apulie. (e) Præneste
 Urbs in edito monte sita; unde & frigida. Tibur in col-
 lo declivi positum. (f) ad Bajas erant plurima balnea.
 (g) Prope Philippo cæsus fuit Brutus, sub quo mi-
 litavit Horatius. (h) arbor execrabilis. (i) Promonto-
 rium Italia, ad quod periculum vite incurrit Horati-
 us; nomen accepit à Palinuro Aeneæ navarcho ibi-
 dem olim submerso.

Tentabo, & arenas arenas
 Littoris Assyrii viator,
 Visam Britannos hospibus feror,
 Et lxtum equino sanguine (k) Concanum,
 Visam pharetratos Gelonos,
 Et Scythicum involaus (l) amnem,
 Vos Cæsarem altum, militia simul
 Fessas cohortes abdidit oppidis,
 Finire quarentem labores,
 Perno recreatis antio.
 Vos lene consilium & datis, & dato
 Gauderis a'ma, Scimus ut impios
 (m) Titanas, immanémque turmam
 Fulmine sustulerit caduco,
 (n) Qui terram inertem, qui mare temperat
 Veniolum, & ubes, regnaque tristia,
 Divosque; mo'ra e' que turmas
 Imperio regit unus æquo.
 Magnum illa terrorem insulerat Jovi,
 Fidens, juvenis horrida, brachiis,
 Frat' e' que tendentes opaco
 (o) Pelion imposuisse olimpo.
 Sed quid T'phœus, & val'dus Mimas,
 Aut quid minaci Porphyrion itaru,
 Quid Rhœus, evul'sis que truncis
 Enceladus jaculator audax,

Con-

(k) Cantabri, qui more Scytharum bibebant sanguinem equinum. (l) Tanais fluvius, qui Europam dividit ab Asia. (m) Gigantes Titanis & Terra filii
 (n) Deus.

(o) nomina Gygantum, qui nihil potuerunt contra Divos.

LIBER III.

71

Contra sonantem palladis (p) ægida

Possent iuvenes? hinc avidus stetit

Vulcanus: hinc matrona Juno &

Nunquam humeris (q) positurus arcum,

Qui rote puro Castaliæ lavat

Crines solutos: qui Lyciæ tenet

Dumera natalémque silvam

(r) Delius & Patareus Apollo.

Vis consilii expertis mole ruit suâ.

Vim temperatam dii quoque provehunt

In majus: iidem odere vires

Omne nefas animo moventes.

(s) Testis mearum centimanus Gygas

Sententiarum notus, & integræ

Tentator (t) Orion Dianæ

Virgineâ domitus sagittâ,

Injecta monstris Terra dolet iuis:

Mœrétque partus fulmine luridum

Missos ad Orcum: nec peredit

Impositam celer ignis Ænam:

Incontinentis nec Tityi jecur

Relinquit ales, nequitiaë additus

Custos: amato em trecentæ

Pirithoum cohibent catenæ.

D

ODE

(p) Palladis clypeus. (q) Apollo, præses Musarum. (r) Qui à Delo insula, in qua natus dicitur Delius, & ab Urbe Lyciæ Patara, in qua per sex menses hibernos dabat responsa, dicitur Patareus. (s) Scelerati à Deo puniuntur. (t) De Orione Poëta non conveniunt.

ODE V. AD AUGUSTUM.

Arg. *Augustum Diis ferè facit panem.*

Cælo tonantem credidimus Jovem
Regnare: præsens divus habebitur

[a] Augustus, adjectis Britannis
Imperio, gravibusque Persis.

[b] Mæline Crassi conjuge barbarâ
Turpis maritus vixit? & hostium
(Pô curiâ, inversique mores!)
Consenuit socero: um in armis,

Sub rege Medo, Marfus, & Apulus

[c] Ancillorum, nominis, & togæ
Oblitus [d] æternæque Vestæ,
Incolumi Jove & urbe Româ?

[e] Hoc caverat mens provida Reguli,
Dissentientis conditionibus

Fœdis: & exemplo * trahentis
Perniciem veniens in ævum?

Si non periret immiserabilis

Captiva pubes. Signa ego Punicis

Affixa delubris, & arma

Militibus sine caude (dixit)

Di-

(a) *Britanni pacem petierant à Romanis, & Parthi, qui occupabant Persiam remiserunt signa militaria &c. occiso Crasso Romanis adempta.* (b) *Carpit Romanorum ignaviam, qui in 32 annorum captivitate Romæ obliti barbaras duxerunt Conjuges.* (c) *Ancile est scutum breve, quorum unum de celo lapsum fingitur, & Romam eam diu fore incolumem, quamdiu ibi servaretur illa sum.* (d) *Ob perpetuum ignem in templo V. st. à Vestalibus conservari solitum.* (e) *Laudat Reguli constantiam.*

Direpta vidi: vidi ego c. vium

Retorta tergo brachia libero,

Por ai que non clauas, & arva

Matte coli populata nostro.

Auro repensus scilicet acrior

Miles redibit, flagitio additis

Dammum; neque [f] amissos colores

Lana refert medica a fuce:

Nec vera vitium, cum semel excidit,

Curat reponi deterioribus.

Sic pugnat extricata densis

Cerva plagis, erit ille fortis,

[g] Qui perfidis se credidit hostibus?

E. Matte Pœnos proteret altero,

Qui lora restrictis lacertis

Sensit in eis, timuitque mortem?

Hic unde vitam sumeret, inticus

Pacem duello miscuit. O pudor,

O magna Carthago probrosis

Altior Italæ ruinis,

Fertur pudicæ conjugis osculum,

Parvòsque natos, ut [b] capitis minor;

D 2

A se

(f) Lana colorem, quem perdidit fuce tincta, nunquam recuperat, ita nec fortitudo militaris. (g) Carthaginenses habebantur perfidi, quia fidem Romanis datam saepe violaverant; unde & in proverbium abjecti fides Punica. (h) Caput hoc loco statum significat; Jure enim Romano minui capite dicitur, qui ex libero fit servus; huic etiam peribat jus cognationis. Unde factum, ut Regulus nec Conjugem nec liberos voluerit suos agnoscere.

Di-
Par-
mili-
Car-
apti-
s. ()
o lap-
mem-
perpe-
rvari

A se removisse, & virilem
 Torvus humi posuisse vultum :
 Donec labantes consilio Patres
 Firmaret auctor, numquam aliàs dato,
 Intéctque mœrentes amicos
 Egrégius properaret exul.
 Atqui sciebat, quæ sibi barbarus
 Tortor pararet : non aliger tamen
 Dimovit obstantes propinquos,
 Et populum reditûs morantem,
 Quam si clientûm longa negotia
 Dijudicatâ lite relinqueret,
 Tendens [i] Venafranos in agros,
 Aut Lacedæmonium Tarentum.
 [i] *Agri Venefri & Tarenti erant imprimis
 amœni.*

O D E VI.

*Aug. Hortatur Romanos ad Religiosum Deorum cul-
 tum, ex quorum neglectu plurima in Remp. mala
 promanârunt.*

DE ista majorum immeritus lues,
 Romane, donec templa refeceris,
 Ædésque labentes deorum, &
 Fœna nigro simulacra fumo.
 DÛs te minorem quod genis, imperas.
 Hinc omne [a] principium, huc refert exitum.
 DÛi multa neglecti dederunt
 [b] Hesperia mala luctuosæ.

[a] *Ponitur Dactylus loco spondæ exemplo aliàs
 inusitato. [b] Hesperia nomine compellatur Hispan-
 ia simul & Italia.*

Jam bis [c] Monastis, & [d] Pacori manus

[e] Non suspicatos consulit impetus

Nostros: & adjecisse prædam

Torquibus exiguis renidet.

[f] Præne occupatam seditionibus

Delevit urbem Dacus, & Æthiops:

Hic classe formidatus, ille

Missilibus melior sagittis.

Fœcunda culpa sæcula, nuptias

Primum inquinavêre, & genus, & domos.

Hoc fonte derivata clades,

In patriam, populúmque fluxit.

Non his juvenus orta parentibus

Infecit æquor sanguine [g] Punico:

D 3

(b) Pyrr-

(c) Ex Primoribus Parthorum unus, qui ubi M. Antonio persuasit bellum inferre, Parthis eundem turpiter prodidit, atque ita causa fuit magnæ cladis M. Antonio illatæ. (d) Pacorus itidem Parthis magnâ etiam clade affecit Romanos. (e) Fuit hæc Veterum superstitio, ne quid negotii susciperent nisi captatis prius auspiciis, id est, observato avium volatu, ex quibus posset divinari securus rei exitus. Hæc auspicia neglexerant M. Crassus, & M. Antonius, cum bellum inferrent Parthis. (f) Romam domesticis dissensionibus laborantem prope oppresserunt Daci, modò Transylvania, Moldavia & Valachia, populi, & Aegyptii, qui pro M. Antonio & Cleopatra pugnabant advers. Augustum. (g) Carthaginenses iteratis pugnis navalibus victi à Romanis,

[*b*] Pythúmque, & ingentem cecidit
 [*r*] Antiochum, [*k*] Anniba'émque dirum:
 Sed turcorum mascula militum
 Poles, [*m*] Sabellis docta lignibus
 Veritate g'ebas, & severæ
 Matris ad arbitrium recisos
 Portare fultes: [*w*] sol ubi montium
 Mutaret umbras, & juga demeret
 Bobus fatigatis, amicum
 Tempus agens abeunte curru,
 Damnosa quid non imminuit dies?
 Æas parentum pejo: avis, tulit
 Nos nequiores, mox daturos
 Progeniem viciofiozem.

(*h*) *Pyrrhus Rex Epirotarum* (*i*) *Antiochus Rex Syria*, qui periculosa bella moverunt Romanis, demum tamen ab eis sunt victi. (*k*) *Annibal* proprio Epitheto vocari solet dirus ob clades maximas Romanis illatas, & conceptum jam ab infanzia in eos odium. (*l*) *Laboriosa juvenus*. (*m*) *Id est, Sabinis*. (*n*) *Usque ad serum vesperum*.

ODE VII. AD ASTERIEN.

A g. Consolatur eam de ongiore Gygis viri sui absentia mœstam atque sollicitam.

Quid fles, Asterie, quem tibi candidi
 Primo restituent ve c [*a*] Favonii,
 Thynâ merce beatum,
 [*b*] Constanti juvenem fide

Gygen?

(*a*) *Venti Lenes & placidi*. (*b*) *Thynâ, id est, Bithinâ, Bithynia enim olim Thynia dicebatur*.

Gygen? ille [c] noctis actus ad [d] Oricum

Post uana (e) Capræ sidera, tingidas

Noctes, non sine multis

In somnis lacrimis agit.

Atqui sollicitæ nuncius hospitiæ,

Sulpirare Cloen, & miseram tuis.

Dicens ignibus vari,

Tenat mille vafet modis.

(f) Ut Pœum mulier perfida credulum

Fallis impulerit criminibus, nimis

Casto Bellerophonti

Maturare, necem refert.

Narrat pœnè datum (g) Pelea Tartaro,

Magnesiâ Hippolyten dum fugit abstinens:

Ei peccate docentes

Fallax historias monet,

Frustra. Nam scopulis surdior (h) Icaris,

Voces audit adhuc integer, at, tibi,

Ne vicinus Enipeus

Plus justo placeat, cave.

D 4

Quam-

(c) Ventis procellosis & pluviis. (d) Oricum Urbs
 Græciæ. (e) Capræ sidus, cum occidit sub finem
 autumnus, imbres & tempestates ciet. (f) Præus
 Rex Argivorum, cujus uxor Stenobea cum non potuis-
 set castum Bellerophonem ad peccandum inducere,
 calumniata est apud Maritum, sibi ab innocentissimo
 juvene vim illatam. (g) Peleus Æaci filius cum
 ob calumniam Hippolytes ab Acasto ejus marito Ma-
 gnesiâ Rege inermis esset feris expositus, ense à Vul-
 cano accepto, periculum feliciter evasit. (h) Scelus
 maris Icaris.

Quamvis non alius flectere equum sciens

Æquè conspicitur gramine [x] Martio.

Nec quisquam citus æquè

[k] Tusco denatat aiveo.

Primâ nocte domum claude: neque in vias

Sub cantu querulæ despice tibix:

Et te læpe vocanti

Duram, difficilis mane.

(i) *Seu campo Martio.* (k) *In Tiberi, qui in
Tuscia seu Hetruria oritur.*

ODE VIII. AD MECÆNATEM.

Arg. *Invitat ad sacrificium & epulas, quas sospitatori Baccho promiserat.*

[a] **M**Artiis cælebs quid agam Kalendis:

Quid velint flores, & acerra thuris

Plena, miraris: positiisque carbo in

Cespite vivo,

[b] Docte sermones utriusque linguæ:

Voveram dulces epulas, & album

Libero caprum, propè funeratus

Arboris istu.

Hic dies annotedeunte festus,

[c] Corticem astrictum pice dimovebit

Amphoræ

(a) *Calendæ Martiæ magnâ curâ celebrabantur à Romanis in honorem Junonis maxime à conjugatis.* (b) *Mecenas erat Græce & Latine doctus.* (c) *Vasa, in quibus asservabatur vinum, pice occludebantur.*

Amphoræ [d] fumum bibere instituit

[e] Consule Tullo.

Sume, Mecænas, cyathos amici
Sospitis centum, & vigiles lucernas
Perfer in lucem procul omnis esto
Clamor, & ira.

[f] Mitte civiles super urbe curas :

[g] Occidit Daci Cotisonis agmen:

[h] Medus infeltes sibi luctuosos
Dissidet armis.

[i] Servit Hispanæ vetus hostis ora
Cantaber, serâ dormitus catenâ :

Jam Scythæ laxo meditantur arcu,
Cedere campis.

Negligens, ne qua populus laboret,
Parce privatus nimium cavere, &
Dona præsentis rape lætus horæ, ac
Linque severa.

D. 5

ODE

(d) *Ad vina maturanda Romani cados, quibus includebatur vinam, solebant fumariis imponere.*

(e) *Anno Urbis 678. quo Valentinus Tullus fuit Consul, creverat vinum generosum, unde per hyperbolen pro vino generoso & vetusto ponitur.* (f) *Mecænas absente Augusto fuerat Urbis præfectus, eo post bellum Cantabricum reduce poterat à curis civilibus quiescere.* (g) *Cotison Dacia Rex fuerat à Romanis cæsus.* (h) *Parthi inter se dissidebant, Tiridates enim rebellaverat contra Phraaten Regem.* (i) *Difficili trium annorum bello Cantabri fuerunt devicti.*

ODE XI. AD MERCURIUM.

Arg. *Eum rogat, ut cantus sibi dicat, quibus Lydam
sponso conciliet.*

ME curi, nam te docilis magistro
Movit [a] Amphion lapides canendo:
Túque testudo resonante septem
Callida nervis;

Nec loquax olim, neque grata, nunc &
D. vitum mensis, & amica templis,
Dic modos, Lyde quibus obstinatas
Applicet aures.

Tu potes tigris, com. tésque sívas
Ducere, & rivos celes morari.
Cessit immanis tibi blandienti

Janitor au'æ
Cerberus: quamvis furiale centum
Muniant angues caput ejus, atque
Spiritus teter, saníctique manet
Ore trilinguí

Quin. & [b] Ixion, Týtý'que vultu
Risit invito: stetit urna pau'um
Sicca, dum grato [-] Danaí puellas
Carminé mulce.

Audiat

(a) *Amphion fingitur à Poëtis saxa & lapides per-
traxisse ad construendos muros Thebanos. (b) Damna-
ti ad Inferos, quorum pœnæ vulgò notæ. (c) Da-
naus Rex Argiverum 50. filias tradidit nuptui 50.
filiis Aegypti fratris sui, quæ singule sponfos suos ipsâ
nuptiarum nocte truciârunt exceptâ unâ Hy-
permnestrâ. Unde & ad Inferos ad hauriendam
cribro aquam, multo laqore, effestu nullo sunt
damnata.*

LIBER III.

83

Audiat Lyde scelus, atque notas
 Virginitum pœnas, & inane lymphæ
 Dolium fundo pereuntis imo,
 Se àque fata.

Quæ manent culpas etiam sub Orco,
 Impiæ: nam quid potuere majus?
 Impiæ sponfos potuere duro
 Perdere ferro.

Una de multis [d] face nuptiali
 Digna, perjurum fuit in parentem
 Splendide mendax, & in omne virgo
 Nobilis ævum.

Surge, quæ dixit juveni marito,
 Surge, nec longus tibi somnus, unde
 Non times, detur: foecum, & icelestas
 Falle sorores.

Quæ, velut nactæ [e] vitulos leænx,
 Singulos, cheu! lacerant: ego illis
 Mollior, nec te feriam, nec intra
 Claustra tenebo.

Me pater lævis oneret catenis,
 Quod viro clemens misero peperci:
 Me vel extremos Numidarum in agros
 Classe releget.

I, pedes quò te rapiunt, & auræ
 Dum faver nox, & Venus: ei secundo
 Omne, nostri memorem sepulchro
 Sculpe querelam.

D 6.

ODE

(d) Honore Connubii, quod olim vesperi & cœnæ
 facibus celebrabatur. (e) Crudeliter.

ODE XIII. AD FONTEM BLANDUSIANUM

Arg. *Fontis hujus in agro suo Sabino posita amœnitatem commendat.*

- Fon. Blandusæ, splendidior vitro,
 (a) Dulci digne mero, (b) non sine floribus
 Cras donaberis hædo,
 Cui si ons tu gida cornibus
 Primis, & Venerem & prælia destinat
 Frustra, nam gelidos inficiet tibi
 Rubro sanguine rivos:
 Lascivi soboles gregis.
 (c) Te flagrantis atrox hora Caniculæ
 Nescit tangere: tu frigus amabile
 Fælis vomere tauris
 Præbes, & pecori vago.
 (d) Fies nobilium tu quoque fontium,
 Me dicente cavis impositam illicem
 Saxis: unde (e) loquaces
 Lymphæ defiliunt tuz.

(a) Dulci vino equiparandus. (b) Margines fontium coronabat floribus antiquitas. (c) Nunquam incallescit sed semper est frigidus. (d) Genitivus pro Nominativo. Vel subintelligitur unus. (e) Propter strepitum, quem eliciunt.

ODE XIV. AUGUSTI LAUDES.

Arg. *Gratulatur felicem reditum & Incolumitatem Augusto, cum plures annos fuisset occupatus bello Cantabrico & Tarracone graviter agro-*
isset.

Her-

(a) **H**erculis ritu modò dictus, ô plebs,
Morte venalem petiisse laurum,
Cæsar, Hispana reperit penates
Victor ab ora,

(b) Unico gaudens mulier marito.
Prodeat, justis operata divi:

(c) Et soror clari ducis, & decoræ
Supplice vitâ.

Virginum matres, juvenû nque nuper
Solpitum; vos, ô pueri, & puellæ
Jam virum expectæ, (d) malè ominatis
Parcite verbis:

Hic dies verè mihi festus atrox
Eximet curas: ego nec tumultum,
Nec mori per vim metuam, tenente
Cæsare terras.

I, pete unguentum puer, & coronas,
Et cadum (e) Marci memorem duelli,

D 7

(f) Spari

(a) Comparat Augustum cum Hercule, qui olim in Hispaniam profectus, Regem Geryonem superavit. (b) Conjux Livia. (c) Octavia Soror Augusti. (d) Superstitiosi veteres putabant verba ominosa & infausta nomina verum infaustarum; hinc ea magnâ curâ erant vitanda in caerimoniis præsertim publicis, qualis erat hæc gratulatio de reditu Augusti post morbum recepti sospitis.

(e) Bellum Marficum, quod & sociale dictum è, nomen habuit à Marci cupiditate adipiscenda civitatis.

(f) Spartacum si qua potuit vagantem
Falleret telta.

*

(f) Fuit hic gladiator celebris, qui duobus annis post bellum sociale excitavit servile pro ob inenda libertate, servis undique ad Spartasum confluentibus: qui post aliquas victorias reportatas, tandem oppressus est fortiter pugnans.

ODE XVI. AD MECÆNATEM.

Arg. Propositis divitiarum commodis & incommodis multo majoribus concludit quemque debere esse paucis contentum.

(c) Inclusam Danaen turris aenea,
Robustæque fores, & vigiliæ canum

Talites excubiæ, manerant satis

Nocturnis ab adulteris:

Si non Acrisium; virginis abditæ

Custodem pavidum, Jupiter, & Venus

Risissent: fore enim tutum iter & parens

Converso in pretium Deo.

Autum per medios ire satellites,

Et perturbare amat saxa, potentiùs

Ictu fulmineo, concidit auguria

(b) Arg. vidomtu, ob lucrum.

Demersa

(c) Danae à Patre Acrisii Argivorum Rege turri fuerat inclusa, quod à oraculo accepisset se occidendum esse ab eo, quem Danae filia peperisset, sed à Jove in aurei imbris speciem cõverso compressa Perseu peperit, qui avum occidit. (b) Amphiaræus Vates & augur peritissimus, cum in bello Thebano se moriturum prævideret domi latuit, à propria uxore proditus est accepto monili aureo,

Demeſa excidio, diffidit urbium
 Portas (c) vir Macedo, & ſubuit æmulos
 Reges muneribus; munera navium
 Sævos illaqueant duces.

Creſcentem ſequitur cura pecuniam,
 Majorumque fames, jure perhorruì
 Latè conſpicuum tollere verticem,
 Mæcenat, equitum decus.

Quantò quiſque ſibi plura negaverit,
 A Diis plura feret: nil cupientium
 Nudus caſtra peto: & tranſfuga, divitum
 Partes linquere geſtio,

Contempræ dominus ſplendidior rei,
 Quàm ſi, quicquid arat (d) impiger Apulus,
 Occultare meis diceret hortis,
 Magnas inter opes inops.

Puræ rivus aquæ, ſilvæque jugum
 Paucorum, & ſegetis certa fides mex,
 Fulgentem imperio fertilis (e) Africæ
 Fallit ſorte beator.

Quamquam nec Calabræ mella ferunt aptis,
 Nec (f) Læſtrygonia Bacchus in amphora
 (g) Langueſcit mihi, nec pinguis Gallicis
 Creſcunt vellera pæcis:

Im.

(c) Philippus Rex Macedonia plurimas Urbes
 Græciæ occupavit per proditionem, primis auris
 emptis. (d) Apulia trumæti imprimis ferax. (e)
 Uti & Africa. (f) Id eſt Formiana, ſic dicta,
 quod Læſtrygonæ in Italiam appulſi conſederint
 Formis in Campania, ubi optimum vinum creſ-
 cebat. (g) Id eſt, Senſcit propter ce-
 piam.

Importuna tamen pauperies abest:

(b) Nec, si plura velim, tu dare deneges.

(i) Contracto melius patva cupidine

Vest galia porrigam,

Quam si Mydoniis regnum (k) Alyattici

Campis continuem. Multa petentibus

Desunt multa bene est, cū Deus ob ulit

Parcā, quod satis est manu.

(h) *Tangit munificentiam Mecanatis erga se, qui paratus erat dare Horatio, quaecunque desiderasset.*

(i) *Melius spes amplificabo cupiditate coercitā, ubi Cupido pro cupiditate.* (k) *Cresus Regum ditissimus à parente Alyatte dicitur Alyatticus.*

ODE XVII. AD ÆLIUM LAMIAM.

Arg. Inter continuos jocos invitat nobilem amicum ad diem crastinum hilariter transigentium.

(a) ÆLI verulto nobilis (b) ab Lamio,

Quando & priores hinc Lamias serunt

Denominatos, & nepotum

Per memores genu omne (c) fastos:

Auctore ab illo ducis originem,

Qui formiarum mœnia dicitur

Princeps, & (d) Innantem Maricæ

Littoribus tenuisse Liris,

¶ L. arè tyannus, cras folis nemus.

Multis

(a) *Ælia gens Romæ clarissima* (b) *Lamius fuit Neptuni filius & Lastrigonum Rex primus apud Formias Campaniæ Urbem amœnissimam* (c) *In Fastis referebantur per compendium res posteritatis memoriâ dignissimæ.* (d) *Marica ponitur pro Minturnis Campaniæ oppido in quo Marica Nympha & Fiumi uxor colebatur, quod vicinus Liris non rarè influebat.*

Multis, & (f) algâ litus inutili
 Demissa tempestas ab (g) Euro
 Sternet. aquæ nisi fallit augur
 (h) Annosa cornix: dum potes, aridum
 Componere lignum: cras genium mero
 Curabis, & porco biimestri,
 Cum famulis opetum solutis.

(c) Latè regnans. (f) Alga herba inutilis, quam
 mare ad litus propellit, quando tempestas oritur. (g)
 Eurus ventus procellosus. (h) Hæc avis deutissime
 vivit: crocitate suâ prænunciat pluviam.

ODE XVIII. AD FAUNUM.

Arg. Precatur ne suis agris & gregibus nocent.

FAUNE Nymphatum fugientium amator,
 Per meos fines, & apætica rura
 Lenis incedas, abeasque (a) parvis
 Æquus alumnis.

(b) Si tener pleno cadit hœdus anno:
 Larga nec desunt (c) Veneris sodali.
 Vina crateræ: vetus ara multo
 Fumat odore:

Ludit herboso pecus omne campo,
 Cum tibi (d) nonæ redeunt Decembres.
 Festus in pratis vacat otioso
 Cum bove pagus:

Inter audaces lupus errat agnor.
 Spargit agrestes tibi silva frondes:
 Gaudet invisam pepulisse fossor
 Ter pede terram.

ODE

(a) Teneris gregibus. (b) Singulis annis immolo tibi
 hœdum, & fundo vina. (c) Quia vinum plerumque
 magnum est Veneris incensivum. (d) Quia antea Decem-
 bris Fauno sacra.

ODE XIX. AD TELEPHUM.

Ag. Suadet, ut ob licinium Murenam Augurem factum genio egregie indulgeat.

(a) Quantum distet ab Inacho
 Codrus pro patria non timidus mori,
 Naxos, & (b) genus Æaci,
 Et pugna a Iacō (c) bella sub Ilio,
 Quo (d) Chium pretio cadum
 Mercemur: quis aquam (e) emperet ignibus:
 (f) Quo præbente domum, & quotâ
 (g) Pelignis cateam frigoribus, taces.
 Da Lunæ pro præter novæ,
 Da noctis mediæ, da, puer, auguris
 Murenæ: tribus, aut novem
 (h) M scentur cyathis pocula commodis.
 Qui musas amat impares,
 Ternos ter cyathos attonitus petet
 Vates: tres prohibet supra

Rixa-

(a) Quantum fluxerit temporis ab Inacho primo Argivorum Rege usque ad Codrum Atheniensem, qui dissimulato habitu in castra hostium eruptionem faciens ab iis ignotus occisus est, atque ita propria morte suis victoriam peperit. (b) Ab Æace orti sunt Peleus, Telamen, Achilles, Ajax & alii magni nominis Heroes. (c) Propter Palladium seu Palladis simulacrum ibi quod de calo lapsum ibi religiose colebatur. (d) Vinum optimum lectum in Chio insula maris Ægei. (e) Id est, aquam balnei calefaciet. (f) Quotâ horâ. (g) Peligni Italiæ populi quorum regio ob vicinos montes est frigidior. (h) Imitatur eos, qui ut liberalius, bibant parum curant, cui propinent, quod ut bibant.

Rixarum metuens tangere [i] Gratia

Nudis juncta foribus.

Infanire juvat; cu [k] Berecynhiæ

Cessant flamina Tibæ?

Cur pendet tacita fistula cum yra?

Parentes ego dexteras

Odi: sparge rotas, audiat invidus

Desinentem strepitum Lycus;

Et vicina seni non habilis Lyco.

(i) Poeta fingebant tres Gratiarum liberalitatis
Deas nudas, ridentes; & inter se connexas. (k) Ad
ejus sonitum saltabant convivantes.

ODE XXI AD AMPHORAM.

Arg. Gratulaturus Messale Corvino Consulatum
Anno Urbis 723. initium. jocatur in amphoram
massico pleno.

[a] O Nata mecum Consule Manlio;

Seu tu querelas, sive geris jocos.

Seu [b] rixam, & insanos amores.

Seu facilem, pia testa, somnum;

Quocumque lectum nomine Massicæ

Seivas, moveri digna bono die;

Descende, [c] Corvino jubente,

[d] Promete languidiora vina.

Non

(a) Laudat vini vetustatem; per synecdochem,
continens pro contento. (b) Rixam non cruentam, sed
ut quandoque est amicorum, ubi vino sunt jucundiores.
(c) Corvini nomen additum fuit Messale post singu-
larem pugnam anno 405. cum Gallo suscepam; in cu-
jus cassidem involavit corvus. (d) Id est, vetustio-
ra, fluxus enim vini vetustate fit languidior at le-
vior.

Non ille, quamquàm Socraticis madet
Sermonibus, te negliget homidus.

Narratur & prisca [e] Cætonis

Sæpe mero caluisse virtus.

[f] Tu lenè tormentum ingenio admoves
Pierumque duro: tu sapiens: ium

Curas, & arcanum jocoso

Consilium regeis Lyxo:

Tu spem reduces mentibus anx'is,

Virisque & addis cornua pauperi,

Post te, neque iratos trementi

Regum apices, neque militum arma.

Te liber, & si læta aderit Venus,

Segnè que nodum solvere Gratia.

Vivæque producent lucernæ,

Dum rediens fugat astra Phœbus.

(e) Cato Censorinus cœnis lautioribus non rard in-
dulgebat. (i) Vini effectus.

ODE XXII. AD DIANAM.

Arg. *Est consecrat pinum, & spondet porcum annuum.*

[a] MOnium custos nemou'neque virgo,
Quæ laborantes utero puellas

[b] Ter vocata audis, admissæque letho

[c] Diva triformis:

Imminens villæ tua pinus esto:

Quam per exactos ego lætus annos,

Verris

(a) Diana montium & sylvarum Dea; imploraba-
tur etiam à parturientibus. (b) Majoris religionis
gratiâ veteres numerum sernarium adhibebant. (c)
Putabatur esse eadem in cœlo Luna, in terris Diana,
apud Infèros proserpina.

Verris obliquum meditantis ietum

Sanguine donem.

ODE XXIII. AD PHIDILEN.

Arg. *Phidilen fœminam rusticanam docet, quomodo Deos, pestifacere familia propitios.*

Cælo (upinas si tuleris manus

(a) Nascente Lunâ, rustica Phidile,

Si thure placâtis, & [b] hornâ

Fuge (c) Laces av. da que porcâ:

Nec pestilentem sentiet Africum

Fœcunda vitis; nec sterilem seges

Rubiginem; aut dulces alumni

(d) Pomifero grave tempus anno

Nam quæ nivali pascitur A'gido

(e) Devora, quercus inter & illices.

Aut crescit Albanis in herbis

Victima, Pontificum secures

Cervice tinget, te nihil attinet

Tentare m'ltâ cede bibentium

(f) Parvos coronantem marino

Rore deos, fragi'ique myrto.

Immunis aram si tetigit manus;

Non sumptuosâ bland or hostiâ

(g) Mollibit adversos penates

Farre pio, & saliente mica.

ODE

(a) Singula novilunia erant Romanis festa, (b) Fruges, quæ eodem anno creverunt & non superant aetatem unius anni. (c) Dii Domestici. (d) In autumnis. (e) Tauris, aliâque animalia majora, quæ pascabantur in sylvis montis Algidii, aut in Albanis pascuis immolabantur à Pontificibus. (f) Penates colebantur in parvis statuis. (g) Pro molliet.

ODE XXIV. IN AVAROS DIVITES.

Arg. Ex Divitiarum cupiditate scelera omnia pro-
manant.

Intractis opulentior
 Theſauris Arabum, & divitis Indiæ,
 [a] Cæmentis licet occupes
 Tyrrhenum omne tuis, & mare Apulicum
 Si ſigi [b] Adamantinos
 Summis verticibus dira neceſſitas
 Clavos non auriſum metu,
 Non mortis laqueis expedies [c] caput.
 [d] Campetres melius Scythæ,
 Quo umplauſtra vagarite trahunt domos,
 Vivunt, & agdi Getæ:
 Immerata quibus iugera liberas
 Fruges, & Cæcerem ferunt:
 [e] Nec cultura placet longior annuâ:
 Deſua ſumque laboribus
 Æquali recreato te vicarius,
 Illic matre carentibus
 Privignis mulier temperat innocens:
 Nec dorata regit virum
 Conjux, nec nitido fudit adultero.
 Dos eſt magna, parentium,
 Virtus, & metuens alterius viri

Certo

(a) *Id eſt, adificiis ad utriuſque maris, Adriaticæ
& Mediterrancæ, littora conſtructis.* (b) *Seu duriffi-*
mos. (c) *Non te liberabis ipſâ morte.* (d) *Quia non*
habitant in Urbibus nec in domibus, ſed in plauſtris,
uxores & proles ſecum vehunt.

Certo foedere castitas;

Et peccare nefas, aur pretium est mori.

O, qui quis volet impias

Cades, aur rabiem tollete civicam:

Si quæret, paret ubium,

Subscribitatuis indomitam audeat

Resrenare licentiam:

Clau [f] postgenitis: quatenus, heu nefas

Virutem incolumem odimus:

Sublaram ex oculis quærimus invidi.

Quæstus querimoniz,

Si in supplicio culpa reciditur?

Quid eges sine moribus

Vana proficiunt; si (g) neque fervidis

Pars inclusa caloribus

Mund, nec Boreæ finitimum latus,

Durataque solo nives

Mercatorem abigunt; horrida callidi

Vincunt æquo a navitæ?

Magnum pauperes opprobrium, jubes

Quid vis & facere, & patir:

Virtuti que viam deserit arduæ,

Vel nos in Capitolium,

Quod clamor vocat & turba faventium:

Ve nos in mare proximum

Gemmas, & lapides, aurum & inutile,

Summi materiam mali,

Mittamus, scelesum si bene pœnitet,

Eradenda (h) cupidinis

Piavi sunt elementa; & teneræ nimis

Mentes

(f) Clarus apud posteros. (g) Nulla incommoda
deserrant mercatorem. (h) Cupiditatis.

Mentes a superioribus

Formandæ studiis, nescit equo rudis

Hære ingenius puer :

Vena ique timet, ludere doctior,

Seu Græco jubeas trocho,

Seu multis (i) veritâ legibus aliâ.

Cum perjura patris fides

Consortem socium fallat, & hospitem:

Ind grôque pecuniam

Hæret (k) properet: scilicet (l) improbæ

Crescunt divitiæ, tamen,

Curtæ nescio, quid semper abest rei.

(i) *Alcarum lusus lege Corneliâ Titiâ &c. erat veritus.* (k) *Properè & studiosè conquirat.* (l) *Quia faciunt homines improbos.*

O D E X X V. A D B A C C H U M.

Arg. *In laudem Augusti dicit se Bacchi Numine afflari.*

Q U O D me Bacche rap's tuû
Plenum? quæ in nemora: & quos agoria specus
Velox men'e novâ? quibus

Antris eg' egii Cætaris audiat

Æternum medians decus

Stelis inserere, & (a) concilio Jovis?

Dicam infige, recens, adhuc

Indictum ore alio, non secus in jugis,

Ex somnis stupe (b) Euhias,

(c) Hebrum prospiciens, & nive candidam

Thracen

(a) *Concilium Jovis constabat ex solis Diis, quibus adscribere meditatatur Augustum.* (b) *Ex somno experrecta Baccha seu Bacchi sacerdos.* (c) *Hebrus fluvius, & Rhodope mons Thraciæ.*

Thracen, ac pede barbaro
Lustraram, Rhodopen. ut mihi devio

Rupes, & vacuum nemus

Mirari liber! ô [d] Najadam potens

Baccharumque, valentium

Proceras manibus vertere fraxinos,

Nil parvum, aut humili modo,

Nil mortale loquar: dulce periculum est,

O [e] Lenæ, sequi Deum

Conguem viridi tempora pampino.

(a) *Najades sunt Nymphae fluviorum & fontium*

Bacchi ministra. (e) *Cognomen Bacchi.*

ODE XXVII. AD GALATHAM.

Arg. *Quam proposito vita & pudoris periculo debor-
tatur à suscipienda navigatione.*

[M]pior: [a] paræ recinentis omen

[b] Ducat, & pragnans canis, aut ab agro

Rava decurrens lupa [c] Lanuvino,

Feræque vulpes:

Rumpas & serpens iter institutum,

Si per obliquum similis sagittæ.

Terruit [d] mannos: ego cui timebo:

Providus [e] auspex?

E

Ante.

(a) *Parra est infausti ominis avis, uti & reliqua
animalia, quæ commemorat. (b) Impii infau-
sto omine pergant. (c) Lanuvium Urbs Larii ad
viam Appiam. (d) Parvi Equi, quibus ad deli-
cias utebantur Romani. (e) Auspex vel augur,
qui ex volatu & cantu avium prædicebat futura.*

Antequam stantes repetat paludes
 Imbrium (f) divina avis immauentum,
 (g) Oscinem corvum prece suscitabo
 (h) Solis ab ortu.

Sis licet felix, ubicumque mavis,
 Et memor nostri Galatea vivas:
 Téque nec lævus (i) veter ire picus,
 Nec vaga cornix:

Sed vides quanto trepidet tumultu
 (k) Pronus Orion? ego: quid sit ater
 (l) Adriæ, novi, sinus: & quid albus
 Peccet Japix.

(m) Hostium uxores, puerique cæcos
 Sentiant motus orientis Austri, &
 Equoris nigri fremitum, & trementes
 Verbere ripas.

(f) *Cornix est avis divinatoria imbrium imminuentium; moratur communiter in locis Paludosis.* (g) *Oscin illa dicitur avis, quæ cantu suo dat augurium futurorum; ut corvus, cornix, noctua &c.* (h) *Augures captaturi auspicia ad ortum solis tanquam ad locum in auspiciis felicissimum faciem convertebant.* (i) *Pica ad sinistram auguris canen est signum infelicis ominis: quale etiam & cornix modo ad dexteram modo ad sinistram volans.* (k) *Orion signum caeleste ciens tempestates.* (l) *Ego scio, quid sit mare Adriaticum, & quantum noceat Ventus occidentalis.* (m) *Tempestates & procellas imprecatur hostibus.*

Sic

Sic
Cr
BNu
De
NeQu
Op
FiliUn
Vi
TuVa
Sor
IteSi
De
Fra
Im
ImJu
Inf
è q
us

Sic & (n) Europe nimum dolose
Credidit Tauro latus, & scarentem
Belluis Pontum, mediâ que fraudes
Palluit audax.

Nuper in pratis studiosa florum, &
Debitæ Nymphis opifex coronæ
Nocte sublustris, nihil, astra præter,
Vidit, & undas.

Quæ simul centum tetigit potentem
Oppidis Cretæ: pater ô relictum
Filix nomen, pietasque, dixit,
Vista futuro,

Unde? (o) quo veni? levis una mors est
Virginum culpæ. Vigiliânsque ploro
Turpe commissum? an vitis carentem
Ludit imago.

Vana; quæ portâ fugiens eburnâ
Somnium ducit? meliusne fluctus
Ite per longos fuit, an recentes
Carpere flores?

Si quis infamem mihi nunc juvencum
Dedat iratæ: lacerare ferro, &
Frangere enitar modò mul'um amati
Impudens I qui patrios penates:
Impudens Orcum moror. O, Deorum
Cornua tauri.

E 2

Si

(n) Europe Agenoris Regis Phœnicum filia, quam
Jupiter, in bovis speciem transmutatus, rapuit, & in
Insulam Cretam transvexit. (o) Affectus doloris,
è quàm illustri gloria castitatis in tantam turpitudi-
nis infamiam deveni.

Si quis hæc audis, utinam intererem
Nuda leones.

Antè quàm turpis macies decentes
Occupet: mal'as, teneræque succus
Defluat prædæ: speciosa quæro
Pascere tig'es,

[p] Vil's Europe [q] pater u'get absens:
Quid mori cessas: potes hac ab [r] orno
Pendo'um, zonâ bene te sequuta,
Lædere collum.

Sive te rupes, & acuta letho
Saxa delectant: agè, te procellæ
Credere veloci: [s] nisi herile mavis
Capere pentum,

Regius sanguis, dominæque tradi
Barbaræ pellex. Aderat querenti
[t] Perfidum rideas Venus, & remisso
Filius arcu.

Mox ubi lussit satis: Abstineto,
Dixit, iratum, calidaque ritæ:
Cum tibi inuisus laceranda reddet
Cornua taurus.

Uxor inuicti Jovis esse nescis?
Mitte singulus: bene ferre magnam

Disce.

(p) Cum omne Virginum decus sit in pudicitia, illa violata sunt viles & abjecta. (q) Pater licet absens, me increpat. (r) Ex hac arbore potes te suspendere. (s) Nisi tu quæ nata es Regio sanguine, velis esse vile mancipium, aut turpis concubina. (t) Id est, perfide seu noqueit.

Disce fortunam: [u] tua scetus orbis
Nomina ducer.

(u) *Una pars, in quas mundus dividitur, à te nomen accipiet. Leve tamen hoc est pretium profligati pudoris manifesto documento; quam vanis rebus perfide amatores puellis simplicibus fucum faciant.*

ODE XXVIII. AD LYDEN.

Arg. *Quam invitat ad diem Neptuno sacrum hilariter transigendum.*

[a] **P**esto quid potius die
Neptuni faciam? pro me [b] reconditum.

Lyde strenua, Czecubum:

Munitæque adhibe vim sapientiæ.

Inclinare meridem

Sentis, ac veluti ster volucris dies,

Parcis diripere horreo

Cessantem Bibuli Consulis amphoram.

Nos cantabimus [c] invicem

Neptunum, & [d] virides Nereidum comas.

Tu cui vâ recines lyra

Latonam, & celeris spicula [e] Cynthiæ:

Summo carmine, quæ [f] Gnidon,

Fu gentesque tenet Cycladas & Paphon

Junctis visit oloribus.

Dicetur meritâ Nox quoque neniâ.

E 3

ODE

(a) 22 dies Julii erat sacer Neptuno. (b) Vinum vetustum & generosum. (c) Alternatim. (d) Nereides Nymphae marine à Nereo patre sic dictæ; attribuantur eis comæ virides à colore viridi maris. (e) Vel Diana venatricis. (f) Venus colebatur in Gnido Urbe Caria, Papho Insulâ, & Cycladibus; trahabant currum Veneris duo Cygni.

ODE XXIX. AD MECÆNATEM.

Arg. Hunc invitat ad cenam frugalem, ut ibi tantisper
animum à continuis curis abstrahat.

[a] T Yrrhena regum progenies, tibi
Non antè [b] verso iene merum cado
Cum flore, Mecænas, rosatum, &
Pressa tuis [c] balanus capillis
Jam dudum apud me est. Eripe te moræ:
Ne semper: [d] udum Tibur, & Æsulæ
Declive contempleris arvum, &
[e] Telegoni juga patricidæ.
[f] Fastidiosa desere copiam, &
Molem propinquam nubibus arduis:
Omitte mirari beatæ
Fumum, & opes strepitumque Romæ
Plurimumque gratæ d. vitibus vices;
[g] Mundæque parvo sub lare pauperum
Cenæ, sine aulæis, & ostro,
Sollicitam explicuere frontem.

(b) Jam

(a) Originem ducebat Mécænas ex Regibus Hetruria, quæ alio nomine etiam Tyrrhena & Tuscia dicebatur. (b) Habeo pro te cados vini adhuc integros cum enim vasa vinaria in parte superiori haberem opificium, non poterat inde hauriri vinum, nisi inverterentur. (c) Est glans unguentaria, ex qua exprimebatur oleum ad unguendos condrivas. (d) Tibur aquis irriguum & Æsulæ colles, & montes Tusculum vicinos. (e) Telegonus Ulyssis ex Circe filius, qui patrem imprudens interfecit, fundavit Tusculum. (f) Relinque tantisper opes illas, quæ suâ cep. à sepe fastidium pariunt, & somnum tuam sumptuosam. (g) Divites in mensa frugali pauperum se maximè recreant.

[b] Jam clarus occultum Andromedes pater
Ostendit ignem: jam Procyon fuit.

Et stella vesani Leonis

Sole dies referente siccos.

Jam pastor umbras cum grege languido,

Rivumque fessus quatit, & horridi

[i] Dumera Silvani: caeque

Ripa vagis racitur na ventis.

Tu, civitatem quis deceat status,

Curas: & urbi sollicitus times

Quid Seres, & regnata Cyro

[k] Baetra parent, Tanaisque discors,

Prudens futuri temporis exitum

[l] Caliginosa nocte premit Deus:

Ridetque, si mortalis ultra

Fas trepidat. Quod adest, memento

Componere æquus: cetera fluminis

Ritu feruntur, [m] nunc medio alveo

Cum pace dilabentis Etruscum

In mare: nunc lapides adesos,

Stirpesque raptas, & pecus, & domos

Volventis unã: non sine montium

E 4

Cl-

(h) Jam est valde calidum, & sunt dies caniculares. (i) Sylvanus sylvarum Deus. (k) Sollicitè cogitas, quid Parthi & Scythæ moliantur. Paetra erant metropolis Media, quam occupabant Parthi; Tanais est fluvius Scythiæ dividens Europam ab Asia. (l) Futura Deus à nobis abscondit. (m) Fluvius placidè defertur; aliquando etiam exundat.

Clamore, vicinæque silvæ,
 Cum fera diluvies quietos
 Irritat amnes. Ille potens sui,
 Lætiúsque deger: cui licet, in diem
 Dixisse, vixi: cras [n] vel atrâ
 Nube polum [p] pater, occupato,
 Vel sole puro: non tamen iri um,
 Quodcumque retro est, efficiet: neque
 Dissinger, insectúmque reddet,
 Quod fugiens semel hora vexit.
 [p] Fortuna sævola læta negotio, &
 Ludum insolentem ludere pertinax,
 Transmutat incertos honores,
 Nunc mihi, nunc alii benigna.
 Laudo manentem: si celeres quatit
 Pennas, resigno quæ dedit, & mea
 Virtute me involvo, probámque
 Pauperiem sine dote quæro.
 Non est meum, si mugiat Africis
 Malus procellis, ad miseræ preces
 Decurrere, & votis pacisci.
 Ne Cypriz, Tyriæque merces
 Addant avaro divitias maris:
 Tunc me biremis præsidio scaphæ,
 Tutum per Ægeos tumultus
 Aura feret, geminúsque Pollux.

ODE

(n) Cras sit aura pluvia, vel serena, perinde ha-
 bet. (o) Jupiter. (p) Fortuna est incon-
 stans.

ODE XXX. AD MELPOMENEN

Arg. Gratulatur sibi nominis immortalitatem ob sua
Scripta.

EXegi monumentum ære perennius.

Regalique situ Pyramidum altius :

Quod non imber edax, non aquilo impotens

Possit diuere, aut innumerabilis

Annotum series, & fuga temporum.

(b) Non omnis moriar, multa que pars mei

(c) Vitabit Libitinam. Usque ego posterâ

Crescam laude recens, dum Capitolium

Scandet cum (d) tacita virgine Pontifex.

Dicat, qua violens obstrepit (e) Ausidus.

Et qua pauper aquæ Daunus, ægrestium

Regnator populorum, (f) ex humili potens

Princeps (g) Æolium carmen ad Italos

Deduxisse modos, sume superbiam

Quæ sitam meritis, & mihi (h) Delphicâ

Lauto cinge volens Melpomene comam.

E s

Q. HO.

(a) Excitavi mihi monumentum perpetuum. (b)

Totus non moriar, quia vivam in meis carminibus.

(c) Libitina pro morte punitur, quia est Dea fune-

rum. (d) Virgines Vestales præ sacrarum reverentia

in Capitolium ascendebant taciturnæ ad preces & sa-

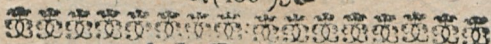
crificia. (e) Ausidus est fluvius Apuliae ubi & Dau-

nus. (f) Qui à patre Libertino erat progenitus. (g)

Primus latine scripsit carmen Lyricum. (h) Lauræ

Delphicæ alius erat viridior, & hac coronabantur

Gores in Ludis Pythiis.



Q. HORATII
FLACCI

Carminum, seu Odarum.

LIBER QUARTUS.

ODE II. AD JULIUM ANTONIUM.

*Arg. Julius Antonius M. Antonii Triumviri filius
singulare Cæsarea clementia exemplum, quem vi-
cto ejus patre, non modo in gratiam sed sacerdotio
& præturâ honoratum, etiam matrimonio sororis
sua filia in affinitatem Augustus receperat; tanta
debens Augusto, ubi audivit illum victis Sican-
bris, Germanicæ populis, Romam redire, pro munere
suo prætorio hortatus est Horatium anno urbis
741, ut qui Latine Lyra esset Pindarus, magnifi-
co aliquo Carmine hanc Augusti victoriam & re-
ditum celebraret; hac Ode autem Horatius excu-
sat tenuitatem.*

[a] **B** Indarum quisquis studet æmulari,
Ju'c, ceratâ ope [b] Dadaleâ
Nicitur pennis vitreo daturus
Nomina Pono

Mon-

(a) Imitari Pindarum est difficile & periculosum.
Fuit Pindarus poëta Thebanus, Lyricorum apud Gra-
cos Princeps, tanti nominis, ut Alexander Magnus
dum Thebas everteret & in comes descenderet absque
discrimine, unius Pindari familie parci jufferit. (b)
Icarus Dadali filius, dum pennis ex cera factis tentat
volare, decidit in mare, quod ab ipso dictum est icariss.

Monte decurrens velut amnis, imbres

Quem super notas aluere ripas,

Fe. vet, immensusque ruit profundo

[c] Pindarus ore.

Laureâ donandus [d] Apollinari,

Seu per audaces nova [e] dihyrambos

Verba devolvit, numerique fertur

Lege solutis:

Seu Deos, regesque canit, deorum

Sanguinem, per quos cecidere iustâ

Morte [f] Centauri: cecidit tremenda

Flamma [g] Chimære:

Sive, quos [h] Eteâ domum reducit

Palma cœlestes, pugilémve, equúmve:

Dicit: & centum potiore signis

Munere donat:

Flebili sponsa: juvenémve raptum

Plora, & vires, animúmque moré que

Aureos educit in astra, nigroque

Invidet Orco.

E 6

Multa

(c) Carmen Pindari fuit magnifico rerum & verborum apparatu instar sturvi rapacis. (d) Seta Delphica, de qua paulo ante.

(e) Est Dihyrambus Pœsis quædam, Bacchi laudes continens, numero pedum libero, & verbis insolentibus constans.

(f) Centauri Thessalia populi, qui primi equos domare & ex iis pugnare ceperunt. unde factum, ut ex media parte homines, & ex media Equi fingerentur.

(g) Monstrum triplex & flammivorum, quod feliciter devicit Bellerophon. (h) Victoria reportata ludis olympicis, qui habebantur in Elide Urbe Peloponesi luctu & pugna, vel cursu.

Multa (i) Dircaum leuæ aura cyncnum,
Tendit, Antoni, quoties in altos
Nubium tractus: ego, (k) apis Marinæ
More, modòque

Grata carpentis thyma per laborem
(l) Plurimum, circa nemus, uividique
Tiburis ripas, operosa parvus
Carmina fingo.

Concines majore poeta plectro
Cæsarem, quandoque trahet te: oces
(m) Per sacrum cliuvm, (n) merita decorus
Fronde, Sicambros:

Quo nihil majus, meliùve terris
Fata donavere, bonique diuis
Nec dabunt, quamvis redeant in (o) aurum
Tempora priscaum.

Concines lætosque dies, & urbis
Publicum ludum, super impetrato
Fortis Augusti reditu, forûmque
Litus orbum.

Tum meæ, si quid loquar audiendum,
Vocis accedet bona pars: &, ô Sol
Pulcher, ô laudande canam recepto
Cæsare se'ix.

Tuque dum (p) procedis, i'ô triumphæ,
Non semel dicemus, i'ô triumphæ,
Civitas omnis, dabit tû que diuis
Thura benignis.

Te

(c) Carmen Pindari fluit magnifico rerum & verborum apparatu instar fluvii rapacis. (o) Quamvis redeant aurea secula. (p) Dum simul comitatus Augustum.

Te decem Tauri, toridémque vacca,
 Me tener solvet vitulus relictâ
 Matte, qui largis juvenescit herbis
 in mea vota,
 Fronte cui varos imitatus ignes
 Tertium lunæ referentis ortum,
 Quo notam duxit, niveus videri,
 Cætera fulvus.

ODE III. AD MELPOMENEN.

*Arg. Fatetur se aliis omnibus præferre laudem Poë-
 sis Lyricæ, quam musæ suæ acceptam refert.*

Quem tu, Melpomene, semel
 Nascentem placido lumine videris;
 Illum non labor [a] Isthmii
 [b] Clarabit pugilem: non equus impiget
 Curru ducet: [c] Achaïco
 Victorem, neque res bellica [d] Delii
 Ornatum foliis ducem,
 Quod regum tumidas contuderit minas.
 Ostende Capitolio:
 Sed, quæ Tibur aquæ fertile perfluunt.
 Et spissæ nemorum comæ,
 Fingent (e) Æolio carmine nobilem.
 Romæ principis urbium

E 7

(f) Dig-

(a) Ad Corinthum in angustiis illis terræ faucibus,
 quæ interjacent inter mare Ægeum & Jonium quin-
 to quodque anno habebatur certamen curiale in honorem
 Neptuni. (b) Illustrem faciet. (c) Currius græco;
 Ludi enim Olympici habebantur in Græcia. (d) Lau-
 re sacra Apollini, qui dicebatur Delius à Dels Insula
 ipsi natali. (e) Lyrico.

Te
 er-
 vis
 ris

(f) Dignatur soboles inter amabiles
Vatum ponere me choro :

Et jam dente minus mordcor invido.

O restituidinis aures

Dulcem quæ strepitum, (g) Pieri, temperas,

O mutis puoque piscibus

Donatura cecent, si libeat, sonum.

Totum muneris hoc tui est,

Quod monstret digiro prætereuntium,

(h) Romanæ fidicen lyæ:

Quod spiro, & placeo. si placeo, tuum est.

(f) *Romani.* (g) *Musa, à monte Pierio dicta Pie-*
rides. (k) *Poeta Lyricus.*

ODE IV.

*Arg. Occasione Drusi, qui Rhetos & Vindelicos
Germania populos devicerat, excurrit in laudes
familia Claudie, ex qua oriundus erat Drusus;
ut ita Augusto Drusi vitrici, ejusque amanti-
mo gratificaretur.*

(a) **Q**ualet inia strum fulminis (b) alitem.
Cui rex Deorum regnum in aves vagas
Permisset, expettas fidelem

Jupiter in (c) Ganymede flavo:

Olim juvenas & patrius vgor

Nidolaborum protulit incium :

Vernique

(a) *Aquila, Regina avium, Jovi ministrare ful-*
mina fingebatur, ejus magnanimitas pluribus descri-
bitur. (b) *Drusi fortitudo laudatur à similitudine a-*
quila & leonis (c) *Ganymedes Regis Trois filius puer*
elegantissimus, quem aquila ex Ida monte, dum ibi
veneraretur, in Cælum sustulit, ut Jovi esset à po-
culis,

Vernique, jam nimbis remotis,
 In folios docuere nisus
 Ventipaventem: mox in ovilia
 Demisit hostem vividus impetus:
 Nunc in reluctantes dracones
 Egrot amor dapis, atque pugnae:
 Qualémve lactis caprea pascuis
 Intenta, fulvæ matris ab ubere
 Jam lacte depulsum leonem
 Dente novo peritura vidit:
 Videre (d) Rheti bella sub Alpibus
 Drusum gerentem, (e) Vindelici, quibus
 Mos unde deductus per omne
 Tempus Amazoniâ securi
 Dextras obarmet, quatere distuli:
 Nec scite fas est omnia: sed diu
 Latèque victrices catervæ
 Consiliis (f) juvenis revictæ
 Sensere quid mens ritè, quid indoles
 Nutrita faustis sub penetralibus
 Posset, quid Augusti parens
 In (g) pueros animus Neronis.

(h) For-

(d) Rheti sunt Alpium incolæ, mediò Grisenes Tri-
 dentinos Tiroenses, & vallem Isillinam complexi. (e)
 Vindelici Bavaros & Suevos comprehendunt. (f) Dru-
 si, quia erat etiamnum ætate juvenis. (g) Tiberium
 & Drusum filios Tiberii cognomento Neronis ex Livia,
 quam secundis nuptiis duxerat Augustus, Drusum
 præsertim, non mediò propter fortitudinem, sed eti-
 am quòd apud Augustum natus esset.

h Fortes creantur fortibus: & bonis
 Est in juvenis, est in equis patrum
 Virtus: nec imbellem feroces
 Progenerant aquilæ columbam.
 Doctrina sed vim promovere instram.
 Restique cultus pectora roborant.
 Utcumque defecere mores,
 Dedecorant bene nata culpa.
 Quid debeas, ô Roma, (i) Neronibus
 Testis Metaurum flumen: & A druba
 Devictus, & pulcher fugatis
 Ille dies Latio tenebris,
 Qui primus alma risit (k) adorea
 l) Dirus per ubi. (m) Afet ut: Italas,
 Ceu flamma per redas, vel Eurus
 Per Siculas equitavit undas.
 Post hoc secundis usque laboribus
 Romana pubes crevit & impio
 Vastata Pœnorum tumultu
 Fana Deos habuere restos,
 Dixitque tandem perfidus Annibal:
 Cervi luporum præda rapacium

Se-

(h) Qualis pater, tales filii. (i) Intelligis Claudi-
 um Neronem, qui anno 546. ad Metaurum fluvium
 prostravit Asdrubalem fratri suo Annibali suppetias
 5600 ferentem à quo die lapsò Romani cœperunt me-
 lius habere. (k) adorea seu frumenti genus, quo ubi
 abundabant veteres, putabant se felices. Unde & hic
 sumitur pro publica felicitate ut causa pro effectu. (l)
 Annibal infestissimus Romæ hostis, qui præcipiti fugâ
 ex Italia se subduxit. (m) Citò à pulchris so-
 mili.

Sectamur ultro, quos opimus
Fallere & effugere est triumphus.

Gens, quæ cremato fortis ab Illo,
Iactata (n) Tuscis æquoribus, sacra,

Narōsque marū dūque patres
Periulit Ausonias ad urbes,

(o) Duris ut ilex tonsa bipennibus
N græ feraci frondis in Algado

Per damna, per cædes ab ipso
Ducit opes, animūque ferro,

Non Hydra secta corpore firmior
Vinci dolentem crevit in Herculem,

Monstrum ve summisere (p) Col'chi
Majus (q) Echioniae Thebae.

Merges profundo, pulchrior evenit;
Lucifere, multā prouet integram

Cum laude victorem, gerēque
Proelia (r) conjugibus loquenda.

Carthagini jam non ego nuncios
Mittam superbos; occidit, occidit

Spes omnis, & fortuna nostri
Nom'nis (s) Asdrubale interempto.

Nil Claudiae non (t) perficient manus;
Quas & benigno numine Jupiter,

Defen-

(n) Italia. (o) Ex damnis sit opulentior. (p) Col-
chus ferax veneni & monstrorum, ubi nata est trive-
nifica Medea. (q) Thebae conditae ab Echione genero
Cadmi. (r) Foemina utpote lequaces & plerumque
otiosa, si quid simile suis contingat, saepius solent
narrare. (s) Asdrubal in memorato praelio fuit inter-
emptus. (t) Omnia efficiunt Claudii.

Se-
di-
um
ias
ne-
ubi
hic
(
ugā
fo-

Defendit, & curæ sagaces
Expediunt: (u) per æura bella.

(u) *Bella, quæ ob difficultatem requirunt singulas
ducum curas, & animos sagaces.*

ODE V. AD AUGUSTUM.

*Arg. rogat, ut post diuturnam absentiam quando cy-
us ad urbem redeat omnibus desideratissimus.*

(a) **D**ivis orbe bonis, optime Romulæ
Custos gentis, (b) abes jam nimum diu,
Maturum reditum pollicitus patrum
Sancto concilio, redi,

(c) *Lucem redde tuæ dux bone patriæ.*
Instar veris enim vultus ubi tuus.
Affulât: populo gratior it dies,
Et soles melius nitent.

Ut mater juvenem, quem Notus invido
Flatus, (d) Carpathi trans maris æquora
Cunctantem spatio longius annuo
Dulci distinet à domo;

Votis, omnibusque, & precibus vocat
Curvo nec faciem litore dimovet:
Sic desideris ista fidelibus
Quærit patria Cæsarem,

Tutus

(a) *Nate in salutem patriæ faventibus superis.*
(b) *pluribus annis jam ab urbe aberat bello Germani-
co impeditus. (c) Es populo valde gratus & desidera-
tus. (d) Mare Carpathium dicitur, quod Insulam
Cretam & Rhodum allucit, quia tangit simul Insulam
Carpathum.*

(e) Tutus bos etenim rura perambulat;
Nutrit cura Ceres, almaeque Faustiras
Pacatum volitant per mare navitæ:

Culpari metuit fides.

Nullis polluitur casta domus stupris:
Mos & lex (f) maculosum edomuit nefas
Laudantur simili prole puerperæ:

(g) Culpam pœna premit comes.

(h) Quis parthum paveat? quis gelidum Scythens?
Quis Germania, quos horrida parturit,
Fœtus, incolumi Cæsare: quis feræ
Bellum curæt Iberiæ?

Condit quisque diem collibus in suis,
Et vitem viduas ducit ad arbores:
Hinc ad vina redit lætus: & (i) alteris
Te mensis adhibet Deum:

Te

(e) Omnia succedunt bene. (f) Lex scilicet Julia
contra adulteros lata, quanquam hac non verè dicta
cum filia ejus Julia tum Tiberii conjux consuetudinem
probreram foris deprehensa sit cum Julo Antonio,
Quintio Crispino & aliis qui morte luerunt adulterii,
ipsa autem Julia in Pandetariam Insulam est relegata.
748. (g) Si quid autem peccatur, id non fit impune (h) Re-
censentur nationes, quibuscum Rom. tū temporis habebant
bella ferè continua. (i) Veteres mensarum praesides
constituebant Deos, quorum simulachra illis impone-
bant simul cum salino. Priori mensa sublatà ponebatur
altera cum pomis, placentis, uvis 17. quae dicebatur
boni generis, qui cum Diis domesticis simul invocabatur
valem singularium familiarum genium Horat. vult in-
vocari à Rom. Augustum.

Te multâ prece, te prolequar tu me: o

(k) Defuso patieris: & latibus tuum

Milcet nomen, uel Græcia Castoris,

Et magni memor Herculis.

Longa ô urinam, dux bone, ferias

Pallies (l) Hesperia, dicimus integro

Sicci mane die: dicimus uidi

Cum sol Oceano subest.

(k) Vini infusi partem aliquam, prius quàm biberent effundebant in terram, quasi illam Diis offerrent. (l) Longam pacem repetitis verbis omnes optamus Italia.

ODE VI. AD APOLLINEM ET DIANAM.

Arg. Occasione ludorum secularium canit laudes

Apollinis & Dianæ Quas ideo prosequitur, cum

enim Apollo, id est sol, faciat dies, & Diana seu

Luna noctes, sperabant hisce numinibus sibi pro-

pitiis felicem seculi decursum.

Dive, quem proles (a) Nobeæ magnæ

Vindicem linguæ, (b) Tityosque raptor

Senti, & Trojæ prope victor altæ

(c) Phæus Achilles,

Niobe Thebarum Regina ausa se Latona præ-

ferre prolium numero & pulchritudine, in pœnam lin-

guæ intemperantis in luctuosam orbitatem redacta est

filiis ab Apolline, filiabus à Diana per sagittas occisis.

ipsa in saxum conversa fingitur, quod ex nimio dolore

obstupescens obriguerit. (b) Tityus ob Ruprum La-

tone intentatum ab Apolline sagittis confixus. (c) A-

chilles in Phibia Thessaliæ urbe oriundus occiso He-

ctere præcipuo Trojanorum Duce videri poterat Trojam

jam cepisse, in templo Apollinis à Paris fuit occisus

per dolum, dum Polyxenam sperat sibi tradendam

esse in sponsam.

LIBER IV. *nullus*

Ceteris major, tibi miles impar: *comparatus us*

Filius quamvis (d) Thetidis marinx *Thetis mater*

Dardaniis turres quateret (e) tremenda;

Trojanis Cuspide pugnax. *tua hasta*

Ille, (f) mordaci velut icta ferro *in illes nitentis*

Pinus, aut impulsa cupressus Euro. *arbor terra cecidit*

Procidit latè, posuitque collum in *propere trojan*

Pulvere Teucro. *concidit*

Ille non inclusus (g) quo M' nervæ

Sacra merito, malè feriatos

Troas, & Ixam Priami choreis

Falleret autam:

Sed palam* captis gravis, heu nefas, heu!

Nescios fari pueros Ach. vis

Ureret flammis, etiam latentis

Marris in alvo:

Ni tuis vidus, Venerique gratæ

Vocibus, divum pater annuisset

Rebus Æneæ (h) potiore ductos

Alite muros.

(i) Doctor argutæ fidicen Thalix

Phœbe, qui (k) Xantho lavis amne crines:

(h) Dau-

(d) Thetis Dea marina, mater Achillis (e) Quia

hastâ gravissima, quam solus posset vibrare Achilles

(f) Memento concidit. (g) Ad trojam ingentem E-

quum ligneum paraverant Græci, cui fortissimos quos-

que incluserant. Hi Trojanos intempestivè otio & cho-

reis deditos obruerunt. (h) Melioribus auspiciis alios

muros scilicet Romæ castrui. (i) Quia musarum

Præses. (k) Aquæ Xanthi ad Trojam fluvii perhi-

bentur flavos facere capillos, quales Apollini tribu-

untur.

(I) Dauniz defende decus Camœnæ

(m) Lævis Agyæu.

Spiricum Phœbus mihi, Phœbus attem

Carminis, noménque dedit poëtæ,

Patribus orti,

n) Deliz tutela Dex, fugaces

Lyncas, & cervos cohibentis arcu,

Lesbium servate pedem, meique

Pollicis ictum.

Ritè Latona: puerum canentes,

Ritè crescentem face (o) noctilucam.

Præperam frugum celerémque pronos

Volvere menses.

Nupta jam dices; ego diis amicum,

Sæculo festas referente lucas,

Reddidi carmen docilis modorum

Vatis Horati.

(I) Fac ut tuos Horatius, qui ex Apulia est oriundus; & carmen sæculare scribere iussus, publicam de se non fallat expectationem. (m) Quia imberbis Apello; juvenem enim semper oportet esse solem, qui singulis diebus oriens veluti renascatur. Dicitur Agyæus, quod præsit viis. (n) Diana, que in insula Deo nata. (o) Apollinem & Dianam seu Lunam noctu lucentem. Quæ fruges potissimum alit.

ODE VII. AD MANLIUM TORQUATUM.

Arg. Suadet Manlio, ut bonis fruatur dum licet.

Diffugère nives: redeunt jam gramina campis,

Arboribusque comæ.

Mutat terra vices: & decrefcentia ripas

Flumina prætereunt.

Gra-

Gratia cum Nymphis, geminisque sororibus, audet
 Ducere unda choros.
 Immortalia ne speres, monet annus, & alium
 Quæ rapit hora diem.
 Frigora mitescunt zephyris; ver proterit æstat
 Interitura: simul
 Pomifer autumnus fruges effuderit: & mox
 Bruma recurrit iners.
 Damna tamen celeres reparent cœlestia Lunæ:
 Nos ubi decidimus,
 Quo (a) pius Æneas, quo (b) Tullus divus, & Ancus:
 Pulvis & umbra sumus.
 Quis scit, an adjiciant hodiernæ castina Summæ
 Tempora Dii superi?
 Cuncta manus avidas fugient hæredis, amico
 Quæ dederis animo.
 Cum semel occideris, & de te splendida (c) Minos
 Fecerit arbitria:
 Non Torquate, genus, non te facundia, non te
 Restituet pietas.
 Infernis neque enim tenebris Diana (d) pudicum
 Liberat Hippolirum:
 Nec lethæa valet Theseus abrumperè caro
 Vincula (e) Pirithoo.

ODE

(a) à pietate in parentem Anchisen, quem senio de-
 ore piton humeris suis deportavit ex incendio Trojano.
 (b) Rom. Reges ditissimi. (c) Minos Judex infernalis,
 de capite illustri non potest ferri obscura sententia. (d)
 Ab incorrupta castitate celebris; unde & Diana fuit
 imprimis carus. (e) Theseus & Pirithous fuerunt a-
 mici indivisi.

ODE VIII. AD MARCUM CENSORINUM.

*Arg. Offert ei sua carmina, quibus nihil potentius
ad aeternitatem nominis.*

Donarem pareras, gratâque (a) commodus
Censorine, (b) meis æra sodalibus
Donarem tripodas, præmia fortium
Græjorum: neque tu pessima munerum
Ferres, d'vite me scilicet artium,
Quas aut (c) Parrhasius protulit, aut Scopas,
Hic taxo, liquidis ille coloribus
Solers nunc hominem ponere, nunc Deum,
Sed non hæc mihi vis: non tibi talium
Res est, aut animus deliciarum egens
Gaudes carminibus: carmina possumus
Donare, & prærium dicere muneris:
Non incisa noris marmora publicis,
Per quæ spiritus & vita redit bonis
Post mortem ducibus: non celeres fugæ,
Rejectæque retrorsum (d) Annibalis minæ,
Non incendia (e) Carthaginis impia,
Ejus, qui domita nomen ab Africa
Lucretius rediit, clauus indicant

Lau-

(a) *Facturus rem commodam.* (b) *Scilicet Poëtis,*
qui plerumque inopes ea sibi donari, malunt, quæ ad
vitam sunt utilis. (c) *Parrhasius nobilis sculptor,*
Scopas insignis pictor. (d) *Annibal post cædem Astru-*
balis fratris subduxit se ex Italia. (e) *Quia pacem*
cum Romanis instam, & juramento firmatam non
semel per jura infregit.

Laudes, quàm [f] Calabræ Pierides: neque
 Si chartæ fileant, quòd bene feceris,
 Mercedem tuleris. Quid foret [g] Iliz
 Mavortisque puer, si taciturnitas
 Obstarer meritis invida Romuli?
 Ereptum Srygiis fluctibus [h] Æacum
 Virtus, & favor, & lingua potentium
 Varum, divitibus consecrat insulis.
 (i) Dignum laude virum Musa verat mori:
 Cælo Musa beat: sic Jovis interest
 Optatis epulis impiger Hercules
 Clarum Tyndaridæ sedus, ab infimis
 Quasillas eripiunt æquoribus rates.
 Ornatus viridi tempora pampino.
 Liber, vota bonos ducit ad exitus.

(f) Carmina Ennii ex Calabria eriuendi. (g) Romulus filius Martis ex Ilia. (h) Æacus Jovis filius, ob insignem justitiæ amorem præpositus indicis defunctorum in campis Elysiis. (i) Per carmina celebrantur Hercules, item Castor & Pollux Tyndari filii. Item Bacchus, qui non crederentur fuisse tales nisi de iis cecinissent Poëta

ODE IX. AD LOLLIUM CONSULAREM.

Arg. Promittit ei Horatius famam virtutis immortalem in suis versibus.

NE tortè credas interitura, quæ
 Longè sonantem natus ad (a) Ausidum,
 Non ante vulgatas per artes
 Verba loquor socianda chordis.

F

Non,

(a) Ausidus rapidissimus fluvius ex Apennino in mare decurrens allambit Venusium Horatii patriam.

Non, si priores [b] Mæonius tenet
 Sedes Homerus: [c] Pindaricæ latent,
 Cæque & [d] Alexi minaces,
 Stesichorique graves Camœnæ,
 Nec, si quid olim lusit Anacreon.
 Delevit ætas.

Non sola comptos arsit adulteri
 Crines, & aurum vestibus illicitum
 Mirata, regalæque cultus,
 Et comites, Helene [e] Lacæna:
 Primûsve [f] Teucer tela [g] Cydonio
 Direxit arcu: non semel Illos
 Vexata: non pugnavit ingens
 [h] Idomeneus, Sthenelûsve solus
 Dicenda Musis prælia: non ferox
 Hector, vel acer Deiphobus, graves
 Exceptit ictus, pro pudicis
 Conjugibus, puerisque primus.
 Vixête fortes ante Agamemnona
 Multi: sed omnes illacrimabiles
 Urgentur, ignotique longâ
 Noctæ: carens quia vate sacro.

Pau-

(b) Poète Lyrici etiam celebrantur. (c) Simonides natus in insula Ceo. (d) Alceus in oppressores libertatis scribebat carmen tam amarum, ut styli acerbitate multos coegerit urbe excedere. (e) Quis conjux Menelai Regis Lacedæmoniorum. (f) Teucer sagittandi peritissimus (g) A Cydone, Insule Cretensis oppido, cujus incolæ in jaculando maxime accurati. (h) Insignes Duces Græcorum & Trojanorum.

Paulam sepulcræ distat inertix
 Celata virtus: non ego te meis
 Chartis inornatum sileri,
 Tótve tuos patiar labores
 Impune, Lolli, carpere lividas
 Obliviones. Est animus tibi
 Rerúmque prudens, & secundis
 Temporibus, dubiisque rectus,
 Vindex avaræ fraudis & abstiniens
 Ducentis ad se cuncta pecuniæ,
 Consúlque non unius anni:
 Sed quoties bonus, atque fidus
 Judex honestum prætulit utili, &
 Rejecit alto dona nocentium
 Vultu: & per obstantes catervas
 Explicuit sua victor arma.
 Non possidentem multa, vocaveris
 Rectè beatum; rectius occupat
 Nomen beati, qui Deorum
 Muneribus sapienter uti,
 Durámque caller pauperiem pati,
 Pejúsque letho flagitium timer.
 Non ille pro catis araicis,
 Aut patria timidus perire.

EPODE AD CRISPUM SALUSTIUM.

Arg. Invitat ad agendas secum festive Idus Aprilis, Mæcanati natales.

Est mihi nonum superantis annum
 Plenus [a] Albani cadus: est in horto,

F 2

Crispe

(a) Vini, quod in monte Albano creverat.

Pau-
 moni-
 effores
 yli a-
 is con-
 cer. sa-
 e Cre-
 accu-
 jano-

Crispe necstendis (b) apium coronis,
Est edera vis

*

Cuncta festinat manus : huc, & illuc
Curstant mistæ pueris puellæ :
Sordidum flammæ trepidant rotantes
Vertice fumum.

Ut tamen nôris, quibus advoceris
Gaudiis : Idus tibi sunt agenda,
Qu. dies (c) Veneris marinæ
(d) Findit Aprilem :

Jure solennis mihi sanctiorque
Pœne natali proprio : quòd ex hac
Luce Mecænas meus affluentes
Ordinat annos.

*

(b) *Hæc herba apud Græcos erat funebris; Romæ coronabat convivæ. (c) Aprilis dicitur mensis Veneris, quòd Venus sit Dea Veris, mense Aprili maxime vigentis. (d) Idus incidunt vel in diem 15 tum in 13 tium unde menses medios aut fere medios dividunt.*

ODE XII. AD VIRGILIUM.

Arg. *Eum invitât ad haustum vini optimi, eâ conditione, ut ipse unguentum nardinum afferat.*

(a) Jam Veris comites, quæ mare temperant,
Impellunt animæ licentia Thraciæ :
Jam nec prata rigent, nec fluvii strepunt
Hybernâ nive turgidi.
Nidum ponit, Ilyn flebiliter gemens,

(c) Ia-

(c) *Veris descriptio.*

(b) Infelix avis, & (c) Cecropiæ domûs
 Æternum opprobrium, quòd malè barbarà
 Regum est ultra libidines
 Dicunt in tenero gramine, pinguium
 Custodes ovium carmina fistulá:
 Delectántque (e) Deum, cui pecus, & nigri
 Colles Arcadiæ placent.
 (f) Adduxère sitim tempora, Virgili:
 Sed pressum (g) Calibus ducere Liberum
 Si gestis, juvenum nobilium cliens,
 Nardo vina merebere.
 Nardi (h) parvus onyx eliciet cadum,
 Qui nunc Sulpiciis occupat (i) horreis;
 Spes donare novas largus, amarâque
 Curarum eluere efficax.

F 3

Ad

(b) Zephyri, qui spirant ab occasu æquinoctiali.
 (c) Hirundo, quæ fuit Pregne Pandionis Regis A-
 thonarum filia, & uxor Teræ. Hæc indignata vim Phi-
 lomelæ sorori suæ à Thereo illatam, Ithin filium, quem
 ex illo susceperat, interfecit, ei que epulandum appo-
 suit. Demum mutata est in hirundinem. (d) Familia
 Regia Apud Athenienses, quorum Rex primus fuit
 Cecrops. (e) Pan pastorum Deus in Arcadia maximè
 cultus (f) Sive quòd Romæ etiam in vere sit calidum,
 sive quòd sit collecta ex tota die, quòd instet hora cœnæ,
 sive quòd ver omnia exhilarans invitet ad competatio-
 nes (g) sunt Italia Populi prope Falernos & Massicos,
 unde vinum Calenum. (h) Nardus unguenti genus; py-
 xides autem unguentaria communiter erant ex Ony-
 che, hinc passim dicebantur Onyches. (i) Horrea dicun-
 tur etiam cella vinaria, quales Sulpitius Galba opti-
 mas Romæ habuit.

Ad quæ si properas gaudia, cum tua
 Velox merce veni, non ego te meis
 Immunem meditor tingere poculis,
 Plena dives ut in domo,

Ve ùm pone moras, & studium lùcri,
 [k] Nigrorùmque memor, dum licet, ignium,
 Misce stultitiam consiliis brevem:

Dulce est desipere in loco.

(k) *Rogifunerales, in quibus comburebantur mor-
 tuorum cadavera.*

ODE XIV. AD AUGUSTUM.

*Aug. Iterum hic celebrat Augustum de Sicambriis vi-
 ctorem, cùmque majorem asserit, quàm ut illi Sena-
 tus aut Populus Rom. dignos honores possit tribue-
 re Romam reduci.*

Quæ cura [a] patrum, quæve [b] Quiritium
 Plenis honorum muneribus, eas

Auguste virtutes in ævum

Per titulos, memorésque fastos

Ære net? ô qua sol habitabiles

Illustrat oras, maximè Principum,

Quem legis expertes Latine

[c] Vindelici, didicere nuper

Quid Matte possis. milite nam tuo

Drusus Genaunos, implacidum genus,

Brennosque veloces, & arces

Alpibus impostas tremendis

Dejecit acer, plus vice simplici.

[d] Major Neronum mox grave prælium

Com-

(a) *Senatus.* (b) *Populus Rom.* (c) *Germania
 populi à Romanis hucusque indomiti.* (c) *Tiberius
 multas strages edidit.*

Commisit immanisque Rhætos [e]

Auspiciis pepulit secundis.

Spectandus incertamine Martio,

Devota morti pectora liberae

Quantis fatigaret ruinis :

Indomitas prope qualis undas

Exercet Auster, [f] Pleiadum choro

Scindente nubes : impiger hostium

Vexare turmas, & fremen um

Mittere equum * medios per ignes.

Sic tauriformis volvitur Ausfidus,

Qui regna Daunij perfluit Appuli,

Cum saxit, horrendumque cultis

Diluvium meditatur agris :

Ut barbarorum Claudius agmina

Ferrara vasto diruit impetu :

Primis que & extremo metendo

Stravit humi sine clade victor :

Te copias, te consilium, & tuos

Præbente divos. nam tibi, quo die

Portus [g] Alexandria supplex,

Et vacuam patefecit aulam

Fortuna [h] lustro prospera tertio

Melli secundos reddidit exitus,

Laudemque, & optatum peractis

Imperij decus atrogavit.

F 4

(i) Te

(e) Pleiades sunt stella septem pluviam cientes. (f) à mugitu, quem edidit ejusdem rapax impetus. (g) Devicti Antonij & Cleopatra Regia, & Metropolis Aegypti. (h) Lustrum spatium quinque annorum, sic dictum à civibus Romæ per solvè solitis.

[d] Te Cantaber non ante domabilis,
Medúsque & Indus, te profugus Scythes

Miratur, ô tutela præsens

Italix, dominaque Romæ :

Te, fontium qui celat originem,
Nilúsque, & Ilter, te rapidus Tigris,

Te belluosus qui remotis

Obstrepit Oceanus Britannis :

Te non paventis funera Gallix

Duræque tellus audit Iberix,

Te cæde gaudentes Sicambri,

Compositis venerantur armis.

(i) Recenset populos ab Augusto devictos, ponendos
fluvios pro populis, quos alluunt.

O D E X V.

Arg. Prosequitur Laudes Augusti, quem unum affir-
mat publicæ felicitatis authorem.

PHæbus volentem prælia me loqui,
Victas & urbes, [a] increpuit lyrâ :

Ne parva Tharsis per æquor

Vela darem: tua, Cæsar, aras

Fruges & agris rettulit uberes,

E. [b] signa nostro restituit Jovi,

Direpta Parthorum superbis

Postibus: & vacuum duellis

[c] Janum Quirini claudit: & ordinem

Re-

(a) Ingeniosè pulsata tantùm lyra & sono edito quasi
experimento quodam ostendit poeta imprudenter face-
rem, si chordis tam tenuibus tubarum clangores vel-
lem exaquare. (b) Signa caso M. Crasso Romanis ere-
pta restituerunt Parthi Augusto. (c) Templum Jani
Romæ; cujus geminæ portæ patebant tempore belli;
seu: pore paciæ autem claudebantur.

Rectum, evaganti frena licentiæ
 Injecit, emovique culpas;
 Et veteres revocavit artes:
 Per quas Latinum nomen, & Italæ
 Crevere vites: famæque, & imperi
 Porrecta majestas ad ortum
 Solis, ab Hesperio cubili.
 Custodere rerum Cæsare, non furor
 Civilis, aut vis eximet otium,
 Non ira, quæ procludit enses,
 Et miseras † inimicat urbes.
 Non qui profundum Danubium bibunt,
 Edicta [d] rumpent Julia, non Getæ,
 Non Seres, infidive [e] Persæ
 Non Tanaim prope flumen orti.
 Nôque, & profectis lucibus, & sacris
 Inter jocosî munera Liberi
 Cum prole, matronisque nostris,
 Ritè Deos prius apprecati
 Vi-tute sanctos more patrum, duces
 [f] Lydis rem isto carmine tibiis,
 [g] Trojâmque, & Anchisen, & altæ
 Progeniem Veneris canemus.

F 5

Q HO:

(d) Pacis conditiones ab Augusto impositas obser-
 vabunt universi. (e) Seu Parthi tum temporis Persis
 imperantes, qui M. Crassum per simulationem collo-
 quii interemerunt. (f) Lydiæ populi Phrygiæ proxi-
 mi ita noverant temperare quinque Græcorum con-
 centus celebratissimos, ut inde unum efficerent. (g) Lau-
 des Augusti ab ipso repetemus principio omnes &
 singulos percurrendo qui à Venere per Anchisen or-
 tum duxere.

Re-
 quasi
 face-
 vel-
 ere-
 Jani
 clli;

Q. HORATII
FLACCI
EPODON
LIBER.

EPODE I. AD MECÆNATEM.

Arg. Mecænati, expeditionem bellicam contra M. Antonium meditati, testatur suum erga illum amorem, & comitandi desiderium.

T Bis [a] Liburnis inter alia navium,
Amice, propugnacula,
Paratus omne Cæsaris periculum
Subire, Mecænas, tuos:

Quid nos? quibus te vita sit superstitè
Jucunda: si contra, gravis:

Utrumne jussu persequemur otium
Non dulce, ni tecum simul?

An hunc laborem mente laturo, decet

Quem ferre non molles viros,

Feremus? & te [b] vel per Alpium juga.

Inhospitalem & Caucasum,

Vel Occidentis usque ad ultimum sinum,

Forti sequemur pectore?

Roges, tuum labore quid juvem meo,

Imbellis, ac firmus parum?

[c] Comes minore sum futurus in metu,

Qui

(a) Naves in Liburnia Illyrici regione constructæ erant forma breviorè & ad omnem motum aptiorè quàm plurimum consulerunt ad victoriam Actiacam. (b) Te ubique locorum sequemur perlubenter. (c) Absentes plus timent, quàm presentes.

Qui major ablenes habet,
 Ut affidens implumibus pullis avis,
 Serpentium alapsus rixet
 Magis relictis: non, ut adsit, auxili
 Latura plus presentibus
 Libenter hoc, & omne militabitur
 Bellum in tuæ spem gratiæ:
 (d) Non ut iuvenis illi gara pluribus
 Asatra nitantur meis:
 Pecusve Calabris apte fidus fervidum
 Lucana mutet pascua:
 Nec, ut (e) superni villa candens Tusculi
 (f) Circa tangat mœnia.
 Satis, superque me benignitas tua
 Diravit: haud paravero,
 Quod aut avarus, ut (g) Chremes, terrâ premam,
 (h) Disiectus aut perdam, ut nepos.

ODE

(d) Non ut plures desiderem agras; cum enim Ro-
 mani maximos haberent proventus ex aratione & ex
 re pecuaria, illi maxime erant divites, qui pro ratione
 temporum nunc in aetiva, qualia erant in Calabria,
 nunc in Hiberna pascua, qualia erant in Lucania fri-
 gidare pecus possent deducere. (e) Neque desidero
 villam tam amplam in fundo Tusculano, quæ à colle se
 extendat ad ipsum oppidum, Tusculum. (Quod Tele-
 genus Circes & Ulyssis filius exstruxit. (g) Senex ava-
 rius apud Terentium. (h) Male percinctum incidere
 est hominis pigri & luxu languidi, quales cum plerum-
 que sint illi adolescentes, qui præter patrem etiam
 avos habent rem familiarem strenuè promoventes, &
 nihil illis curandum relinquentes, quam curam suam
 & Genium; inde factum, ut ignavum & dissolutum
 significant.

Qui
 Te e-
 qua
 Te
 entes

ODE II. VITÆ RUSTICÆ LAUDES.

B E A T U S ille : qui procul negotiis,
 [a] Ut prisca gens mortalium,
 Paterna iura bobus exercet suis,
 Solutus omni fœnore,
 Nec excitatur classico miles truci:
 Nec horret iratum mare:
 F o r ū m que [b] virat, & superba civium
 Potentiorum limina.
 E r g o aut adultâ vitium propagine
 Atlas [c] maritat populos:
 Aut in reductâ valle mugientium
 Prospektat errantes greges
 Inutile que falce ramos amputans,
 Feliciores inferit:
 Aut pressa puris mella condit [d] amphoris,
 Aut tondet infirmas oves
 Vel cum decorum miribus pomis caput
 Autumnus arvis excolit:
 U t gaudet insitiva decerpens pyra,
 Certantem & uvam purpuræ:
 Quâ muneretur te [e] Priape, & te pater

(f) Sylva-

(a) Prisci agros suos propriis bobus arabant ab omni fœnore liberi. (b) Lites fugit; hæc olim decedebantur apud Romanos in publico foro. (c) Deducit vitem ad altas arbores, ut tandem altius assurgat. (d) Amphora pro quolibet vase (e) Priapus Bacchi & Veneris filius, horiorum Deus turpissimus.

(f) Sylvane tuor finium
 Liber jacere modo sub antiqua illice,
 Modo in (g) tenaci gramine.
 Labuntur albis interim ripis aquæ :
 Queruntur in silvis aves,
 Fonsque lymphis obstrepunt manantibus :
 Somnos quod invitet levet.
 Arcum tonans annus (h) hybernus Jovis,
 Imbres, nivésque comparat;
 Aut trudit arces hinc, & hinc multâ cane
 Apros in obstantes plagas :
 Aut amite lævi rata rendit retia,
 Turdis edacibus dolos :
 Pavidumque leporem, & (i) adventam laqueo grueno
 Jucunda captat præmia.
 Quis non malatum quas amor curas habet
 Hæc inter obliviscitur ?
 Quod si pudica mulier in partem juvet,
 Domum, atque dulces liberos :
 (Sabina qualis, aut perusta solibus
 Pernicis uxor Appuli)
 (k) Sacrum vetustis extuat lignis focum
 Lassi sub adventum viri :
 Claudensque textis eratibus lætum pecus :
 Distenta ficeret ubera :

E 7

Et

(f) Sylvanus Sylvanarum & finium præses (g) Quia
 habet radices longissimas, quibus sic infigitur terra, ut
 ubi semel enatum; inde difficulter exterminetur. (h)
 Tempus hyemis advenit. (i) Pertica, quæ utuntur au-
 cupes ad capiendas aves. (k) Vel quia focus est
 Vestæ sacer, vel quia est Deorum Penatium
 ara.

Et horna dulci vina promens dolio,
 Dapes inemptas apparet:
 Non me Lucrina [l] iuvenint conchyliã,
 Magisve [m] rhombus aut scati,
 Si quos Eois intonata fluctibus
 Hiems ad hoc vertat mare.
 Non [n] Afra avis descendet in ventrem meum.
 Non attageo Jonicus
 Jucundior, quam lecta de pinguisimis
 Oliva ramis arborum,
 Aut herba [o] sapathi prata amantis, & gravi
 Maluz salubres corpori:
 Vel agna festis [p] cæta Terminalibus,
 Vel hœdus ereprus lupo.
 Has inter epulas, ut iuvat pastas oves
 V. dere properantes domum?
 Videre fessos vomerem inversum boves
 Collo trahentes languido:
 Positosque [q] vernas, ditis examen domus,
 Circum [r] renidentes lares!
 Hæc ubi locutus fœnerator Alphius,
 Jam jam futurus rusticus,

Om-

(l) Ostrea quæ capiebantur in Lucrino Campania
 lacu amplissimo. (n) Pisces magni pretii longè extra
 Italiam magno sumptu petendi. (o) Aves delicati
 saporis. (p) Herba delicata. (q) Terminorum, qui-
 bus agri dividebantur tanta erat religio, ut iis Termi-
 num Deum præfecerint. In ejus honorem mense Febru-
 ario celebrabantur festa Terminalia. (r) Verna dici-
 tur famulus aut ancilla dominata, non aliunde acqui-
 sita. (x) Omnia domi nitidè composita, ut ridere vide-
 antur

Omnes [a] elegit idibus pecuniam.

Quærit Kalendis ponere.

(s) *Calendis & Idibus, id est, sub initium & medium cuiuslibet mensis pecunia dabatur mutuo & repetebantur.*

EPODE III. AD MECÆNATEM.

Arg. *Detestatur allium, quod comederat vim ejusdem ignorans.*

Patens olim si quis impiâ manu
Senile guttur fregerit:

Edat [a] cicutis allium nocentius.

O dura [b] messorum ilia!

Quid hoc veneni sœvit in præcordiis?

Num [c] viperinus his cruor

Incoctus herbis me fecellit? an malis

[d] Candida tractavit dapes?

Ut Agonauras præter omnes candidum

Medea mirata est [e] ducem,

Igno:

(a) *Cicuta wilde Kervel oder Dostkraut. Cujus succo Athenienses necem inferebant: iudicio capitali damnatis.* (b) *Offerreos messorum sicut machos, qui allium a vidissimè devorabant.* (c) *Venenum maxime pestilens.* (d) *Tum temporis famosa Venefica. Jason Aëtonis filius Dux expeditionis Argonautica, quem Aëta Colchorum cum reliquis sociis benevole in speciem excepit, eique aureum vellus appromisit, si ignivomos Tauros Marti sacros, quos apud se habebat iugo subderet Cujus filia Medea, ut Jasonem morte a tauris cererè inferenda liberaret, magicis quibusdam succis perunxit.*

Ignota tauris illagaturum juga ,

Petunxit hoc Jasonem :

Hoc delibutis ultra donis (f) pellicem,

Serpente fugit alite,

Nec rantus unquam siderum infedit vapor

Siticu'osæ (g) Apuliæ :

Nec munus humeris efficaciis (h) Herculis

Ina sic æstuosus.

* pennigero.

(t) Simili succo perunxit munera Creÿsa repudiata Medea Jasonis nova sponsæ, quibus acceptis Creÿsa & tota parentis Creontis regia incensa est, ipsa interim Medea per alatum draconem aliò avolante.

(g) Apulia maximis caloribus est obnoxia. (h) Fuit hoc munus Interata Nessi Centauri, ab Hercule occisi, cruore infecta, quàm à Conjuge Deianira vagis ejusdem amoribus irata sibi missam ubi Hercules induit, in tantum furorem est actus, ut se ipsum in ardentem Pyram in Æta monte confecerit.

ODE IV. IN MENAM.

Arg. Invehitur in Menam, qui Romæ insano luxu & nimia potentiâ insolēscēbat, cūm olim tamen fuisset Servus, & Pompeii & Augusti proditor.

Lupis & agnis quanta (a) sortito obigit,
Tecum mihi discordia est,

(b) Iberi-

(a) Sortiri propriè quidem sonat, jacta sorte aliquid decidere, sæpe tamen significat etiam simpliciter accipere Ita Horatius dicit à natura sibi inditum odium contra Menam.

(b) Ibericis perusté funibus latus,

Et crura durâ compede,

Licet superbus ambules pecuniâ:

Fortuna non mutat genus.

Vidéne (c) sacram (d), metiente te viam

Cum bis ter ulnarum (e) toga,

Ut ora verret: huc, & hunc eunium

Liberrima indignatio?

Secutus stagne hic (f) triumviralibus

(g) Præconis ad fattidium,

Arat Falerni mille fundi jugera,

Et (h) Appiam (i) mannis teriti:

Sedilibusque magaus in primis eques

(k) Otho-

(b) Videtur Menas adhuc servus in Hispania à
Cn Pompejo ob aliquod flagitium in vincula datus &
flagris Ibericis verè cæsus. Vel etiam hi funes pro aliis
quibusvis positi forsan sunt. (c) Viam, quâ in Capitoli-
um tendebatur sacra dicta est, quod per eam sacra fer-
rentur in templum Jovis Capitolini ad frequentissima
toto anno sacrificia (d) Id est, ita composito gradu per
eam ambulante quasi numerando passus longitudinem
via vellet emeriri, quod solent homines fastu elatis.
(e) Toga ampla & magnifica. (f) Judices triumviri
alii erant monetales, alii Capitales. his licebat de furi-
bus, & servis cognoscere, cum Cives non nisi à prætori-
bus judicarentur. (g) Quia dum flagellabantur Rei,
tuba inflabantur à Prætoribus. (h) Ab Acipio postea
cæco facta sic dicta quod eam tum temporis Censor la-
pide sterni curasset. (i) Manni ut supra diximus sunt
Equi parvi, quibus nobiles tam viri quàm femina
utabantur ad delitias.

(k) Othono contempto sedet.
 Quid attinet tot ora navium gravi
 Rostrata duci pondere
 Contra latrones, atque servilem munum
 Hoc hoc tribuno militum?

(k) Otho legem tulerat Romae, ne quis ex infimo genere prima sedilia in theatris pro equitibus posita occuparet: hanc legem violabat Mena eo praetextu, quod primi ordines tribunis militaribus essent reservati.

E P O D E V. I N C A N I D I A M.

Atq. Hanc publico risui expositurus Horatius describit tanquam sagam.

A T Ô Deorum (a) quisquis in caelo regis
 Terras, & humanum genus:
 Quid iste fert rumultus? aut quid omnium
 Vultus in unum me truces?
 Per liberos te; si vocata partibus
 Lucina veris affuit,
 Per hoc inane purpuræ decus precor,
 Per improbaturum hæc Jovem:
 Quid, ut noverca, me intueris: aut uti
 Perita ferro bellua?
 Ut hæc tementi questus ore, consticis
 [b] Insignibus raptis puer,
 In pube corpus, quale posset impia
 Mollite [c] Thracum pectora:

Cani-

(a) Inducitur puer loquens & Deos obtestans, quem paras occidere Canidia ad suas incantationes.
 (b) Prætexta seu toga purpurea, & bulla aurea ex pectore defluens erant insignia nobilium puerorum propria. (c) Thraces populi imprimis barbari.

Canidia brevibus implicata viperis
 Crines, & incoꝛruptum caput,
 Juber sepulchris [d] caprificos erutas,
 Jubet cupressos funebres,
 Et uncta turpis ova ranæ sanguine,
 Plumamque nocturnæ [e] strigis,
 Herbâsque, [f] quas Chalcos, atque Iberis
 Mittit, venenorum ferax,
 Et ossa ab ore rapta jejunæ canis,
 Flammis aduri Colchicis.
 At [g] expedita Sagana, per totam domum
 Spargens [h] avernales aquas,
 Horret capillis, ut marinus, alperis,
 Echinus, aut currens aper:
 Abacta nullâ [i] Veja conscientia,
 Ligonibus duris humera
 Exhaustibat, ingemens laboribus:
 Quo possit infossus puer
 Longo die bis, & ve mutatae dapis
 Inemori spectaculo:
 Cum promineret ore, quantum extat aquâ
 Suspensa mente corpora:

Interminato cum semel fixæ cibo

Inta-

(d) Ficus sylvestres. (e) Avis nocturna & infausti
 ominis. (f) Colchus & Iberia regiones Sagaram &
 Magicarum herbarum feraces. (g) Id est, saga suc-
 cincta. (h) Quæ ex magia contraxerunt nocendi vim
 parem avernâlibus. (i) Saga.

Intrabuissent (k) pupulæ.

*

Hic irrefectum (æva) dente livido

Canidia rodens pollicem,

Quid dixit, aut quid tacuit? ô tebus meis

Non infideles arbitrae,

Nox & Diana, quæ silentium regis,

(l) Arcana cum fiunt sacca:

Nunc, nunc adeste, nunc in (m) hostiles domos

Iram atque numen vertite,

Formidolosus dum latent silvis feræ

Dulci sopore languidæ:

Senem, quod omnes rideant, adulterum

Latrem (n) Suburranae canes,

(c) Nardo percutitum: quale non peffectius

Meæ laborârunt manus

Quid accidit? cui dira barbaræ minus

Venena Medæ valent,

Quibus (p) superbam fugit ultra pellicem

Magni Creontis filiam:

Cum palla, tabo munus imbutum, novam

Incendio nuptiam abstulit!

A qui nec herba, nec latens in asperis

Radix fefellit me locis.

*

Ah!

(k) Id est, oculi obriguissent ex defectu alimenti, quod ante oculos quidem videbatur expositum sed ore non licebat contingere (l) Sacra magica. (m) In domos Rivalium. (n) Suburba erat Vicus Romanus à meretricibus infamis. (o) Ironice unguentum magicum vocat Nardum. (p) Videatur paulo ante Ode tertio.

Ah? ah? solutus ambulat veneficæ
 Scientioris carmine.
 Non usitatis Vare potionibus
 (O multa fleturum caput!
 Ad me recures: nec vocata mens tua
 (q) Marſis redibit vocibus:
 Majus parabo, majus infundam tibi
 Fastidienti poculum:
 Priuſque cœlum fides inferius mari
 Tellure porrectâ super.

Sub hæc puer, jam non, ut ante mollibus
 Lenire verbis impias:
 Sed dubius unde rumperet silentium.
 Miſit (r) Thyesteas preces,
 Venena, magnum fas, nefâsque, non valent
 Convertere humanam vicem
 Diris agam vos: dira detestatio
 Nullâ expiatur victimâ.
 Quin, ubi perire justus expiravero,
 Nocturnus occurram furor,
 Petâque vultus umbra curvis unguibus:
 Quæ vis deorum est Manium:
 Et inquietis affidens præcordiis.
 Pavore somnos auferam.

Vos

(q) Id est, magicis. Quod enim Græcis erant Theſſali, id Italis erant Marſi; nec minus venenis & magiâ potens erat Circe Marſimater quàm Medea. (r)
 Id est, imprecationes, quales evomit Thyestes, quando Atreus ejusdem frater in vindictam adulterii cum conjugis ſua commiſſi filium epulandum appoſuit.

Vosturba vicatim hinc, & hinc saxis perens

Coniundet obscœnas anus.

Post insepulta membra [s] different lupi,

Et [b] Esquilinas alites.

Neque hoc parentes heu mihi superstites,

Effugerit spectaculum.

(s) Dilaniabunt. (r) Corvi, vultures &c. qui erant frequentes ad portam Esquilinam, quod ibi Rei capitis solerent plecti, quorum cadaueribus pascebantur.

E P O D E VI. IN CASSIUM SEVERUM.

Arg. In quem invehitur: tanquam oratorem maledicum, & accusandi avidum, sed parum efficacem, qui Nonium Asprenatem arctissime Augusto junctum publicè in Senatu accusaverat veneficii.

Quid imbecientes hospites vexas [a] canis

Ignavus adversum lupos?

Quin huc manes, si potes vertis minas,

Et me remorsutum petis?

Nam qualis aut [b] Molossus, aut fulvus Lacon,

Amica vis pastoribus,

Agam per altas aure sublatâ nives,

Quæcunque præcedit fera.

Tu, cum timendâ voce complèsti necius,

Projectum odoraris cibum.

Cave, cave: namque in malos asperimus

Parata tollo cornua:

Qualis
(a) Homo impudens & mordax metaphorice dicitur
canis qui me egregiè defendam. (b) Egregiè
canes.

Qualis [c] Lycambæ sperus infido gener,
Aut acer hostis [d] Bupalò.

Ab, si quis atro dente me petiverit,
Inultus, ut flebo, puer?

(c) Lycambus ob deceptum Archilochum poetam sic ab eodem mordacibus jambis fuit devexatus, ut præ doloris impatientia laqueo gulam sibi infregerit. (d) Hipponax oris fœditate insignis poeta Bupalum sculptorem, qui eum ludibrio publico exposuerat in statua, mordacibus jambis adegit ad suspendium.

EPODE VII. AD POPULUM ROMANUM,

Arg. Execratur Bellum Civile, quod intermissum resumebatur.

Quò, quò scelesti tuiis? aut cur dexteris
Aptantur enses conditi?

Parùmne campis atque [a] Neptuno super
Fulum est Latini sanguinis?

Non, ut superbas (b) invidiæ Carthaginis
Romanus arces ureret:

(c) Intactus aut Britannus ut descenderet

(d) Sacrà catenatus viâ:

Sed ut, secundùm vota Pat. horum, suâ
Urbs hæc periret dexterâ.

Neque hic lupis mos, nec fuit leonibus
Unquam, nisi indispar, *feris.

Fut. òrne cæcus, an rapit Vis acrior?

An culpa? Responsum date.

Tacent

(a) Id est, in mari. (b) Carthago semper fuit æmula Rom. (c) Tentaverat quidem sæpe, sed nunquam adornata in Britannos expeditione, eos sibi subegerat. [d] Via Capitolina. Vide paulò ante Od. 4.

Tacent: & ora pallor a bus inficit,
Menté que percussæ stupent.

Sic est: acerba fata Romanos agunt.

(e) Scelusque fraternæ necis:

Ut immerentis fluxit in terram Remi

Sacer nepotibus cruor,

(e) *Quando Roma edificabatur, Romulus occidit fratrem suum Remum.*

ODE IX. AD MECÆNATEM.

A. g. Per lato Romam nuntio de æliaca victoria
hortatur Mecænatem ad hilares epulas, & mag-
nificos apparatus pro adornando triumpho.

Quando repõstum Cæcubum ad festas dapes
Vixit o' e' latus Cæsare,

Tecum sub alta (sic Jovi gratum) domo

(a) Beate Mecænas, bibam,

Sonante mistum tibiis carmen lyrâ,

Hac Dorium, illis (b) Barbarum?

Ut nuper, actus, cum færo (c) Neptunius

Dux fugit ultis navibus,

Mina-

(a) Quia gaudio triumphabat ob Cæsaris victori-
am. (b) Tibiarum concentus Phrygius seu à Phrygi-
bus inventus ideo nuncupatur Barbarus, quod Dores
aliique Græci alias omnes nationes despicerent tan-
quam barbaras. (c) S. Pompejus Pompeji M. Paren-
tis sui, qui universo mari imperaverat gloriâ elatus,
& occupata Sicilia ferox Neptuni filius videri voluit,
veste cærulea sumpta homines etiam & equos vivos
in mare missos Neptuno sacrificavit; hic per plures an-
nos armatis etiam servis adversus Augustum infe-
liciter pugnavit.

Minatus urbi vincla, quæ detraxerat

Scervis amicus perfidis.

Romanus (cheu! posteri negabitur)

(d) Emancipatus fœminæ

Fert (e) vallum, & arma miles, & spadonibus

Sei vire rugosis potest:

Intérque signa, turpe, militaria

Solaspicit (f) conopeum,

Ad hunc frementes verterunt eis mille equos

Galli canentes Cæsarem:

Hostiliùmque navium in portu latent

Puppes sinistrorsum eistæ,

Idè triumphæ, tu morari (g) aureos

Currus, & intactas boves.

Idè triumphæ, (h) nec Jugurthino parèem

Bello reportasti ducem,

Neque (i) Africano, cui super Carthaginem

Virtus sepulchrum condidit.

Terrâ, marique victus hostis, (k) Punico

Lugubre mutavit sagum:

Aut ille centum nobilem Cretam urbibus

Ventis iturus non suis,

G

Exer-

(d) M. Antonius mancipium Cleopatræ factus.

(e) Vallus est palus, quem ferebant singuli milites, ut sine morâ cum opus esset, excitaretur munitio castrensis, quæ vallum dicebatur à vallsi, ex quibus fiebat.

(f) Tentorium mulieb. e. (g) Currus triumphalis.

(h) Est hic triumphus major triumpho Marii quo Jugurtham Numidiæ Regem duxit captivum. (i)

Item Scipionis Africani minoris, qui de eversa Carthagine triumphavit. (k) Deposita veste purpurea

assumpsit nigram,

Exercitatus aut petit Syres Noto,

(l) Aut fertur mari.

Capacio es affer huc puer scyphos,

(m) Et Chia vina, aut Lesbica.

Vel, quod fluen'em nauteam coëccat.

Metire nobis Cæcubum,

Curam, metumque Cæsar sterum, iuvat

Cule: Lyæo solve e.

(l) *Victus Antonius quod fugeret dubitans, demum se contulit in Peloponnesum positum ad sinistram Urbis Aëti.* (m) *Chius & Lesbos Insula à præstanti vini celebres.* (n) *Seu Baccho sic dicto, quod vinum curis animum solvat.*

E P O D E X. IN MÆVIUM.

Arg. *Mævio Poëta arroganti & maledico optat naufragium.*

MAlia soluta navis exit (a) alite,

Feren- (b) olentem Mævium.

Ut horridis utrumque verberes latus.

(c) Auster memento, fluctibus,

Niger iudenes Euris, nverso mari,

F. aëtosque remos d. fferat.

Insurgat Aquilo quantus altis montibus:

Frangit trementes illices.

Nec sidus alia nocte amicum appareat.

Qua tristis (d) Orion cadit:

Quietiore

(a) *Infelici emine.* (b) *Ob arrogantiam & maledicendi libidinem Mævius omnibus erat inuisus* (c) *Auster, Euris, Aquilo venti procellosi & vehementes* (d) *Sidus caeleste, cuius Ortus ceteros periculosos tempestates.*

Quietioꝛe nec feratur æquore,
 Quam Græsa victoꝛum manus:
 Cùm Pallas usto vertit iram ab Illo
 In impiam (e) Ajacis ratem.
 O quantus instat naviratis sudor tuis.

Tibiꝛque pallor luteus,
 Et illa non virilis ejulatio,
 Preces, & aversum ad Jovem:

Ionius udo eum remugiens sinus
 Noto carinam ruperit.

(f) Opima quòd si præda curvo litore
 Postrecta mergos *juverit,

Libidinosus immolabitur caper,
 Et agna tempestatibus.

(e) Ob violatam in templo suo ab Ajace Cassan-
 dram virginem, irata Pallas Græcis post eversam
 Trojam domum redeuntibus ad Caphareum Eubææ
 promonterium fœdissimam tempestatem immisit. qua
 Ajax cum plurimis aliis periit. (f) Si pingue cadaver
 tuum in litus ejectum aves paverit, immolabo ca-
 prum & agnam.

EPODE XIII. AD AMICOS.

Arg. Eos hortatur, ut genio hilariter indulgeant.

Horrida tempestas cælum contraxit: & imbres,
 Nivæque deducun. (a) Jovem: nunc mare,
 nunc silvæ.

Threicio (b) Aquilone sonant: rapiamus amici
 Occasionem de die: dùmque vident genua,

G 2

Et

(a) Cælum in pluvias & nives convertitur. (b) Per
 licentiam poëticam non fit elisio.

Et decet, obductâ solvatur fronte senectus.

Tu vina Torquato mœve Consule pressa [c]
meo.

Cætera mitte loqui. Deus hæc fortasse benignâ
Reducet in sedem vice. Nunc & [d] Ache-
menia

Perfundi nardo juvar, & fide [e] Cylleneâ,

Levæ: e diris pectora sollicitudinibus:

Nobilis ut grandi cecinit [f] Centaurus alumno:

Inviçte mortalis, deâ ante puer Thetydo

Te manet [g] Assaraci telus, quam f igida parvi

Findunt Scamandri flûmina, lubricus & Simois:

[h] Unde tibi reditum certo sub emine Paræ

Rupê e: nec mater domum cærule te revehet.

Illic omne malum vino, cantûque levato,

Deformis æg imoniz dulcibus alloquitis.

(c) *Natus fuerat Horatius, Mantio & Torquato
Consulibus.* (d) *Unguento Persico ab Achemene
Persarum Rege.* (e) *Cithara Mercurii, qui in Cyllene
Arcadia monte fuit nutritus.* (f) *Chiron Archil-
lis Pedagogus.* (g) *Troja Assaraci patria.* (h) *Sub-
temen vel subtegenen est filium illud transversum,
quod stamini seu rectis in longum filis texendo inseri-
tur, ut tela fiat.*

EPODE XIV. AD MECÆNATEM.

Arg. *Reddit rationem, cur promissum carmen non-
dum absolverit.*

Molis inertia cur tantam diffuderit imis
Oblivionem sensibus.

(a) Po-

[a] Pocula Lethæos ut si ducentia somnos
 A ente fauce traxerim,
 Candide Mecænas, occidis, sæpe rogando.
 Deus, Deus nam me vetat
 Inceptos, olim promissum carmen, Jambos
 [b] Ad umbilicam adducere.

(a) *Lethe fluvius apud Inferos, cujus aqua epota
 parit oblivionem.* (b) *Perficere.*

ODE XVI. AD POPULUM ROM.

Arg. *Queritur bellis Civilibus nullum imponi finem.*

[a] *Altera jam tertio ut bellis civilibus ætas:*

Suis & ipsa Romana viribus ruit
 Quam neque finitimi valuerunt perdere [b] Marsi,
 Minacis aut Etrusca [c] Portenæ manus,
 Æmula [d] nec virtus Capuæ, nec (e) Spartacus acer,
 Novi que rebus infidelis (f) Allobrox.
 Nec fera (g) caruleâ domuit Germania pubes,
 (h) Parentibusque abominatus Annibal:

G 3

Impia

(a) *Ætas hic potest significare tempus 25. annorum,
 ab anno enim Urbis Condite 694. quo collisi sunt, Cæsar,
 Pompejus & Crassus V. Oden 1. l. 2. continua fue-
 runt bella civilia usque ad 719 quo scribebat hanc O-
 den.* (b) *Bello Marsico & speciali.* (c) *Perfena obsedit
 Romam successu irrito.* (d) *Capua Campaniæ caput o-
 lim Senatu, consilio, aliisque Reip. insignibus Roma æ-
 mula, ideo potissimum adhesit Annibali, quod promi-
 sisset eam se Urbem toti Italiæ præfecturum.* (e) *Sparta-
 cus gladiator celebris, author bellis servilis.* (f) *Allo-
 broges sæpe novis rebus studentes rebellârunt contra Ro-
 manos.* (g) *Germanis sculi plerumque carulei.* (h) *Majoribus nostris execrabilis Annibal.*

Impia perdemus (i) devoti sanguinis ætas:
 Fe: i: que rursus occupabitur (k) solum.
 Barbarus heu (l) cineres inlister: victor: & urbem
 Eques sonante verberabit unguâ:
 Quæque carent ventis, & solibus, ossa (m) Quirini,
 Nefas videre dissipabit insolens.
 Fortè quid expediat, communiter, aut melior pars
 Malis carere quæ fitis laboribus,
 Nulla fit hac Potior sententia: (n) Phocæorum
 Velut profugit execrata civitas:
 Agros, atque lares patrios, habitandâque fana
 Apris reliquit, & rapacibus lupis,
 Ire, pedes quocumque ferunt: quocumque per undas
 Notus vocabitur, aut protervus Africanus.
 Sic placet? an melius quis habet suadere? secundâ
 Ratem occupare quæ d' moramur alite?
 Sed juremus in (o) hæc: simul imis laxa renârint
 Vadis levata, ne redire sit nefas:
 Neu coaversa domum pigeat dare lintea, quando
 (p) Padus Marina laverit cacumina:
 Credula nec * fulvos timeant armenta leones,
 Ametque falsa lævis hircus æquora.
 Hæc, & quæ poterunt reditus abscindere dulces,
 Eamus omnis execrata civitas,

Aut

(i) Nos Reo, execrandi, & ideo effundendi sanguinis.
 (k) Solum Romanum. (l) Cineres deleta Urbis. (m)
 R. mult. (n) Phocæa Urbs Joniæ, cujus Cives cum dâ-
 rē haberentur ab Harpajo lyri præfecto relictâ Patriâ
 mari se dantes venerunt in Gallia, ubi contiderunt.
 Massiliam. (o) In hæc observanda; ut ubi lapides pro-
 fundo maris sublevati enataverint, iceat redire. (p)
 Marinus mons Calabria à Pado procul remotus.

Aut pars indocili melior grege: mollis, & exspei,
 (q) Inominata perperam cubilia.
 Vos quibus est virtus, muliebrem tollite luctum:
 Etrusca præter & volate litora.
 Nos manet Oceanus circumvagus: arva beata
 (r) Petamus, arva, divites & insulas:
 Reddit ubi Cererem tellus inarata quotannis,
 Et impurata floret usque vinca:
 Germinat & nunquam fallentis termes olivæ:
 Suamque pulla ficus ornat arborem.
 Mella cavâ manant ex ilice: montibus altis.
 Levis crepante lymphâ defilit pede.
 Illic injustæ veniunt ad mulctra capellæ:
 Refertque (s) tanta grex amicus ubera:
 Nec vesperinus circumgemit usus ovile:
 Nec intumescit alta viperis humus.
 Pluræque felices mirabimur: ut neque largis
 Aquosus Eurus arva radat imbribus:
 Præcipua nec siccis urantur femina glebis,
 Utrumque rege temperante Cælitum.
 Non huc (t) Argos contendit remige pinus,
 Neque impudica (u) Colchis intulit pedem:
 Non huc Sidonii torserunt cornua nautæ,
 Laborosa nec cohors Ulyssei.
 Nulla nocens pecori contagia: nullius astri
 Gregem æstuosa torret impotentia.

G 4

Jup-

(q) Ignavi maris in locis his inauspicatis, propter
 innocentem Remi sanguinem ibi à monulo profu-
 sum. (r) Adæamus Insulas Fortunatas; ubi sunt
 aurea sacula. (s) Extensa. (t) Navis Arge-
 nautarum, (u) Medes.

Juppiter illa pia secrevit litora gentis
 Ut inquinavit ære tempus auctum;
 Aëre, de hinc ferto duravit sæcula: quorum
 Pius secunda vate me datur fuga.

*

EPODE XVII. IN CANIDIAM VENEFICAM.

*Arg. Fingens se victum Canidia magicis artibus
 Horatius Palinodiam simulat, & quasi veniam
 petens eam gravius exagitat.*

Am jam efficaci (a) do manus scientiæ
 J Supplex: & oro regna per Proserpinæ.
 Per & Dianæ non movenda numina,
 Per atque libros carminum, valentium
 Refixa cælo devocate sidera,
 Canidia, parce vocibus tandem sacris,
 Circùmque retro (b) olve, solve turbinem.
 Movit (c) nepotem Telephus Nereium:
 In quem superbus ordinârat agmina
 Mysorum, & in quem tela acuta torfeat.

(d) Unxê:e

(a) Hæc quasi confecta res esset, exclamat se victum & veniam rogat (b) Turbo erat instrumentum Magicum, quod sage, cum aliquid vellent volverebant, cum nolent, revolvebant; solemnia interim incantationum verba pronuntiantes, quæ hæc sacra voces vocantur. (c) Achillem filium Thetidis filia Nerei Telephus Mysie Rex cum impedire voluisset, ne ad Trojam obsidendam per Mysiam transiret graviter ab eo fuerat vulneratus, nec ab alio, quam ab ipso qui vulnus fecerat Achille sanari potuit; quod & rogatus præstitit.

(d) Unxere matres Iliæ addictum feris,
Alitibus, atque canibus homicidam Hectorem,
Postquam relictis mœnibus rex procidit,
Heu, pervicacis ad pedes Achillei.
Setosa ducis exuere pellibus:

Laboriosi Remiges Ulyssæi

Volente circe membra, tunc mens & sonus

(e) Relatus atque notus in vultus honor.

Dedi satis superque pœnarum tibi.

(f) Fugit juvenus, & verecundus color

Reliqui ossa pelle amicta luridâ,

Tuis capillus albus est odoribus:

Nullum à labore me reclinat otium:

Urget diem nox, & dies noctem: neque est

Levare tenta spiritu præcordia.

Ego negatum vincor, ut credam miser,

(g) Sabeila pectus increpate carmina:

Capû que Marsâ dissilire nenâ.

Quid amplius vis? ô mare, & terra ardeo!

Quantum neque atro delibutus Hercules

(h) Nefsi cruore, nec (i) Scana feruida

Furens in Æna flamma: tu, donec cinis

Injuriosis aëdas venis ferar,

G 7

Cales

(d) Ad preces Priami Achilles permisit Matro-
nis Trojanis corpus Hectoris à se occisi sepeliendum.

(e) Circe filia Solis Italia. Medea permisit Ulyssis
locis, ut redirent ad pristinam formam humanam. (f)

Consenesco. (g) Incantationes Sabinis & Marsis fa-
miliares. (h) Vide Oden 3. (i) Ætna mons in Sic-
lia perpetuis flammis astuans.

Cales finis? aut quod me manet (l) Colchicis,
 Quæ finis? aut quod me manet (l) stipendium?^a
 Effare, iustas cum fide pœnas luam,
 Paratus expiare, seu poposceris
 Centum iuvencos: five mendaci lyrâ
 Voles sonari: tu pudica, tu proba,
 Perambulabis astra sidus au cum.
 Infamis Helenæ (m) Castor offensus vice,
 Frat' è que magni Castoris, victi picee
 Adempta vati reddidê e lumina:
 Et tu (potes nam) solve me dementiâ,
 (n) O nec paternis obsoleta sordibus,
 Nec in sepulchris pauperum prudens anus
 (o) Novendales dissipare puveres.
 Tibi hospirate pectus, & puræ manus.

(k) *Medea in Colcho nata v. Oden 3. (l) Omne tributum vel in ære vel in cute persolvendum victori dicitur stipendium. (m) Castor & Pollux dolentes vicem Helenæ ferentis, quam carmine suo diffamaverat Stesichorus Poeta, eidem ademerunt oculos, quos de novo exorati restituerunt. (n) Ironia (o) Nono die exequiarum Saga dicebantur festim rapere cineres defunctorum maxime pauperum, quibus ob egestatem nullus adhibebatur custos.*

EPODE XVIII.

A g. Canidia rata serid veniam à se peti, neque ludum agnoscens negat se ullis precibus posse exorari.

Quid obferatis aut hys fundis preces:
 Non saxa nudis suis ora navitis
 Neprunus alto tundit hybernus salo.

Inultus

Inultus ut tu riseris (a) Coxytia
 Vulga a, sacrum liberi Cupidinis?
 Et (b) Etquilini Pontifex venefici
 Impune ut urbem nomine implêris meo?
 Quid proderit ditâsse (c) Pelignas anus
 Velociusve miscuisse toxicum,
 Si tardiora tata te votis manent?
 Ingrata misero vita ducenda est, in hoc,
 Novis ut usque suppetas doloribus.
 Oprat quierem (d) Pelôpis infidus patet,
 Egens benignæ Tanralus semper dapis:
 Oprat Prometheus obligatus aliti:
 Oprat supremo collocare Sisyphus
 In monte saxum: sed verant leges Jovis.
 Voles modò altis desilire turribus,
 Modò ente pectus Norico recludere:
 Frustrâque vincia gutturi innectes tuo,
 Fastidiosâ tritissâ grimoniâ.
 Vestabor humeris tunc ego inimicis eques:
 Mez que terra cedit insolentiæ.
 An, quæ movere cereas imagines
 (Ut ipse nosti curiosus,) & polo
 Deripere Lunam vocibus possum meis:

Possum

(a) *Sacra nocturna & flagitiosa, si dicta à Coxytone
 Dea turpitudinem; quæ ab Horatio evulgata queritur
 Canidia.* (b) *Pontificum erat sacerum quibus præ-
 sunt, rationem probe callere. Ingeniosè ergo hîc retor-
 quetur in Horatium, qui sic descripserat ritus incan-
 tationum, ut videatur Pontificem agere velle hujus-
 modi sacerum* (c) *Peligni Sabinis juncti ab artibus
 magicis infames.* (d) *Damnati ad Inferos à pœnis suis
 noti.*

Possum crematos excitare mortuos,
Desiderique temperare poculum;
Plorem artis in re nil * agentis exitum.

(a) CARMEN SÆCULARE

AD APOLLINEM ET DIANAM.

Arg. *Peracto seculo eos aliosque Deos precatur pro incolumitate Populi Rom.*

PHæbe, filvarumque potens Diana
Lucidum cæli decus, & colenda
Semper, & culti, date, quæ precamur

(b) Tempore sacro:

Quo Sibyllinè monuere Versus,
(c) Virgines lectas puerisque castos,
Diis, quibus septem placuere colles,
Dicere carmen.

Alme Sol, curru nitido diem qui
Promis & celas, aliisque & idem

Nasceris

(a) *Carmen seculare canebatur in Capitolio ludis secularibus, qui centesimo quoque anno à Regibus ut aliqui volunt exactis solebant institui; quanquam nec hoc semper fuerit observatum. Cùm Suetonius dicat hos ab Augusto anticipatos. Et anno 64. post iterum Claudius eos dederit spectandos. (b) Hoc tempus habebatur sacrum. (c) Legebantur pueri ter novem pre-textati & nobiles, patrem adhuc & matrem habentes, cum totidem puellis ejusdem generis qui in duas turmas divisi seorsum canerent carmen seculare per tri-duum.*

Nasc

Rite

Lenis

Sive

Diva

Prosp

Femi

Certu

Oribis

Ter d

Vósq

Quo

Term

Fertil

Spice

Nutri

Conc

Supp

Sider

(f) I

Litu

(d)

vare

de M

quia

Nasceris, possis nihil urbe Româ
Visere majus.

Rite maruros aperire partus
Lenis (d) Ilithyia, rueret matres:
Sive tu Lucina probas vocari,
Seu (e) genitalis..

Diva, producas sobolem: patrumque
Prosperes decreta super jugandis
Feminis, proffisque novæ feraci.
Lege marita :

Certus ut denos decies per annos
Orbis, * & cantus referatque ludos.
Ter die claro, totiesque grata
Nocte frequentes..

Vosque veraces cecinisse Parcæ
Quod semel dictum est, stabi ilque rerum
Terminus servet, bona jam peractis
Jungite fata.

Fertilis frugum, pecorisque tellus
Spiccam donet Cererem coronam:
Nutriant foetus, & aquæ salubres,
Et Jovis auræ.

Condito mitis, placidusque telo,
Supplices audi pueros, Apollo:
Siderum regina bicornis audi
Luna puellas..

(f) Roma si vestrum est opus, Iliæque
Littus Etruscum tenuere turmæ,

H.

Iussa:

(d) Diana seu luna cognomen, quo significatur ju-
vare parturientes. (e) Senatûs consulta. Item Legem
de Matrimonis. (f) Roma Apellinis dicitur opus. quia
jubeente Aeneas venit in Italiam.

Jussa pars mutare lates, & urbem
Sospite cursu.

Cui per ardentem (g) sine fraude Trojam
Castus Æneas patriæ superstes
Liberum munivit iter, daturus
Plura relictis :

Dii probos mores docili juventæ ,
Dri senectuti placidæ quierem ,
Romulæ genti date, remque prolemque,
Et decus omne.

Quique vos bobus veneratur albis
(h) Clarus Anchisæ Venerisque sanguis.
Imperet bellante prior, jacentem
Lenis in hostem.

Jam mari, terrâque manus potentes
Medes, (i) Albanasque timet secures :
Jam Sextæ Responfa petunt, superbi
Nuper, & Indi :

Jam fides, & pax, & honor, pudôrque
Priscus, & neglecta redire virtus
Audet, apparet: que beata pleno
Copia cornu.

Augur, & fulgente decorus arcu
Phœbus, acceptusque novem Camœnis,
Qui salutari levat arcé fessos
Corporis artus :

Si Palatibus videt æquus Arces :
Remque Tomanam, Latiûmque felix :

(k) Al-

(g) Sine noxa & impune. (h) Designatur hic Augustus ob adoptionem Julii Cesaris ex venero & Anchise originem ducens. (i) Seu Romanas; Roma enim in principio fuit Albanorum quasi Colonia.

[k] Alterum in lustrum, meliùsque semper
Proroget ævum.

Quæque Aventinum tenet, Algidùmque,

[l] Quindecim Diana preces vitorum
Curet, & votis puerorum amicas

Applicet aures.

Hæc Jovem sentire, deòsque cunctos

Spem bonam certamque, domum reporto,

Doctus, & Phœbi [m] chorus, & Dianæ

Dicere laudes.

(k) Videtur intelligere lustrum saculare; ludæ enim secularibus Urbs solebat lustrari, seu iniri Civium numerus. (l) Syllabarum libri primum Duumviris, dein decemviris demum quindecim viris dati fuerunt custodiendi; quorum erat illos interpretari, & ludos saculares procurare. (m) Chorus puerorum & puellarum; de quibus supra.

F I N I S.



+240 1735

o

con

4/1

3

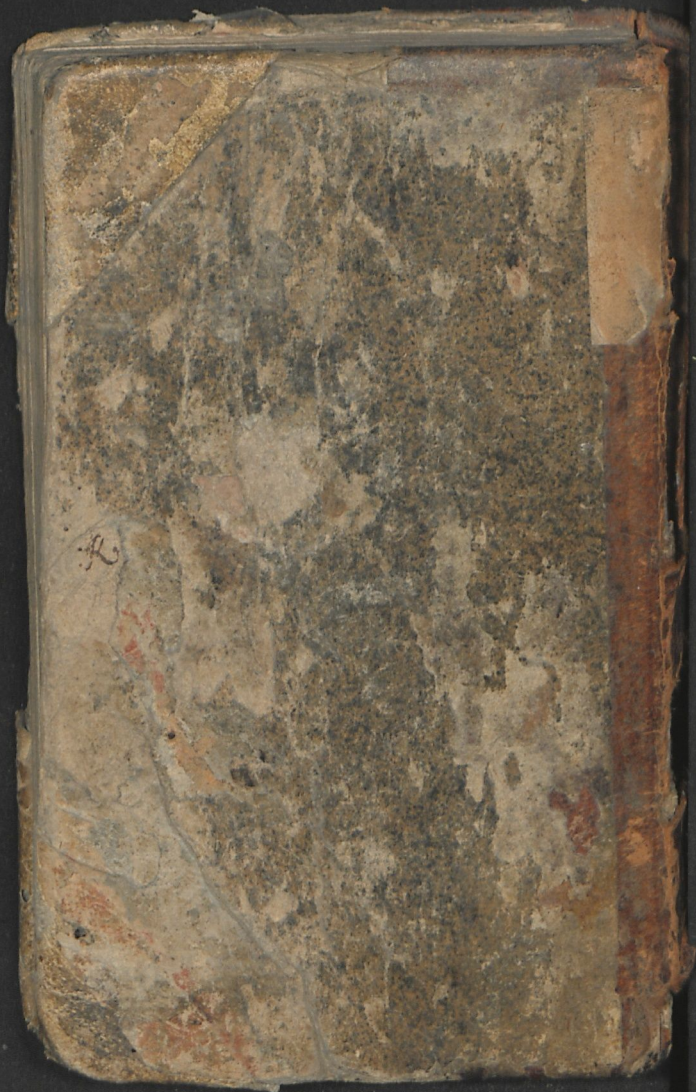
K, 36

D
D
D

Domina

Meus

qui meo





B.I.G.

Farbkarte #13

inches
Centimetres

Blue
Cyan
Green
Yellow
Red
Magenta
White
3/Color
Black

Q. HORATII
FLACCI
CARMINUM, seu ODARUM
LIBRI IV.

ET
EPODON LIBER UNUS,
Ab omni obscenitate

Romæ expurgati,
*In Usum Studiose Juventutis
facilioribus notationibus
illustrati.*



COLONIÆ AGRIPPINÆ.

Sumptibus WILH. METTERNICH Bibliop.
Sub Signo Gyphi.
ANNO M. D. CC. XII

GYPH. HALB.